

การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผน
ไทยในเขตกรุงเทพมหานครจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19

ANALYSIS OF PROBLEM AND REMEDIAL APPROACH TO THAI MASSAGE SERVICE
BUSINESS WORKERS IN BANGKOK METROPOLITAN AREA FROM THE IMPACT OF
COVID-19 CRISIS

ณัฐพร วรณชิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผน
ไทยในเขตกรุงเทพมหานครจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ANALYSIS OF PROBLEM AND REMEDIAL APPROACH TO THAI MASSAGE SERVICE
BUSINESS WORKERS IN BANGKOK METROPOLITAN AREA FROM THE IMPACT OF
COVID-19 CRISIS

A Master's Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
(Public Administration)

Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

สารนิพนธ์

เรื่อง

การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยในเขต
กรุงเทพมหานครจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19

ของ

ณัฐพร วรณชิต

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุลศักดิ์ ขาญณรงค์)

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชญาณ์ นักพ็อน)

ชื่อเรื่อง	การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยในเขตกรุงเทพมหานครจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19
ผู้วิจัย	ณัฐพร วรรณชิต
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุลศักดิ์ ชาญณรงค์

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยมีดังนี้ (1) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาของแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยในเขตกรุงเทพมหานครจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19 และ (2) เพื่อศึกษาแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยในเขตกรุงเทพมหานครจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19 โดยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ และมีผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ (1) เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน (2) นายจ้างหรือผู้ประกอบการภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 6 คน (3) แรงงานหรือลูกจ้างที่มีประสบการณ์ด้านการนวดแผนไทย จำนวน 16 คน ซึ่งทั้งหมดใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ Snowball Technique ด้วยการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนั้นสามารถที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนตรงตามประเด็นที่นักวิจัยศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลจะดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาทั้งสองส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ประกอบด้วย (1) ปัญหาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ดังปรากฏใน 4 ด้านได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม นโยบายภาครัฐ สุขภาพกายและใจ และ (2) แนวทางการช่วยเหลือเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 จากปัญหาในข้อ(1) ซึ่งมาตรการการเยียวยานั้นเป็นการแก้ไขปัญหาที่ไม่ครอบคลุม เช่น การช่วยเหลือเยียวยาทางด้านเศรษฐกิจไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ และยังมีลูกจ้างอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือใดๆ จากภาครัฐเลย ทั้งที่เป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบและความเดือดร้อนจริง โดยภาครัฐควรกลับไปพิจารณาถึงนโยบายการช่วยเหลือในส่วนนี้อีกครั้ง

คำสำคัญ : วิกฤติโควิด-19, แรงงาน, ธุรกิจบริการ, นวดแผนไทย, การวิเคราะห์ปัญหา

Title	ANALYSIS OF PROBLEM AND REMEDIAL APPROACH TO THAI MESSAGE SERVICE BUSINESS WORKERS IN BANGKOK METROPOLITAN AREA FROM THE IMPACT OF COVID-19 CRISIS
Author	NATHAPORN WANNACHIT
Degree	MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Chulasak Channarong , Ph.D.

The main objectives of the research were as follows: (1) to analyze the problems of Thai massage service business workers in the Bangkok metropolitan area from the impact of the COVID-19 crisis and; (2) to study the guidelines providing a remedial approach to Thai massage service business workers in Bangkok metropolitan area from the impact of the COVID-19 crisis. This study is a qualitative research. The key informants were as follows: (1) government officials of the governmental agencies involved, with a total of five people; (2) employers or entrepreneurs in the private sector, a total of six people; (3) 16 laborers or experienced Thai massage workers, which used the Snowball Technique and could be applied through data collection via document surveys and in-depth interview forms able to collect complete data according to the research issues. The data analysis can be performed the content analysis including primary and secondary data analysis. The research results were divided into two main parts: (1) the problems for Thai massage service business workers who were negatively impacted by the COVID-19 crisis in four areas: economic, social, government policy, physical and mental health; and (2) guidelines for providing remedial measures to help the Thai massage service business workers affected by the COVID-19 crisis. Furthermore, this situation has not been resolved, for example, economic assistance is not sufficient for their livelihood and there are still many workers who have not received any help from the government, despite being affected by genuine trouble. The government sector should reconsider public policy in ameliorating this situation.

Keyword : COVID-19 crisis, Labor, Service business, Thai massage, Problem analysis

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุลศักดิ์ ชาญณรงค์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าแก่ผู้วิจัย เพื่อให้คำปรึกษาและคำแนะนำตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนงานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ จากใจจริง

ขอขอบคุณอาจารย์ Simon ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือตรวจแก้ไขและปรับปรุงบทคัดย่อฉบับภาษาอังกฤษจนเสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ขออุทิศความดีที่มีในการศึกษาวิจัยนี้แด่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้วิจัยผู้ซึ่งสนับสนุนในทุกด้านและกำลังใจจากมิตรแท้ทุกท่าน

ณัฐพร วรรณชิต

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ธุรกิจบริการและลักษณะเฉพาะของธุรกิจบริการ	9
ลักษณะเฉพาะของธุรกิจบริการ.....	10
ธุรกิจนวดแผนไทย	10
รูปแบบการบริการในธุรกิจนวดแผนไทย.....	10
ธุรกิจนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ	11
แนวความคิดความปกติในรูปแบบใหม่ (New Normal).....	12
แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ	14
ตัวแบบระบบนโยบายสาธารณะของ William N. Dunn.....	14

วิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดของไวรัสโควิด-19 ภายใต้รัฐบาลปัจจุบัน	16
การบริหารบุคลากรในช่วงวิกฤติ	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
กรอบแนวคิดของการวิจัย	24
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานสัมพันธ์	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
ประเภทของการวิจัย	29
แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษา.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data).....	32
การวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)	33
การนำเสนอข้อมูล.....	33
บทที่ 4 ผลการดำเนินงานวิจัย.....	34
ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	35
ปัญหาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19	38
แนวทางการช่วยเหลือและเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับ ผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19.....	47
แนวคิดการวางแผนในอนาคตเพื่อรับมือกับปัญหาที่เป็นผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19	56
บทที่ 5 สรุปผลงานวิจัย.....	61
สรุปผลงานวิจัย	61
การอภิปรายผล	70

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย	80
ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัย	81
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	82
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	86
ภาคผนวก ข ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์.....	96
ประวัติผู้เขียน.....	154

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้มีอำนาจกระทำแทนนายจ้าง	35
ตาราง 2 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงาน	36
ตาราง 3 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ.....	37
ตาราง 4 แสดงจำนวนลูกจ้างที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในกิจการของผู้ให้สัมภาษณ์.....	39
ตาราง 5 แสดงรายได้ก่อนและหลังเจอวิกฤตโควิด-19 ของลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย.....	43

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 แสดงระบบนโยบายสาธารณะ	15
ภาพประกอบ 2 แสดงตัวแบบทั่วไปของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ	15
ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	25

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นธุรกิจบริการที่เริ่มมีบทบาทในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของโลก ทั้งนี้ในปี 2006 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจำนวนถึง 842 ล้านคนและคาดว่าจะเติบโตถึง 1.6 พันล้านคนในปี 2020 ซึ่งสัดส่วนของธุรกิจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมาจากธุรกิจการให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยคิดเป็น 11% ของรายได้ทั้งหมด (Wanlanai Saiprasert, 2011) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถสร้างรายได้ประมาณ 617 ล้านบาทในแต่ละประเทศ และมีสัดส่วนการเติบโตในทุกประเทศที่ 3.9% ของทุกประเทศต่อปี (Carrera & Bridges, 2006) สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้รับความนิยมสูงเป็นผลมาจากผู้คนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดโรคร้ายต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การเสียยารักษา และเกิดค่าใช้จ่ายตามมาจำนวนมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Tourism Research and Marketing, 2006) พบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติจะเดินทางด้วยจุดประสงค์การท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไป ได้แก่ การเดินทางพักผ่อน Regarding the purpose of travel, 50% เดินทางเยี่ยมญาติและเพื่อนฝูง 25% เดินทางเชิงสุขภาพจากการแพทย์ทางเลือก (สปาและสุขภาพความงาม) 16% และที่เหลือคือการติดต่อทางธุรกิจ (Travel Exhibitions, 2007) ส่งผลให้ผู้ประกอบธุรกิจบริการด้านสุขภาพ ทั้งโรงพยาบาลเอกชน และสปา และสุขภาพความงามต่าง ๆ ขยายบริการด้านสุขภาพในวงกว้าง จากเดิมที่มุ่งเน้นการบำบัดรักษาโรคร้ายต่าง ๆ ให้ครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจให้แข็งแรง เพื่อป้องกันโรคร้ายต่าง ๆ และการฟื้นฟูสุขภาพหลังการบำบัดรักษา รวมไปถึงบริการเสริมความงามเพื่อเสริมบุคลิกภาพที่เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในระยะหลัง (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2555)

จากกระแสความใส่ใจด้านสุขภาพที่เติบโตอย่างรวดเร็วดังกล่าว ทำให้หน่วยงานภาครัฐในหลายประเทศ รวมทั้งประเทศไทยต่างให้การสนับสนุนธุรกิจภาคเอกชนที่ให้บริการด้านสุขภาพเพื่อขยายตลาดในต่างประเทศ ซึ่งครอบคลุมทั้งกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 ซึ่งจากผลการวิจัยทางการตลาดการท่องเที่ยว พบว่า การเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวต่างชาติจะนิยมเดินทางไปใช้บริการในประเทศกำลังพัฒนา (Bookman & Bookman, 2007; Matto & Rathindran, 2006; Morrison, 2005; Ramirez, 2007) ทำให้ธุรกิจสปาและสุขภาพความงามของไทย ซึ่งถือเป็นแพทย์ทางเลือก ซึ่งแต่เดิมเน้นบริการด้านการรักษาโรคต่าง ๆ ด้วยการนวดเพื่อบำบัดรักษา

หันมาพัฒนาบริการด้านส่งเสริมสุขภาพรวมทั้งบริการด้านเสริมความงาม เพื่อสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้น โดยอาศัยความได้เปรียบจากความน่าเชื่อถือในด้านบุคลากร ทั้งนี้มีผู้ประกอบการเข้ามาให้บริการเพิ่มขึ้นจำนวนมาก และพัฒนาบริการส่งเสริมสุขภาพในหลากหลายรูปแบบ เพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้น โดยมีบริการนวดแผนไทย และสปา เป็นกิจกรรมที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในต่างประเทศหลัง ทำให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติต่างชาตินานาชาติที่เดินทางมาเที่ยวประเทศไทย ให้ใช้บริการเพื่อสัมผัสบริการนวดแผนไทยที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย

นวดแผนไทย เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ซึ่งถือได้ว่าเป็นภูมิปัญญาของไทยที่มีมาตั้งแต่อดีตกาลและได้สืบสาน ต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน ความนิยมการนวดแผนไทยมีในทั้งจากคนไทยและชาวต่างชาติจนถึงกับมีคำกล่าวว่า “ถ้ามาเมืองไทยจะต้องได้นวดแผนไทย” ทำให้ธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ให้กัน ประเทศเป็นอันมากรวมถึงผู้ที่เป็นหมอนวดเองจึงสามารถประกอบอาชีพดังกล่าวได้อย่างมั่นคง (ขยสร สมบุญมาก และจักรพงษ์ เปี่ยมเมตตา, 2559) นวดแผนไทยถือเป็นศาสตร์และศิลป์อีกแขนงหนึ่งที่สำคัญของหลักวิชาการแพทย์แผนไทยหรือเรียกอย่างเป็นทางการว่า “หัตถศาสตร์” ซึ่งดำรงอยู่ในสังคมไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณ การนวดแผนไทยเป็นหนึ่งในรูปแบบของการรักษาอาการป่วยไข้ หรือการคลายเส้นเพื่อให้คลายตึงตัวและมีความสำคัญเรื่อยมา ซึ่งการรักษาโรคด้วยการนวดแผนไทยเป็นวิธีหนึ่งที่มีผลต่อการรักษาโรคได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะโรคที่ไม่สามารถรักษาได้ด้วยการฉีดยาหรือกินยาแผนปัจจุบัน (นัฐวดี แดงอินทร์, 2555) นอกจากนี้การนวดแผนไทยยังมีคุณค่าต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยเป็นกระบวนการดูแลสุขภาพและรักษาโรคที่อาศัยการสัมผัสอย่างมีหลักการระหว่างผู้ให้การรักษา (หมอนวด) และผู้รับการรักษา (ผู้ป่วย) ทำให้เกิดการไหลเวียนของเลือดลม กล้ามเนื้อผ่อนคลาย รักษาอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย อาการฟกช้ำ เคล็ดขัดยอก และยังช่วยให้สดชื่น กระปรี้กระเปร่า จิตใจผ่อนคลายได้เป็นอย่างดี การนวดทุกรูปแบบจึงนับว่ามีส่วนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและสังคมอีกทางหนึ่งด้วย (ศิริลักษณ์ ฮั่วรุ่งเรือง, 2550)

ประเทศไทยมีศักยภาพสูงในการให้บริการส่งเสริมและสนับสนุนสุขภาพ (Health Promotion Services) เช่น สปา นวดแผนไทย และธุรกิจความงาม เป็นต้น โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา รัฐบาลไทยได้ให้การสนับสนุนธุรกิจนี้ ด้วยการประกาศนโยบายการพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดวิสัยทัศน์ Thailand as World Class Healthcare Destination โดยธุรกิจบริการส่งเสริมสุขภาพ เป็นหนึ่งในบริการหลักภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ โดยส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็น “Capital Spa of Asia”

ด้วยการผลักดันการสร้างมาตรฐานและเอกลักษณ์ของธุรกิจสปาไทยสู่มาตรฐานสากล และเน้น การทำการตลาดเชิงรุกในประเทศเป้าหมาย โดยจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมส่งเสริม ธุรกิจและสนับสนุนการขยายตลาดไปยังต่างประเทศ ทั้งด้านการลงทุน/ร่วมทุน จัดตั้งธุรกิจ การสร้าง เครือข่าย การสร้างแบรนด์ ฯลฯ ส่งผลให้ธุรกิจสปาและนวดแผนไทยมีชื่อเสียงและมีมาตรฐานเป็น ที่ยอมรับในระดับสากล และกลายเป็นธุรกิจบริการอีกสาขาหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของไทย โดยเป็นธุรกิจบริการที่ไทยมีศักยภาพในฐานะเป็น “บริการที่ ส่งออกได้” ทั้งในรูปแบบการรองรับชาวต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการในประเทศ การออกไปลงทุนจัดตั้ง ธุรกิจในประเทศ รวมถึงการส่งบุคลากรเดินทางไปให้บริการในต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังเป็น ธุรกิจที่สนับสนุนให้เกิดการขยายตัวในสาขาบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ การท่องเที่ยว สินค้าเพื่อ สุขภาพ ฯลฯ ส่งผลให้มีเงินตราไหลเข้าประเทศจากธุรกิจในกลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้น สำหรับปี 2553 จาก สถานการณ์ทางการเมืองในประเทศที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้จำนวนผู้ให้บริการชาวต่างประเทศ ลดลง จากการชะลอและยกเลิกการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม รายได้ใน ภาพรวมของภาคธุรกิจนี้ยังทรงตัวอยู่ เนื่องจากผู้ให้บริการชาวไทยหันมาให้ความสนใจกับเรื่องการดูแล สุขภาพและความงามของตนมากขึ้น ทั้งนี้ธุรกิจบริการสปาและนวดแผนไทยจะขยายตัวได้โดย คาดว่าจะสร้างรายได้กว่า 16,000 ล้านบาท ตั้งแต่ปี 2556 เป็นต้นไป (กรมเจรจาการค้าระหว่าง ประเทศ สำนักการค้าบริการและการลงทุน, 2554)

ด้วยการรณรงค์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมสุขภาพ ทำให้การนวดแผนไทย ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งของการส่งเสริมสุขภาพเป็นที่ยอมรับและชื่นชอบสำหรับบุคคลโดยทั่วไปอย่างรวดเร็ว และแพร่หลายทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และด้วยเหตุนี้ทำให้การนวดแผนโบราณเป็นธุรกิจ ผู้ประกอบจำนวนมากให้ความสนใจและเปิดกิจการร้านค้าเป็นจำนวนมากเนื่องจากสามารถสร้าง รายได้อย่างมหาศาลให้กับผู้ประกอบการนวดแผนโบราณ ข้อมูลจากศูนย์วิจัยกสิกรไทย พบว่า การบริการนวดแผนไทยสร้างชื่อเสียงและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ ทำให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาใช้บริการนวดแผนไทย ซึ่งมีรายได้จากตลาดท่องเที่ยว สุขภาพของไทยปี 2555 มีมูลค่าประมาณ 150,000 ล้านบาท (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2558)

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของนักวิชาการอีกหลายคนที่แสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แบบการนวดแผนไทยเป็นธุรกิจที่สร้างมูลค่ามหาศาล และหลายประเทศต้องให้ความสำคัญกับ การพัฒนารูปแบบการดูแล รักษาสุขภาพให้ประชาชนในประเทศอย่างเหมาะสม เพื่อประหยัด ค่าใช้จ่ายไม่ว่าจะเป็นจากภาครัฐบาล จากการที่ต้องจ่ายในระบบประกันสุขภาพและสวัสดิการ

(Bies & Zacharia, 2007; Burkett, 2007; Forgione & Smith, 2007; Horowitz & Rosensweig, 2007; United States Congress Senate Special Committee on Aging, 2006)

สอดคล้องกับแนวความคิดของคณะรัฐมนตรีในการประชุมเชิงนโยบายการพัฒนาศูนย์กลางบริการด้านสุขภาพ Medical Hub ในวันที่ 9 พฤษภาคม 2556 ซึ่งได้กำหนดแนวทางการพัฒนา 4 ด้านมุ่งพัฒนางานการแพทย์ของไทยให้เป็นศูนย์กลางการบริการด้านสุขภาพ (Medical Hub) เพื่อพัฒนางานการแพทย์ของไทยให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาด้านสุขภาพ ซึ่งในส่วนยุทธศาสตร์ของประเทศ รัฐบาลอยากเห็นการพัฒนาขีดความสามารถของประเทศในด้านสุขภาพด้วยการเติมเต็มขั้นพื้นฐานของสุขภาพ ดูแลยกระดับมาตรฐานการดูแลด้านสุขภาพต่าง ๆ ดูแลสุขภาพในเชิงของการท่องเที่ยว รวมทั้งการต่อยอดในการสร้างอาชีพ และการพัฒนาให้เกิดความเป็นเลิศในศูนย์กลางบริการด้านสุขภาพ ทั้งนี้ได้กำหนดแนวทางการพัฒนา Medical Hub เป็น 4 ด้านคือ 1. เป็นศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ Wellness Hub ที่เป็นการบริการอย่างครบวงจร 2. เป็นศูนย์กลางบริการสุขภาพ Medical Service Hub ที่ต่อยอดกับระบบสปา ระบบการทำงานเพื่อสร้างสุขภาพรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งถือเป็นจุดแข็งของประเทศไทยและเป็นจุดหนึ่งที่หลายประเทศเข้ามาใช้บริการ 3. เป็นศูนย์กลางการศึกษา วิชาการและงานวิจัย Academic Hub ที่เกี่ยวกับสุขภาพ และ 4. เป็นศูนย์กลางยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ Product Hub

ทั้งนี้ผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นหมอนวดแผนไทยหรือหมอนวดแผนโบราณซึ่งเป็นการนวดเพื่อบำบัดรักษาโรคกับนวดเพื่อสุขภาพนั้นแตกต่างกัน หากต้องการนวดเพื่อสุขภาพ ผ่อนคลาย หรือนวดเพื่อเสริมสวยให้เลือกร้านนวดทั่วไปหรือร้านสปาที่ได้รับอนุญาต ส่วนการนวดเพื่อรักษาหรือที่เรียกกันว่า “นวดแก้อาการ” ต้องเข้าสถานพยาบาลด้านแพทย์แผนไทย ทั้งนี้ การนวดเพื่อบำบัดรักษาโรคนั้น เป็นการรักษาโรคและฟื้นฟูสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยหรือการแพทย์แผนไทยประยุกต์ จะต้องกระทำในสถานพยาบาลที่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมายเกี่ยวกับสถานพยาบาล รวมทั้งผู้ให้การรักษาหรือหมอนวดจะต้องขึ้นทะเบียนและได้รับอนุญาตจากสภาการแพทย์แผนไทยทั้งนี้ก่อนวิกฤติโควิด-19 กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและส่งผลโดยตรงต่อการนวดแผนไทยจากนโยบายสนับสนุนให้มีการแพทย์แผนไทยควบคู่กับการแพทย์แผนปัจจุบันโดยมีการจัดตั้งสถาบัน การแพทย์แผนไทยขึ้นในกรมการแพทย์กระทรวงสาธารณสุข นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มมูลค่าให้แก่การนวดแผนไทย เป็นส่วนหนึ่งในนโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่มีการผลักดันให้การนวดแผนไทยเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นอกจากนี้กระทรวงแรงงานเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่เข้ามาสนับสนุนส่งเสริมการนวดแผนไทย โดยเฉพาะการส่งเสริมอาชีพด้านธุรกิจบริการการนวดแผนไทย

(พสุנית สารมาศ, นราภรณ์ ชันธุบุตร และ อุบลวรรณ อยู่สุข, 2551) ทั้งนี้ยังมีได้นับรวมภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมธุรกิจการนวดแผนไทยอีกเป็นอันมาก ดังจะเห็นได้จากมีหมอนวดที่ขึ้นทะเบียนและได้รับใบรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพหรือใบ สพส. 13 จำนวนกว่า 120,000 คน รวมทั้งหมอนวดเพื่อสุขภาพประมาณ 200,000 คน

ซึ่งหลังจากเกิดวิกฤติโควิด-19 ทำให้ภาคธุรกิจในหลายภาคส่วนได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โดยเฉพาะต่อธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยรวมทั้งสปาดังปรากฏข้อมูลว่าธุรกิจประเภทดังกล่าวได้รับผลกระทบจากการประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 เป็นโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 รวมทั้งนายกรัฐมนตรีได้ใช้อำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2558 ที่ได้ประกาศข้อกำหนดและข้อปฏิบัติ โดยห้ามประชาชนเข้าไปในพื้นที่หรือสถานที่ซึ่งมีความเสี่ยง การปิดสถานที่เสี่ยง เช่น สนามมวย ผับ สถานบริการ ห้างสรรพสินค้า การปิดช่องทางเข้ามาในราชอาณาจักร การห้ามกักตุนสินค้า ยา สินค้าอื่นที่จำเป็นต่อการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน การห้ามชุมนุม การมั่วสุมกัน ห้ามเสนอข่าวเท็จ หลีกเลี่ยงการเดินทางข้ามจังหวัด และเคอร์ฟิว ห้ามออกนอกบ้านในเวลากำหนด ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

อย่างไรก็ดีในช่วงวิกฤติโควิด-19 การได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือตลอดจนการช่วยเหลือเยียวยาให้แก่ธุรกิจและผู้ได้รับผลกระทบต่อวิกฤติโควิด-19 ของประเทศไทยมีลักษณะรวมศูนย์อยู่ที่รัฐบาลผ่านหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ โดยเฉพาะศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยนอกจากการให้ข้อมูลต่าง ๆ แล้วยังมีหน้าที่บริหารจัดการและมอบหมายให้อำนาจหน้าที่การช่วยเหลือประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ จากวิกฤติโควิด-19 ด้วย สำหรับธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือในลักษณะของนโยบายของรัฐบาลในช่วยเหลือเยียวยากรณีโควิด-19 ยกตัวอย่างเช่น การช่วยเหลือเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมของนายจ้างและลูกจ้างในทุกหน่วยธุรกิจ ในกรณีที่พนักงานนวดแผนไทยอิสระที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคมจะได้รับเงินชดเชยรายได้คนละ 5,000 บาทต่อเดือน เป็นระยะเวลา 3 เดือน นอกจากนี้ยังได้รับมาตรการลดค่าครองชีพประชาชน มาตรการลดค่าไฟฟ้าค่าน้ำประปาอีกด้วย

แม้ว่าแรงงานของธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยจะได้รับความช่วยเหลือดังกล่าวข้างต้นดังเช่นภาคส่วนอื่น ๆ ที่ยังมีส่วนของการได้รับการช่วยเหลือและยังมีปัญหาอุปสรรคเป็นการเฉพาะ

ของแต่ละกลุ่ม ซึ่งแรงงานของธุรกิจบริการประเภทดังกล่าวก็เช่นเดียวกันกับที่กลุ่ม หรือประชาชน หรือภาคส่วนต่าง ๆ ที่ยังคงจำเป็นต้องมีการศึกษาข้อมูลทั้งสภาพและแนวทางการแก้ไขปัญหาจากวิกฤติที่ยังคงไม่คลี่คลายนี้ งานสารนิพนธ์นี้จึงเกิดขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาของแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19 และแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาที่ควรมีต่อแรงงานของธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย เพื่อให้ธุรกิจโดยเฉพาะ แรงงานของธุรกิจประเภทนี้ยังคงสามารถประกอบสัมมาชีพดังกล่าวได้รวมตลอดถึงสามารถอดพ้นวิกฤติที่กำลังเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาของแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยในเขตกรุงเทพมหานครจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19
2. เพื่อศึกษาแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยในเขตกรุงเทพมหานครจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาประเด็นปัญหาและแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาต่อ แรงงานของธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19 ในด้าน 1) เศรษฐกิจ 2) สังคม 3) นโยบายภาครัฐ 4) สุขภาพกายและใจ
2. ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูล สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ข้อแรก โดยศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลหลักคือ
 - 2.1 นายจ้างหรือตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน/ผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนในการกำกับ ดูแลและส่งเสริมการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (การนวดแผนไทย) จำนวน 6 คน ประกอบด้วย 1) ผู้ประกอบการ 3 คน 2) ตัวแทนภาคเอกชน 3 คน โดยใช้เทคนิค Snowball Technique โดยประมาณ 6 คน
 - 2.2 แรงงานและผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ด้านการนวดแผนไทยสำหรับนักท่องเที่ยวและนักวิชาการ จำนวน 16 คน ประกอบด้วย 1) แรงงาน/ลูกจ้างด้านการนวดแผนไทย 8 คน 2) ผู้มีประสบการณ์/ผู้เชี่ยวชาญด้านการนวดแผนไทยสำหรับนักท่องเที่ยว 8 คน โดยใช้เทคนิค Snowball Technique โดยประมาณ 16 คน
3. ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูล สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ ข้อที่สอง โดยศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลหลักคือ

เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ/ตัวแทนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของภาครัฐ ผู้มีส่วนในการกำกับดูแล และส่งเสริมการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (การนวดแผนไทย) จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ตัวแทนจากกระทรวงสาธารณสุข 2) ตัวแทนจากผู้แทนสภาการพยาบาล 3) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลในคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ 4) กรมการแพทย์ กรมอนามัย 5) ผู้อำนวยการส่งเสริมและพิทักษ์นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 6) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 7) กรมบัญชีกลาง 8) สำนักงานประกันสังคม 9) เลขาธิการสถานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติแห่งประเทศไทย 10) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนานักท่องเที่ยว โดยใช้เทคนิค Snowball Technique โดยประมาณ 5 คน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา งานวิจัยทำอยู่ในช่วงที่ประเทศไทยประกาศใช้พระราชกำหนดฉุกเฉินรวมทั้งมาตรการล็อกดาวน์ (Lock down) และมีมาตรการเยียวยาแก่สถานประกอบการภายหลังจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 จนถึงปัจจุบัน โดยงานวิจัยนี้มีระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 4 เดือนในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ.2564 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2564

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การนำไปใช้ประโยชน์ในด้าน

1. ในด้านวิชาการทำให้ทราบถึงปัญหาของแรงงานของธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19 เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการในการประกอบการสร้างนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้อง
2. ในด้านนโยบายช่วยให้มีทางเลือกใหม่ ๆ ในการช่วยเหลือเยียวยาและพัฒนาแรงงานของธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยหลังการระบาดโควิด-19

นิยามศัพท์

1. ธุรกิจบริการ หมายถึง ธุรกิจที่ดำเนินกิจการแลกเปลี่ยนสินค้าที่ไม่เป็นตัวตนมีรูปแบบที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าด้านความพึงพอใจและความคาดหวัง มักจะถูกบริโภคไปพร้อม ๆ กับที่ผลิตขึ้นมา เช่น ธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจการรักษาพยาบาล เป็นต้น
2. นวดแผนไทย หมายถึง การตรวจประเมิน การวินิจฉัย การบำบัด การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสุขภาพ ด้วยวิธีการกด การคลึง การบีบ การจับ การดัด การประคบ การอบ หรือวิธีการอื่นตามศิลปะการนวดไทย หรือการใช้ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ทั้งนี้ด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย (ความหมายตามพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542

และประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2544 เรื่องการเพิ่มประเภทการนวดไทยในสาขาการแพทย์แผนไทย)

3. แร้งงานของธุรกิจบริการ หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพภาคบริการในสาขาต่าง ๆ ได้แก่ ธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจการรักษาพยาบาล เป็นต้นและผู้บริการนวดเพื่อสุขภาพ แต่ต้องเป็นไปตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุขกำหนด และตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

4. แร้งงานของธุรกิจบริการประเภตนวดแผนไทย หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพที่ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ

5. มาตรการการเยียวยาช่วยเหลือ หมายถึง มาตรการช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยแก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ พ.ร.ก. เงินกู้ 1 ล้านล้านบาท เพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา พ.ศ. 2563

6. ผลกระทบของโควิด หมายถึง ผลกระทบที่มีต่อประชาชนจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายทางภาครัฐ รวมทั้งสุขภาพกายและใจ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของงานวิจัยรวมทั้งกระบวนการต่าง ๆ ดังรายละเอียดในบทที่ 1 สำหรับในบทนี้จึงเป็นการนำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการตอบสนองวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยศึกษาประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยในเขตกรุงเทพมหานครจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19 ประกอบด้วย 1) ธุรกิจบริการและลักษณะเฉพาะของธุรกิจบริการ 2) ธุรกิจนวดแผนไทย 3) แนวความคิดความปกติในรูปแบบใหม่ (New Normal) 4) แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ 5) การบริหารบุคลากรในช่วงวิกฤติ 6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 7) กรอบแนวคิดการวิจัย 8) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานสัมพันธ์ รวมทั้งผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ธุรกิจบริการและลักษณะเฉพาะของธุรกิจบริการ

ความหมายของคำว่า “บริการ” มีการให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

“บริการ” หมายความว่า การรับจัดทำกรงาน การให้สิทธิใด ๆ การให้ใช้หรือให้ประโยชน์ในทรัพย์สินหรือกิจการใด ๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อื่น ๆ (กระทรวงพาณิชย์, 2542)

“บริการ” หมายความว่า การรับจัดทำกรงาน การให้สิทธิใด ๆ หรือการให้ใช้หรือให้ประโยชน์ในทรัพย์สินหรือกิจการใด ๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อื่น ๆ แต่ไม่รวมถึงการจ้างงานตามกฎหมายแรงงาน (กระทรวงสาธารณสุข, 2522)

“บริการ” หมายความว่า การรับจัดทำกรงาน การให้สิทธิใด ๆ การใช้หรือประโยชน์ในทรัพย์สินหรือกิจการใด ๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อื่น แต่ไม่รวมถึงการจ้างแรงงาน (กระทรวงพาณิชย์, 2542)

ผู้เขียนเห็นว่าการบริการ หมายความว่า คำว่า “บริการ” ในความหมายตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2541) เพราะเป็นความหมายที่กว้างที่สุด และสามารถปรับใช้กับการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งผู้เขียนจะได้ทำการศึกษาต่อไป (กระทรวงสาธารณสุข, 2522)

ลักษณะเฉพาะของธุรกิจบริการ

นวดแผนไทย ถือเป็นธุรกิจบริการ ประเภทหนึ่ง ซึ่งธุรกิจบริการนี้จะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากผลิตภัณฑ์ทั่วไป ดังนี้

1. จับต้องไม่ได้ (Intangibility) การบริการเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ ไม่ว่าจะก่อนซื้อหรือหลังซื้อ แต่สามารถมองเห็นบริการในรูปของผลที่ได้รับเท่านั้น เช่น บริการสปา สิ่งที่ได้รับ คือ ความผ่อนคลายหลังจากการให้บริการ แต่ตัวบริการเหล่านี้มีรูปร่างหน้าตาอย่างไร ไม่สามารถมองเห็น
2. แยกออกจากกันไม่ได้ (Inseparability) ผู้ขายบริการคนเดียวไม่สามารถขายในตลาดหลายแห่งได้ เช่น ผู้ที่ให้บริการสปาในสถานที่นี้จะไปให้บริการอีกที่พร้อม ๆ กันไม่ได้
3. ลักษณะแตกต่างกัน (Heterogeneity) การบริการจากคนคนเดียวกันแต่ต่างวาระต่างสถานที่กันไม่เหมือนกัน เช่น คนที่ให้บริการด้านสปาหรือนวดเมือวานนี้อาจมีอารมณ์แจ่มใส การบริการที่ให้ออกมาดีถูกใจผู้รับบริการ แต่ถ้าผู้ให้บริการคนเดียวกันแต่วันนี้อารมณ์ไม่ดี การบริการก็อาจจะแตกต่างกันกับเมือวาน มะนั้นจึงเป็นการยากที่จะกำหนดมาตรฐานของการบริการ และผู้ซื้อก็ไม่สามารถทราบได้ล่วงหน้าว่าบริการที่กำลังจะซื้อนั้นดีหรือไม่ จะทราบก็ต่อเมื่อรับบริการไปแล้ว
4. เป็นความต้องการที่สูญเสียง่ายและขึ้นสูงมาก (Perish Ability and Fluctuating Demand) การบริการมีการสูญเสียสูง เก็บรักษาไว้ไม่ได้ โดยเฉพาะตลาดของการบริการขึ้นลงตามฤดูกาล โดยเฉพาะสปาที่มีราคาค่าบริการค่อนข้างสูง ผู้ที่มีใช้บริการอาจมีแค่บางกลุ่มเท่านั้น

ธุรกิจนวดแผนไทย

รูปแบบการบริการในธุรกิจนวดแผนไทย

เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบของการบริการของผู้ประกอบการนวดแผนไทย จะพบว่าผู้ประกอบการด้านนวดแผนไทยจะมีลักษณะของการให้บริการ ดังนี้ (กระทรวงพาณิชย์ กรมส่งเสริมการค้าส่งออก, 2544, หน้า 51-52)

1. การนวดแผนไทยเพื่อการฟื้นฟูสุขภาพ หรือที่เรียกว่า การนวดเพื่อสุขภาพ (Massage for Health) คือ เป็นการนวดทั่วไปที่เน้นการช่วยเหลือตนเองในครอบครัว โดยใช้มือและอวัยวะส่วนอื่น เช่น ศอก ท่อนแขน ส้นเท้า หรือนั่งดัดตัวผู้ป่วยเพื่อบำบัดรักษาอาการปวดเมื่อยและลดความเครียดของผู้ใช้บริการ ซึ่งการนวดแบบนี้เป็นที่นิยมกันมากในปัจจุบัน ตัวอย่างของการนวดแผนไทยเพื่อการฟื้นฟูสุขภาพ เช่น รูปแบบการนวดแบบเชลยศักดิ์
2. การนวดเพื่อรักษาพยาบาล (Massage for Cure) คือ จะเป็นรูปแบบการนวดแบบราชสำนักที่มีตั้งมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีประโยชน์ในการรักษาโรค เช่น โรคอัมพาต โรคที่เกี่ยวข้องกับ

กล้ามเนื้อหุ้มข้อ เป็นต้น ซึ่งการนวดในลักษณะนี้จะมีวิธีการในการรักษา โดยใช้ธรรมชาติบำบัด ด้วยการใช้น้ำมันสมุนไพรไทย การอบประคบสมุนไพร และการ บริการจ่ายยาด้วยสมุนไพร

3. การนวดเพื่อเสริมความงาม (Massage for Beauty) จะเป็นการนวดหน้า และร่างกายเพื่อให้มีเลือดมาหล่อเลี้ยง ซึ่งจะทำให้ผิวหนังผ่องใส รวมทั้งการนวดเพื่อถอนพิษ สลายตา หู และลำคอ

4. การนวดเพื่อสร้างความสมดุลของร่างกาย (Massage for Manipulation) คือ จะเป็นการนวดเพื่อเสริมสร้างความสมดุลของฮอร์โมน และการหลั่งน้ำเหลือง รวมทั้งความไม่สมดุลของท่าทาง (posture) การนวดเช่นนี้ค่อนข้างจะมีความสำคัญต่อร่างกาย ปัจจุบันการนวดประเภทนี้ได้รับความสนใจมากขึ้นในกลุ่มผู้สูงอายุ

5. การนวดเพื่อการกีฬา (Massage for Sports) ปัจจุบันกลายเป็นเรื่องที่สำคัญของประเทศไทย เกี่ยวกับอายุการใช้งานของนักกีฬาทีมชาติ ซึ่งมีอาการบาดเจ็บ และเล่นกีฬา ก่อนวัยอันควร การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นจากกล้ามเนื้อและเส้นเอ็น

6. การสอนนวดแผนไทย คือ จะเป็นการถ่ายทอดศิลปะการนวดแบบโบราณอย่างถูกต้อง ตามแบบแผนประเพณีอันดีงามของไทย ซึ่งรูปแบบการสอนจะแบ่ง ออกเป็น 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรการนวดแผนโบราณ และหลักสูตรการนวดเพื่อการบำบัดรักษา

ธุรกิจนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ

รูปแบบการบริการที่ผู้ประกอบการ ในธุรกิจนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ มีให้บริการในปัจจุบัน คือ (ศูนย์ธุรกิจอุตสาหกรรม, 2546)

1. การนวดแผนไทย ลักษณะของการนวดแผนไทยที่ให้บริการ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ

1.1 การนวดแบบยืด-ดัด ลักษณะในการนวดแบบนี้คือ จะเป็นการยืด การดัดกล้ามเนื้อ เส้นเอ็น ให้เกิดการยืดคลาย

1.2 การนวดแบบจับเส้น จะมีลักษณะการนวด คือ การใช้นิ้วหนักกดลงตลอดลำเส้นที่กระหวัดไปตามอวัยวะต่าง ๆ การนวดชนิดนี้ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของผู้นวด ซึ่งได้ทำการนวดมานาน และต้องมีการสังเกตถึงปฏิกิริยาของแรงกดที่ถูกกด ลงไปตามอวัยวะต่าง ๆ ด้วย

1.3 การนวดแบบกดจุด จะมีลักษณะการนวด คือ การใช้นิ้วหนักกดลงไปที่บนจุดของร่างกาย ซึ่งการนวดแบบนี้เกิดจากประสบการณ์ และความเชื่อที่ว่า อวัยวะของร่างกาย

มีแนวสะท้อนอยู่บนส่วนต่าง ๆ และเราสามารถกระตุ้นการทำงานของอวัยวะนั้น ๆ ได้โดยการกระตุ้นจุดสะท้อนที่อยู่บนส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย

2. การนวดฝ่าเท้า เป็นการกดจุดบนฝ่าเท้าเพื่อให้สะท้อนผ่านไปยังอวัยวะสำคัญ ๆ ของร่างกาย ซึ่งถือได้ว่าเป็นการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพด้วยวิธีทางธรรมชาติบำบัด อีกอย่างหนึ่งที่สำคัญการนวดฝ่าเท้านี้จัดได้ว่าเป็นศาสตร์และศิลป์ที่เก่าแก่อีกแขนงหนึ่งในการแพทย์ทางเลือก เนื่องจากฝ่าเท้าเปรียบเสมือนกระจกเงาที่ทำหน้าที่สะท้อนภาพตำแหน่งของอวัยวะสำคัญ ๆ ทุกแห่งของร่างกายมนุษย์

3. การอบสมุนไพร และการประคบสมุนไพร หมายถึง กระบวนการและวิธีการในการส่งเสริมสุขภาพ และการบำบัดร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ตามหลักทฤษฎีการแพทย์แผนไทย การอบสมุนไพร จะเป็นการอบตัวด้วยไอน้ำที่เกิดจากการต้มสมุนไพร ซึ่งไอน้ำที่ได้จากจากสมุนไพรนี้จะมีสรรพคุณตามคุณสมบัติของสมุนไพรที่ใช้นั้น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะช่วยทำให้ร่างกายเกิดความสดชื่น และช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดของร่างกาย

การประคบสมุนไพร จะเป็นกรรมวิธีประคบไอร้อนจากพืชสมุนไพร โดยการนำสมุนไพรสด หรือแห้งหลาย ๆ ชนิดที่มีตัวยาลสำคัญ เช่น หัวไพล ขมิ้นอ้อย ขมิ้นชัน ตะไคร้ ผิวมะกรูด ฯลฯ มาห่อใส่ผ้ารวมกันทำเป็นลูกประคบ จากนั้นใช้วิธีการนี้ให้ร้อนเพื่อให้เกิดน้ำมันหอมระเหย แล้วนำไปประคบ สัมผัส ตามบริเวณที่ต้องการ (ปัทมิตา ตันติเวชกุล, 2546, หน้า 33)

4. การนวดน้ำมัน การนวดน้ำมันเป็นการนวดโดยใช้น้ำมันสมุนไพร มาขโลมบนร่างกาย แล้วใช้เทคนิคของการรีดเส้นและได้เส้น โดยที่ความร้อนจากน้ำมันผนวกกับคุณสมบัติของสมุนไพร จะช่วยคลายจากความตึงเครียด และทำให้ระบบต่าง ๆ ของร่างกายทำงานได้ดีขึ้น

สถานประกอบการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพในแต่ละแห่งอาจจะมีรูปแบบการบริการที่น้อยกว่าหรือมากกว่านี้ก็ได้ แต่ถ้าเป็นธุรกิจขนาดเล็กโดยทั่วไป จะเน้นการให้บริการนวดตัว และการนวดฝ่าเท้าเป็นหลัก

แนวความคิดความปกติในรูปแบบใหม่ (New Normal)

คำว่า "New Normal" หรือ "ความปกติในรูปแบบใหม่" ถูกใช้ครั้งแรกในปี 2008 โดย Bill Gross นักลงทุนในตราสารหนี้ชื่อดัง (bond guru) ผู้ร่วมก่อตั้งบริษัท Pacific Investment Management (PIMCO) โดยให้นิยามถึงสภาวะเศรษฐกิจโลก ที่จะมีอัตราการเติบโตชะลอตัวลงจากในอดีตและเข้าสู่อัตราการเติบโตเฉลี่ยระดับใหม่ที่ต่ำกว่าเดิม ควบคู่ไปกับอัตราการว่างงานที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องหลังเกิดวิกฤตทางการเงินในสหรัฐฯ อีกทั้งความผันผวนทางเศรษฐกิจจะไม่ได้เป็นไปตามวัฏจักรเศรษฐกิจเดิมแบบที่ผ่านมา เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดการเติบโต

ทางเศรษฐกิจมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปหรือส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในลักษณะที่แตกต่างจากในอดีต

New Normal หรือ ความปกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีตอันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคยซึ่งเป็นแนวทางที่หลากหลาย ๆ คนจะต้องปรับเปลี่ยนชุดพฤติกรรม ในช่วงไวรัสโควิด-19 ออกมาระบาดแล้วเปลี่ยนวิถีชีวิตผู้คนไปอีกยาวนาน ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบวิถีชีวิตไปพร้อมกันทั่วโลก จากที่เคยออกจากบ้าน เพื่อไปทำงาน ไปโรงเรียน ผู้คนต้องหันมาทำทุกอย่างที่บ้าน หากมีความจำเป็นต้องออกจากบ้านไปซื้อปิ้ง หรือแม้กระทั่งไปพบแพทย์ ผู้คนต้องใส่หน้ากากเพื่อป้องกันโรค ต้องเว้นระยะห่างสำหรับบุคคล ล้างมือบ่อย ๆ นาน 20 วินาที เช็ดมือด้วยแอลกอฮอล์ รวมถึงการปรับเปลี่ยนทางด้านธุรกิจและบริการต่าง ๆ ให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน จึงต้องปรับเปลี่ยนไปสู่การเปิดระบบลงทะเบียนออนไลน์ การใช้ระบบซื้อขายและบริการทางออนไลน์ สิ่งเหล่านี้เกิดเป็นวิถีใหม่ในการดำรงชีวิต ซึ่งเมื่อผู้คนจำต้องปฏิบัติกันเป็นปกติต่อเนื่องในระยะเวลาหนึ่งจนเกิดเป็นความพอใจ ในที่สุดทั้งหมดนี้ก็ได้กลายเป็น New Normal ในสังคมไปนั่นเอง ยกตัวอย่างเช่น การอยู่ในบ้าน พร้อมทำงาน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในที่อยู่อาศัยของตนเอง ส่งผลต่อความต้องการที่พักอาศัยที่เปลี่ยนไปจากเดิม ที่อาศัยในพื้นที่ที่มีขนาดเล็ก อาจจะไม่เพียงพอ จำเป็นต้องการมีพื้นที่ที่สามารถทำอะไรได้หลายหลากมากยิ่งขึ้น การดำเนินการทางธุรกิจกรณีเล็กทรอนิกส์ เนื่องด้วยพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงจนส่งผลทำให้ระบบการสั่งซื้อสินค้าและบริการ ระบบการขนส่งระยะสั้นและการจัดส่งแบบรวดเร็ว จะเป็นที่ต้องการและความสำคัญมากยิ่งขึ้น ซึ่งหลังจากนี้ การขอรับบริการจากผู้บริโภคจะเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับสุขภาพมากยิ่งขึ้น ระบบบริการต้องสร้างความมั่นใจมากขึ้นว่าสินค้าหรือบริการจะต้องมีมาตรฐาน ปลอดภัย และมีความสะอาด คาดว่า เราน่าจะเห็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการลงทุนของภาคเอกชน ห้างร้านต่าง ๆ หันมาจริงจังกับการทำธุรกิจออนไลน์กันมากขึ้น การเรียน Online Learning หรือ Entertainment การอยู่ในบ้านเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาและการค้นหาตัวตน สิ่งหนึ่งก็คือการหาความรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตัวเอง ด้วยการเรียนรู้ซึ่งสามารถเลือกเรียนในช่วงเวลาที่สะดวกได้ตามต้องการ สามารถย้อนกลับ เพื่อทบทวนเนื้อหา และทำความเข้าใจใหม่ได้ และประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การท่องเที่ยวใหม่ในรูปแบบออนไลน์ เช่น การชมพิพิธภัณฑ์เสมือน การเที่ยวชมทิวทัศน์ออนไลน์ และการเข้าชมแกลลอรีชื่อดังต่าง ๆ ทางออนไลน์ เป็นต้น การแพทย์และสาธารณสุขที่ปรึกษา โดยให้ความสำคัญกับการ

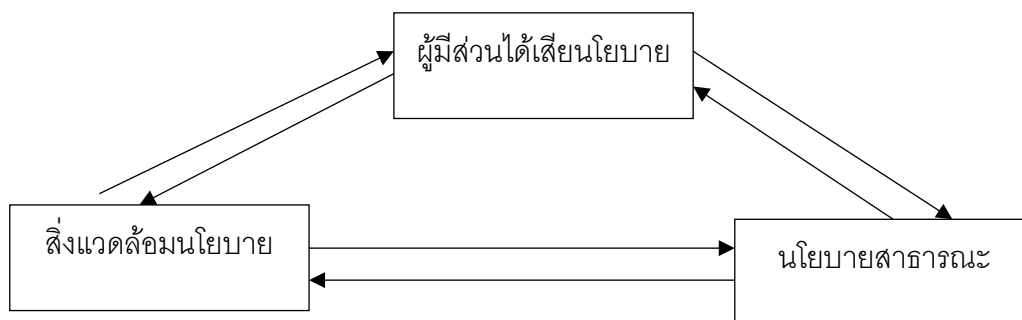
ลงทุนทางด้านสาธารณสุขของประเทศมากกว่าเดิม ระบบสาธารณสุขจะมีแพลตฟอร์มด้านสุขภาพเป็นบริการพื้นฐาน และการป้องกันความเจ็บป่วยจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานของเมือง อาคาร บ้านจะต้องมีบริการสุขภาพและสุขภาพจิตรองรับด้วยการให้คำปรึกษาทางออนไลน์ การ deglobalization เพื่อพึ่งพาการผลิตในประเทศมากขึ้น เนื่องจากอุตสาหกรรมฐานการผลิตต่าง ๆ ของประเทศต้องหยุดชะงัก รวมไปถึงการขนส่งต่าง ๆ ด้วย อีกทั้งการนำเข้าจากอุตสาหกรรมหลายแห่งในต่างประเทศที่เป็นฐานการผลิต จึงหยุดชะงักตามไปด้วยเช่นกัน

แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ ทำให้รัฐบาลของทุกประเทศในโลกต้องสนใจที่จะกำหนดนโยบายที่ดีและให้มีการนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อสร้างความอยู่ดีมีสุข ความเสมอภาค และความเป็นธรรมให้กับประชาชนและความเจริญให้แก่ประเทศ นโยบายถือเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดความสำเร็จและความล้มเหลวในการบริหารประเทศ นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในสังคม โดยเฉพาะประชาชน เนื่องจากนโยบายของพรรคการเมืองเป็นสิ่งที่ต้องมีการเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน ทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสามารถตัดสินใจเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดได้ง่ายและสะดวกมากขึ้น และในเวลาต่อมา นโยบายพรรคการเมืองอาจจะกลายเป็นนโยบายของรัฐบาล เมื่อพรรคการเมืองนั้น ๆ ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นรัฐบาลและตัวแบบทั่วไปของกระบวนการ นำนโยบายไปปฏิบัติได้กำหนดตัวแบบในการวิเคราะห์ผู้เกี่ยวข้องกับระบบนโยบายสาธารณะของ William N. Dunn (Dunn, 1981)

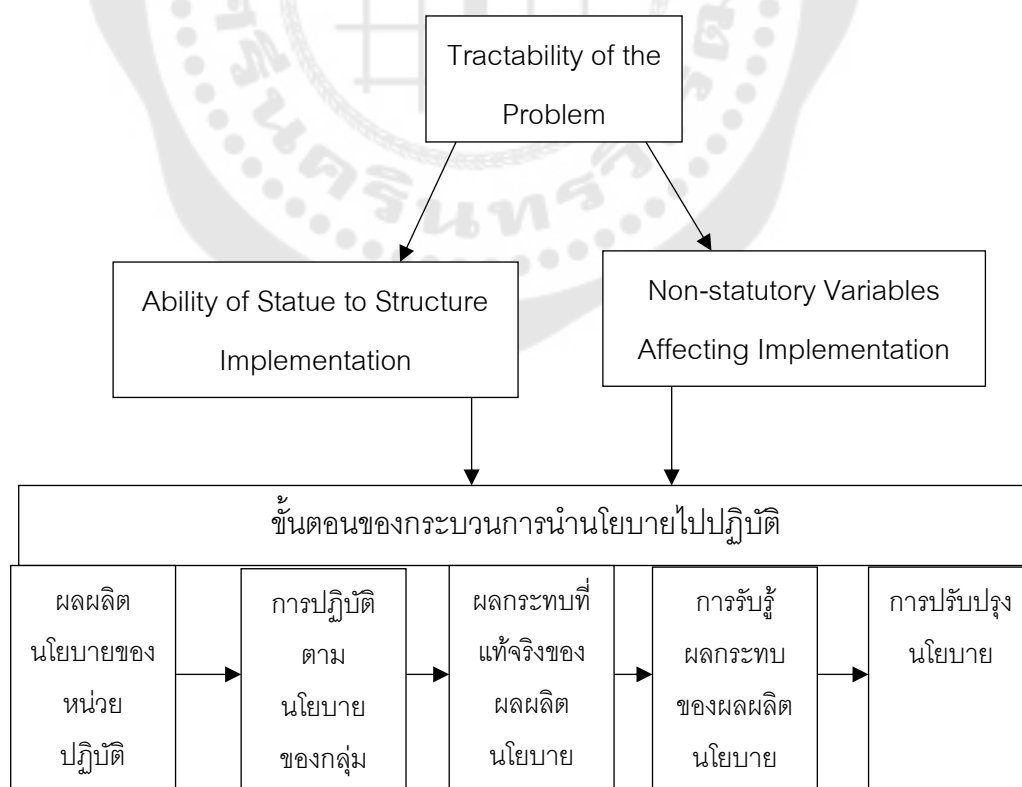
ตัวแบบระบบนโยบายสาธารณะของ William N. Dunn

มีการกำหนดกรอบในการศึกษาวิจัยจากผู้มีส่วนได้เสียกับนโยบาย (Policy Stakeholders) ตัวนโยบายสาธารณะ (Public Policy) และสิ่งแวดล้อมทางนโยบาย (Policy Environment) ซึ่งตัวแปรทั้งสามจะเป็นได้ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ทั้งสิ้น กล่าวคือ เมื่อตัวแปรอิสระที่มีปัจจัยที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับนโยบายและปัจจัยสภาพแวดล้อมทางนโยบาย จะส่งผลต่อตัวแปรตามที่เป็นนโยบายสาธารณะได้หรือปัจจัยนโยบายสาธารณะเป็นตัวแปรอิสระสามารถส่งผลต่อตัวแปรตามที่มีปัจจัยที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับนโยบายและปัจจัยสภาพแวดล้อมทางนโยบายก็ได้เช่นกัน หรือตัวแปรอิสระที่มีปัจจัยเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับนโยบายและปัจจัยที่เป็นนโยบายสาธารณะอาจส่งผลกระทบต่อตัวแปรตามที่เป็นสภาพแวดล้อมทางนโยบาย เป็นต้น ดังมีภาพกรอบแนวคิดดังกล่าวตามภาพข้างล่างนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงระบบนโยบายสาธารณะ

หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่ได้ให้ข้อมูลสำคัญ ๆ (Key Informants) มาทำการวิเคราะห์ในกรอบแนวคิดที่เป็นการวัดตัวแปรคือ ตัวแบบโดยทั่วไปของกระบวนการนำเอานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (General Model of Implementation Process) ของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตัวแบบนี้จะเป็นตัวแบบในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Substantive Model) ของ Daniel A Mazmanian และ Paul A. Sabatier โดยจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์หาผลการดำเนินนโยบายสาธารณะขององค์กรภาครัฐทั้งหลาย

ภาพประกอบ 2 แสดงตัวแบบทั่วไปของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ตัวแบบทั่วไปของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติจะประกอบด้วยตัวแปรที่เป็นความยากง่ายของปัญหา (Tractability of The Problem) ที่ส่งผลต่อตัวแปรที่เป็นสมรรถนะของกฎหมายในการกำหนดโครงสร้างการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Ability of Statute to Structure Implementation) และตัวแปรสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติหรือเป็นตัวแปรที่ไม่ใช่กฎหมาย (Non-statutory Variables Affecting Implementation) โดยตัวแปรทั้งสามที่กล่าวมาจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการนำนโยบายสาธารณะนี้ไปปฏิบัติหรือเป็นขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งเป็นตัวแปรตาม อันได้แก่ ผลผลิตนโยบายของหน่วยปฏิบัติการปฏิบัติตามนโยบายของกลุ่มเป้าหมาย ผลกระทบที่แท้จริงของผลผลิตนโยบายการรับรู้ผลกระทบของผลผลิตนโยบายและการปรับปรุงนโยบาย

วิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดของไวรัสโควิด-19 ภายใต้รัฐบาลปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแนวทางในการแก้ไขปัญหาการระบาดของไวรัสในปัจจุบัน จะพบว่าการกำหนดนโยบายของรัฐบาลมีส่วนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนมากพอสมควร จากการใช้มาตรการทั้งเชิงบังคับและขอความร่วมมือในการป้องกันการแพร่ระบาด มาตรการที่เกิดขึ้นค่อนข้างประสบความสำเร็จเนื่องจากโดยสภาพของประชาชนชาวไทยมีวัฒนธรรมที่ให้ความร่วมมือในการป้องกันโรคระบาดและพร้อมจะปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคระบาดที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตของผู้คนจำนวนมาก

สิ่งที่เด่นชัดสำหรับการกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาคือการใช้ช่องทางต่าง ๆ ในการสื่อสารเพื่อให้ประชาชนป้องกันการแพร่ระบาดและขอความร่วมมือให้ประชาชนปฏิบัติตาม ไม่ว่าจะเป็นการใส่หน้ากาก ล้างมือ ไม่ออกจากบ้านโดยไม่มีเหตุจำเป็น การเว้นระยะห่าง การไม่เข้าไปอยู่ในสถานที่ที่คับคั่งโดยผู้คนเพื่อลดการเสี่ยงของโรคระบาด ซึ่งแนวทางเหล่านี้มีการปฏิบัติโดยการกำหนดนโยบายจากฝ่ายบริหารและมีการถ่ายทอดสืบสานมายังผู้ปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในกระทรวงสาธารณสุข และผู้ปฏิบัติในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขของประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามจุดด้อยของการกำหนดนโยบายในการป้องกันการแพร่ระบาดของรัฐบาล คือขั้นตอนการทบทวนปัญหาและอุปสรรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านงบประมาณ ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่าความพยายามในการบริหารงบประมาณในการสนับสนุนทางด้านสาธารณสุขรวมถึงการควบคุมกลไกตลาดด้านสินค้าอนามัยของรัฐบาลค่อนข้างมีปัญหา นำไปสู่การขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นทางการแพทย์ที่จะต้องใช้ในโรงพยาบาล รวมถึงที่ประชาชนแต่ละคนจำเป็นต้องใช้ ผลกระทบที่เห็นได้ชัดคือราคาสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันไวรัส มีราคาที่สูงขึ้นหลายเท่าตัวโดยที่รัฐบาลไม่สามารถเข้ามาควบคุม

หรือแทรกแซงกลไกตลาดได้ หรือแม้กระทั่งการจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษก็มีไม่มากนักและส่วนใหญ่เป็นผู้ค้ารายย่อย

มาตรการอีกส่วนหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นที่รัฐกำหนดนโยบายมาใช้ในการป้องกันปัญหาโรคระบาดคือมาตรการการจำกัดเวลาในการเข้าออกที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน การจำกัดเวลาดังกล่าวถือว่าการลดโอกาสในการแพร่ระบาดของเชื้อโรคลง เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวอาจมีการมั่วสุมของคนจำนวนมากและทำให้ไม่สามารถยับยั้งการแพร่ระบาดที่เกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตามกีดกันนโยบายดังกล่าวมีจุดด้อยในการกำหนดช่วงระยะเวลาที่ส่งผลโดยตรงต่อธุรกิจบางประเภทและมีแนวโน้มเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้มีสายสัมพันธ์โดยตรงกับใช้อำนาจปกครอง ทำให้มาตรการที่ออกมาใช้บังคับแม้จะมีประสิทธิภาพในการลดการแพร่ระบาดแต่มาตรการในหลายกรณีสะท้อนให้เห็นถึงการอ่านเพื่อประโยชน์กับชนชั้นปกครองและผู้มีอิทธิพลทางการเมืองสังคมและเศรษฐกิจมากกว่าการมุ่งให้การคุ้มครองประชาชนอย่างสมดุล

นโยบายการจำกัดพื้นที่รายการเดินทางข้ามจังหวัด ซึ่งถือว่าเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจากการกำหนดนโยบายที่ไม่ชัดเจนระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งนำมาซึ่งข้อพิพาทและความสับสนในการประกาศนโยบาย รวมถึงการใช้อำนาจของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่มีการใช้อำนาจในการจำกัดการเดินทางข้ามจังหวัดโดยไม่มีฐานอำนาจตามกฎหมาย แต่เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันการเกิดโรคระบาดจึงไม่มีการนำคดีเกี่ยวกับการออกมาตรการของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นมาฟ้องเป็นคดีพิพาทในศาลปกครอง นอกจากนี้การกำหนดนโยบายที่ไม่ชัดเจนและไม่ได้อยู่บนฐานของบทบัญญัติของกฎหมายที่มีการบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งนำมาซึ่งข้อพิพาทเกี่ยวกับความผิดฐานไม่สวมหน้ากากอนามัย ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเป็นกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิด จนเป็นเหตุให้ศาลชั้นต้นยกฟ้องผู้กระทำความผิด แต่มีข้อสังเกตที่น่าสนใจคือผลจากการยกฟ้องดังกล่าวนำไปสู่การแทรกแซงการใช้อำนาจในการตัดสินใจคดีที่อาจเรียกได้ว่าเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยชนชั้นปกครองในส่วนของฝ่ายตุลาการที่เข้ามามีส่วนในการกำหนดทิศทางของคดีที่เปลี่ยนแปลงไป การกระทำเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงสายสัมพันธ์ของฐานอำนาจของชนชั้นปกครองที่อาศัยสายสัมพันธ์มาเพื่อแก้ปัญหาความไม่ชัดเจนของนโยบาย และไม่มีรูปแบบมาตรการรองรับไว้ล่วงหน้าในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน

นอกจากนี้อีกประเด็นที่ถือว่าเป็นการใช้ความพยายามในการแก้ปัญหาโดยใช้รูปแบบ Top-Down หรือการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยคำนึงถึงปัจจัยที่มีลักษณะจากบนลงล่าง โดยให้ความสำคัญกับแนวทางการกำหนดการปฏิบัติงานและความสามารถในการควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ของผู้กำหนด

นโยบายว่าเป็นไปตามที่นโยบายกำหนดได้มากนักน้อยเพียงใด ซึ่งเห็นได้ชัดว่าแนวทางในการกำหนดทิศทางในการเฝ้าระวังรวมถึงการปฏิบัติงานอื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหาการระบาดของไวรัสจะมุ่งเน้นจากการสั่งการจากเบื้องบนซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายเป็นหลัก หรือเป็นปัจจัยที่เน้นการดำเนินงานภายในองค์กรหรือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเท่านั้น ซึ่งตามแนวคิดนี้ แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น รวมถึงเพรสแมนและวิลดาฟสกี คำนึงถึงปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ตัวนโยบาย ทรัพยากร มาตรฐานการทำงาน การติดต่อสื่อสาร การบังคับให้ผู้ปฏิบัติปฏิบัติตามนโยบาย สภาพแวดล้อมของหน่วยงานและฝ่าย ปฏิบัติการ สภาพเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ ความคิดความอ่านและจิตใจของผู้ปฏิบัติ นโยบายว่ามีความยินยอมพร้อมใจมากแค่ไหน และระดับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ว่าปฏิบัติงานตามนโยบายมากน้อยเพียงใด ซึ่งโดยภาพรวมของการใช้วิธีการดังกล่าวถือว่าค่อนข้างประสบความสำเร็จเว้นแต่เรื่องของการจัดสรรงบประมาณที่อาจต้องถือว่าเป็นอุปสรรคที่จะต้องพิจารณาในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการแพร่ระบาดรวมถึงการจัดหาอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการทำงานมีมากขึ้นและเพียงพอ

อีกส่วนหนึ่งที่เป็นการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาลเป็นรูปแบบผสมผสานแนวคิด Bottom-Up หรือการบริหารงานจากล่างขึ้นบนเข้าไปเพิ่มเติมจากการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดในกลุ่มที่หนึ่ง โดยจะเห็นได้จากการพยายามในการแก้ไขการแพร่ระบาดภายในหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลางที่เป็นผู้ควบคุมหลัก ซึ่งแนวคิดในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอาจมีความไม่คล่องตัวในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่มีความจำเป็นเร่งด่วน

กล่าวโดยสรุปการกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ของรัฐบาลปัจจุบันมีทั้งจุดดีและจุดด้อยที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้วัตถุประสงค์ตามนโยบายสำเร็จลุล่วงไป ซึ่งประเด็นสำคัญที่สุดน่าจะอยู่ที่การกำหนดนโยบายที่มีความชัดเจนและการจัดสรรงบประมาณให้ถูกต้องและเหมาะสมรวมทั้งการบังคับใช้นโยบายอย่างทั่วถึงเป็นธรรมแก่ประชาชนทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค

การบริหารบุคลากรในช่วงวิกฤติ

สำหรับการดำเนินธุรกิจใด ๆ ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดคือบุคลากร ดังนั้น พวกเขาควรจะถูกให้ความสำคัญอันดับแรก ในช่วงการตอบสนอง บริษัทควรสร้างช่องทางการสื่อสารที่แข็งแกร่งและบ่อยครั้งกับพนักงานทุกคน รวมถึงมีระบบตรวจสอบที่ทำให้ทราบว่าพนักงานหรือครอบครัวของพวกเขาติดไวรัสหรือได้รับผลกระทบจากไวรัสหรือไม่ โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ทางไกล พนักงานส่วนหนึ่งที่ทำงานในสำนักงานหรือที่บ้าน ธุรกิจต้องให้ความสำคัญต่อครอบครัวของพนักงานและความปลอดภัยและสุขภาพ ทำงานเชิงรุกและให้คำแนะนำบ่อยครั้งกับครอบครัวของพนักงานเกี่ยวกับวิธีที่ดีที่สุดในการป้องกันตนเองที่บ้านและในที่สาธารณะเพื่อป้องกันการติดเชื้อ คนส่วนใหญ่ได้รับข่าวสุขภาพจากสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งที่ไวต่อข่าวและถือเป็นข้อมูลที่ผิดมาก พนักงานไม่สามารถทำงานได้อย่างปกติหากพวกเขามีความกังวลเกี่ยวกับครอบครัวของพวกเขา ดังนั้น องค์กรหรือบริษัทควรวางแผนดังต่อไปนี้ (Nicholas Bahr, 2020)

1. การวางแผน เมื่อวางแผนสำหรับขั้นตอนการฟื้นฟู ให้พัฒนาแนวทางที่ช่วยให้มั่นใจว่าพนักงานมีสุขภาพที่ดีก่อนกลับไปทำงาน และจัดให้มีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะเมื่อพวกเขากลับมา เวิร์คสเตชันและอุปกรณ์ทั้งหมดควรได้รับการฆ่าเชื้อเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีการแพร่เชื้อ

2. สร้างระบบการกำกับดูแลที่ชัดเจน หนึ่งในสิ่งสำคัญอันดับแรกสำหรับการวางแผนการฟื้นฟูคือการกำหนดรูปแบบการกำกับดูแลที่ชัดเจนซึ่งมีความสำคัญกับการตัดสินใจที่รวดเร็ว สิ่งนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ที่มีลำดับชั้นและมีกระบวนการมากมาย ควรมีการจัดตั้งคณะผู้บริหารระดับสูงด้านการฟื้นฟูสำหรับบริษัท (Executive Recovery Committee: ERC) ซึ่งเชื่อมโยงไปสู่รับผิดชอบต่อคณะกรรมการระดับภูมิภาคและระดับประเทศ แต่ละส่วนได้รับอำนาจในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรและสินทรัพย์ดำเนินงานตามความจำเป็น ต้องเตรียมพร้อมสำหรับการฟื้นฟูเป็นระยะ ๆ ส่วนใหญ่แล้วจะใช้เวลาในการกลับสู่การทำงานเต็มรูปแบบ นั่นหมายความว่าคุณต้องเตรียมการที่จะนำบุคลากรและการปฏิบัติงานกลับมาดำเนินการอย่างมีระบบ แบบแผน และโครงสร้าง ระบุสถานการณ์และอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อช่วยในการเตรียมพร้อม

3. ดำเนินการประเมินความเสี่ยงใหม่ เมื่อพิจารณาถึงความไม่แน่นอนของการระบาดใหญ่นี้ ยกตัวอย่างเช่น การแพร่เชื้อฤดูกาลของโรค ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่บริษัทต่าง ๆ จะต้องทำการประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่โดยใช้สถานการณ์ที่แตกต่างกัน 3 สถานการณ์:

3.1 1-2 เดือนของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสและผลกระทบทางการเงินระยะสั้นกับบริษัท

3.2 ผลกระทบจากไวรัสมากกว่า 2 เดือนและการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก

3.3 การระบาดใหญ่และการถดถอยทั่วโลกที่ยั่งยืน

การประเมินความเสี่ยงควรมุ่งเน้นอันดับแรกไปที่การดำเนินธุรกิจที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องบุคลากร ควรเข้าใจผลกระทบต่อของบุคลากร การเงิน เทคโนโลยี และการดำเนินงาน

ในแต่ละสถานการณ์อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่นภายในบริษัทอาหาร บริษัทควรตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีการฆ่าเชื้อโรคของอุปกรณ์เครื่องจักรทั้งหมดในระหว่างการฟื้นฟู เพื่อจัดการเชิงรุกเกี่ยวกับการปนเปื้อนของผลิตภัณฑ์และควรเตรียมพร้อมที่จะพิสูจน์ข้อเท็จจริง ดังนั้น จึงปราศจากข้อสงสัยหรือหวาดกลัวต่อสาธารณชน สิ่งเหล่านี้แตกต่างจากการประเมินผลกระทบในระหว่างขั้นตอนการตอบสนองเหตุการณ์ และควรดำเนินการแยกจากกัน

4. พัฒนามุมมองที่เป็นจริงของการหยุดชะงักของซัพพลายเชนและผลกระทบต่อลูกค้า การระบาดใหญ่ได้สร้างความเสียหายร้ายแรงกับซัพพลายเชนของหลาย ๆ บริษัท ตัวอย่างเช่น Hyundai ระงับการผลิตในเกาหลีใต้เนื่องจากการขาดแคลนชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศจีน และนั่นคือก่อนที่โคโรนาไวรัสจะเข้าสู่ประเทศเกาหลี แม้แต่ Apple ซึ่งมีรายได้ประมาณ 1 ใน 4 เกิดจากการดำเนินงานในประเทศจีน การปิดร้านค้าและโรงงานประกอบอุปกรณ์ชั่วคราว ทำให้บริษัทประสบปัญหาเนื่องจากซัพพลายเออร์ 290 รายจากทั้งหมด 800 รายอยู่ในประเทศจีน เมื่อบริษัทต่าง ๆ ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อจำกัดการแพร่กระจายของชุมชน เน้นบนการขาดแคลนปัจจัยการผลิตที่มีความชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่บริษัทจะต้องได้รับภาพที่เป็นจริงของปัจจัยการผลิตที่พวกเขาคาดหวังจากซัพพลายเออร์ที่มีอยู่และสิ่งที่สามารถจัดหาได้จากที่อื่นเพื่อส่งมอบตามเป้าหมายการผลิต บริษัทอาจมองโลกในแง่ดีในความสามารถในการส่งมอบ ดังนั้นความพยายามในการรับสภาพความเป็นจริงจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด บริษัทไม่เพียงแต่เผชิญกับปัญหาการจัดการปัจจัยการผลิต แต่ยังต้องพบกับปัญหาการขนส่งซึ่งอาจมีผลกระทบมากยิ่งขึ้นกว่า

ในขณะเดียวกัน บริษัทจะต้องให้การคาดการณ์ที่เป็นจริงกับลูกค้าและไม่รับปากเกินความเป็นจริง เป็นเรื่องธรรมดาที่บริษัทต้องการสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้า หากแต่การรับปากเกินความเป็นจริงจะทำให้สูญเสียความเชื่อมั่นได้ อีกทั้งบริษัทต้องคาดการณ์เรื่องการขาดแคลนพนักงานที่อาจเกิดขึ้นหากพนักงานยังอยู่ภายใต้การกักตัวหรือฟื้นตัวจากความเจ็บป่วยหรือเรื่องครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับโรค

5. ทบทวนความเสี่ยงในการดำเนินงานและความสมบูรณ์ของเครื่องจักรอุปกรณ์ในการหยุดการผลิตโดยไม่ได้มีการวางแผนล่วงหน้า อาจมีความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการเริ่มต้นกระบวนการ (Startup) ที่จริงแล้วเหตุการณ์ที่ไม่ปลอดภัยมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการ Start Up มากกว่าในช่วงเวลาปกติถึง 5 เท่า เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นบริษัทควรประเมินเต็มรูปแบบกับความเสี่ยงที่สำคัญทั้งหมดที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้มั่นใจในความสมบูรณ์ของเครื่องจักรอุปกรณ์และกระบวนการทั้งหมดก่อนที่จะรีสตาร์ท นโยบายและกระบวนการควรได้รับการอัปเดตและจัดทำเอกสารอย่างสมบูรณ์เช่นกัน เครื่องจักรอุปกรณ์บางส่วนอาจไม่ได้รับการบำรุงรักษาตามกำหนดเวลา ดังนั้น

ควรทำการตรวจสอบอย่างเต็มรูปแบบตามขั้นตอนการล็อกหรือแท็ก (Lockout/Tagout) และงานบำรุงรักษาใด ๆ ที่ควรเสร็จสิ้นก่อนการ Start Up กระบวนการควบคุมที่ผ่านระบบดิจิทัลควรได้รับการทดสอบ ท้ายสุดการตรวจสอบความปลอดภัยอย่างละเอียดควรจะเสร็จสมบูรณ์ก่อนการ Start Up

6. ใช้เวลาในช่วงหยุดการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อการดำเนินงานช้าลงหรือหยุดชะงัก เป็นโอกาสที่จะให้พนักงานที่ทำงานที่บ้านเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานในขั้นตอนการฟื้นฟู พวกเขาสามารถอัปเดตขั้นตอนการทำงานและการฝึกอบรม ตรวจสอบการวางแผนของผู้รับเหมาและเตรียมความพร้อมผู้รับเหมารายใหม่ในการทำงานในช่วง Start Up สร้างรายการตรวจสอบ Start Up ดำเนินการวางแผนบุคลากร และทำอย่างไรที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน นอกจากนี้ยังเป็นเวลาที่เหมาะในการสร้างทักษะในหมู่พนักงานในการจัดการและลดความเสี่ยงด้านปฏิบัติการโดยปรับใช้การฝึกอบรมเสมือนจริง (Virtual Training) หรือโมดูลการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เสาวณี จันทะพงษ์ และคณะ (2563) ศึกษาเรื่องผลวิกฤติโควิด-19 กับธุรกิจเทรนด์ใหม่ การขนส่งภายใต้ Next Normal พบว่าวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน เนื่องจากเป็นวิกฤติที่เกิดขึ้นไล่เลี่ยกันทั่วโลก บริษัทที่ปรึกษาชั้นนำ McKinsey (3 เมษายน 2563) ชี้ว่าจากการศึกษามูลค่าของบริษัททั่วโลก 3,000 บริษัท พบว่าธุรกิจเกือบทุกสาขาได้รับผลกระทบจากวิกฤติครั้งนี้มากน้อยแตกต่างกันไป ธุรกิจที่ได้รับผลกระทบหนักที่สุด คือ ธุรกิจผลิตอากาศยาน ธุรกิจขนส่งทางอากาศและท่องเที่ยว ธุรกิจน้ำมันและก๊าซ ธุรกิจธนาคาร และธุรกิจผลิตรายยนต์และชิ้นส่วน ตามลำดับ ส่วนธุรกิจที่ได้ผลกระทบน้อยคือ ธุรกิจบริการผู้บริโภค ธุรกิจยา ธุรกิจด้านสุขภาพ และธุรกิจค้าปลีก

นอกจากนี้ World Bank (2020) ยังประเมินว่า ในระยะสั้นจำนวนผู้โดยสารทางอากาศทั่วโลกจะลดลงมากกว่า 40% และสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) ประเมินว่าธุรกิจสายการบินทั่วโลกจะมีรายได้หายไปถึง 113 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของบริษัทที่อยู่ในธุรกิจนี้ ล่าสุดผู้บริหารระดับสูงของสายการบิน Lufthansa ให้ความเห็นว่าอาจจะใช้เวลานานนับปีกว่าความต้องการเดินทางทางอากาศจะกลับมาสู่ระดับปกติ ก่อนมีวิกฤติโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจขนส่งในไทย เนื่องจากการลดการเดินทางทำให้พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนไป ธุรกิจขนส่งทางอากาศได้รับผลกระทบอย่างมากเมื่อหลายประเทศมีการควบคุมการเดินทาง โดยเฉพาะการบินพาณิชย์ทั้งในส่วนของการรายได้และจำนวนผู้โดยสาร หาก

อ้างอิงจากข้อมูลจากทุกด้านของกรมตรวจคนเข้าเมืองจะเห็นว่าจำนวนคนเดินทางเข้าออกประเทศไทยเริ่มลดลงตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2563 (ขาเข้า 1.16 แสนคน) และลดอย่างมากในเดือนมีนาคม 2563 (ขาเข้า 0.67 แสนคน) เป็นผลจากจำนวนผู้โดยสารที่ลดลง การลดจำนวนเที่ยวบินของสายการบินระหว่างประเทศตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ และการหยุดการบินภายในประเทศในที่สุด

เมื่อแพร่ เล็กเฟื่องฟูและคณะ (2563) ศึกษาเรื่องเมื่อโควิด-19 ปิดเมือง: ผลกระทบต่อแรงงานไทยในมิติ Supply-Side พบว่าวิกฤติสถานการณ์ไวรัสโควิด-19 ครั้งนี้ ส่งผลให้รัฐดำเนินมาตรการต่าง ๆ มาจนถึงการประกาศล็อกดาวน์ซึ่งส่งผลต่อแรงงานไทยบางกลุ่มอย่างฉับพลัน งานวิจัยชิ้นนี้ได้ใช้ ข้อมูลสถิติจากการสำรวจกำลังแรงงานปี 2562 ร่วมกับข้อมูลการประกาศล็อกดาวน์รายภาคธุรกิจ และฐานข้อมูลลักษณะอาชีพอย่างละเอียดมาประเมินผลเบื้องต้น ที่ผ่านมาทาง Supply-Side ข้อสรุปหลัก ๆ ได้แก่

1. หากแบ่งแรงงานตามภาคธุรกิจที่โดนล็อกดาวน์ แรงงานที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะมีประมาณ 6.1 ล้านคน (ซึ่งไม่รวมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อมจากการลดการบริโภคและ Supply-Chain) แต่ทั้งนี้ผลกระทบก็จะแตกต่างกันขึ้นกับลักษณะของธุรกิจและอาชีพว่าปรับตัวได้หรือไม่ สำหรับวิกฤติครั้งนี้ ลักษณะทางอาชีพที่สำคัญ คือ งานดังกล่าวสามารถทำภายในที่พักอาศัยได้หรือไม่ และเป็นงานที่เสี่ยงต่อการแพร่เชื้อไวรัสด้วยหรือไม่ การใช้ดัชนีที่แสดงความง่ายในการปรับเปลี่ยนสถานที่ทำงานและดัชนีงานที่สัมผัสใกล้ชิดกับผู้อื่น ทำให้มองภาพผลกระทบได้ชัดเจนขึ้น

2. แม้มาตรการต่าง ๆ ดูเหมือนจะต้องชั่งน้ำหนักระหว่างการควบคุมการระบาดของโรคและการสูญเสียรายได้ของแรงงาน แต่การใช้ดัชนีที่แสดงความง่ายในการปรับเปลี่ยนสถานที่ทำงานและดัชนีงานที่สัมผัสใกล้ชิดกับผู้อื่น อาจจะทำให้มองทางเลือกของนโยบายได้ชัดเจนขึ้น ตารางที่ 5 แสดงตัวอย่างอาชีพของการแบ่งกลุ่มงานตามดัชนีดังกล่าว กลุ่มที่น่าจะต้องการการสนับสนุนค่าใช้จ่ายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ กลุ่มที่สามารถทำงานที่บ้านได้ และนายจ้างไม่ได้สนับสนุนค่าใช้จ่ายดังกล่าว ส่วนกลุ่มที่ทำงานจากบ้านไม่ได้และลักษณะงานมีความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดการแพร่ระบาดต่ำ การสนับสนุนด้าน Information Technology ไม่น่าจะบรรเทาการสูญเสียรายได้ได้มากนัก น่าจะมีการผ่อนผันให้คนในอาชีพเหล่านี้กลับเข้าสถานที่ทำงานได้ (ซึ่งคือ ผู้คุม เครื่องจักร หรือ เกษตรกร) และเพิ่มการจัดพื้นที่ทำงานให้มีระยะห่างที่เหมาะสมและใส่หน้ากากป้องกัน ส่วนกลุ่มสุดท้ายที่ทำงานจากบ้านไม่ได้ และลักษณะงานก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดสูงนั้น เป็นกลุ่มที่ถูกล็อกดาวน์กลุ่มแรก และน่าจะเป็นกลุ่มสุดท้ายที่จะได้ถูกปลดล็อก ดังนั้น รัฐจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อยังชีพ และ/หรือการช่วยจัดหางาน หรือปรับทักษะให้ไปทำงานในภาคธุรกิจที่ยังขาดแคลนคน ซึ่ง

อาจจะเป็นการถือโอกาสปรับการ Mismatch ระหว่าง Demand และ Supply ในตลาดแรงงานในระยะยาว

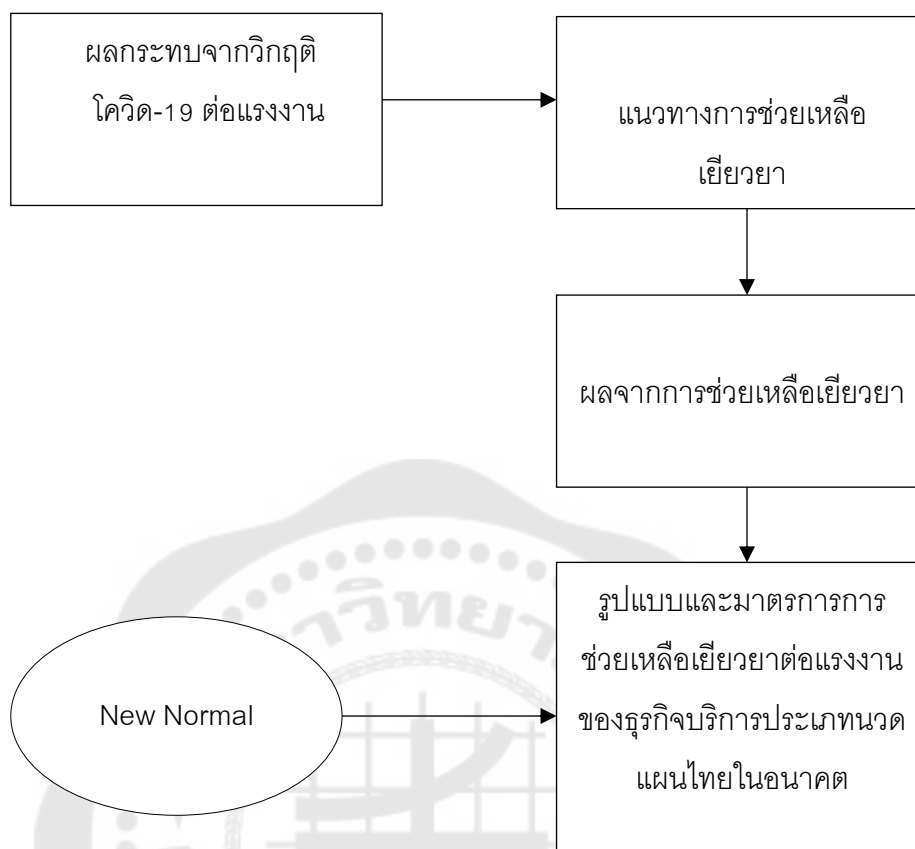
3. การใช้ดัชนีลักษณะอาชีพมาร่วมวิเคราะห์ ทำให้เห็นว่าการปิดเมืองเพิ่มความเหลื่อมล้ำทางรายได้ หากใช้ข้อมูลภาคธุรกิจที่ถูกปิดจากมาตรการล็อกดาวน์อย่างเดียว สัดส่วนของลูกจ้างแต่ละกลุ่มรายได้ที่ถูกผลกระทบนั้นไม่ต่างกันมากนัก แต่ถ้าหากนำดัชนีเรื่องความง่ายต่อการปรับสถานที่ทำงานมาประกอบ จะเห็นว่ากลุ่มลูกจ้างรายได้ระดับไม่เกิน 12,000 ต่อเดือน ซึ่งคิดเป็นประมาณ 1.6 ล้านคน นั้น เป็นกลุ่มที่ปรับสถานที่ทำงานได้ยาก จึงน่าจะโดนผลกระทบแบบเต็มเม็ดเต็มหน่วยจากการล็อกดาวน์ ณ มีนาคม 2563 ส่วนกลุ่มรายได้สูง (30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป) จำนวน 3 แสนกว่าคนไม่น่าจะถูกผลกระทบจากการล็อกดาวน์มากนักเพราะสามารถปรับเปลี่ยนสถานที่ทำงานได้ง่าย

มณฑิรา เกียรติถาวรนนท์ (2558) ศึกษาเรื่องการจัดการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายใต้วิกฤตการณ์ทางการเมืองและความไม่สงบในจังหวัดสงขลา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยว ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งศึกษาความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐบาลต่อผลกระทบของภาคธุรกิจภายใต้วิกฤตการณ์ทางการเมืองและความไม่สงบในจังหวัดสงขลา เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายใต้วิกฤตการณ์ทางการเมืองและความไม่สงบในจังหวัดจังหวัดสงขลา งานวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบวิธีผสมผสาน (Mixed Methodology) โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา จากกลุ่มตัวอย่าง 400 ราย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 2) ผู้ประกอบการธุรกิจในการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 3) หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น โดยทั้งสองกลุ่มได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ผลการศึกษา ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ภายหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองและความไม่สงบในจังหวัดสงขลา พบว่าภาพลักษณ์ที่ควรปรับปรุงในสายตาของนักท่องเที่ยว ได้แก่ การบริการจากภาครัฐ ในด้านของความปลอดภัย และพบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ด้านบรรยากาศทางสังคมวิถีชีวิตแบบไทยมากที่สุด ทั้งนี้ภาพลักษณ์ยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมท่องเที่ยวอีกด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าหน่วยงาน ภาครัฐและภาคธุรกิจควรมีการร่วมมือในด้านความช่วยเหลือเพื่อนำไปสู่การจัดการวิกฤตการณ์ที่มี ประสิทธิภาพต่อไป

อภิสิทธิ์ ฉัตรทนานนท์ (2552) ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารภาวะวิกฤติสำหรับองค์กร พบว่า การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันนี้ ผู้นำองค์กรยากที่จะหลีกเลี่ยงการเกิดปัญหาภาวะวิกฤติขององค์กร สินค้า หรือบริการ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ด้านการเงิน ทรัพยากร สภาพลักษณะขององค์กรหรือสินค้า เป็นต้น ดังนั้น เมื่อเกิดวิกฤติ ผู้บริหารจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน อย่างไรก็ตาม ภาวะวิกฤติในบางครั้งสามารถหลีกเลี่ยงได้หากธุรกิจนั้นมีระบบการควบคุมอย่างเหมาะสม การบริหารภาวะวิกฤติมีวัตถุประสงค์ คือ (1) ป้องกันการเกิดวิกฤติ (2) หากเกิดขึ้นแล้วต้องรีบกำจัดวิกฤตินั้นให้หมดไปให้เร็วที่สุดและจำกัดความเสียหาย และ (3) หลังจากนั้นต้องสร้างความเชื่อถือให้เกิดขึ้นกับองค์กรอีกครั้ง สำหรับแผนการรับภาวะวิกฤตินั้น ต้องมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าให้พร้อมในรูปแบบที่เข้าใจและนำไปใช้ได้ง่าย เมื่อเกิดวิกฤติผู้นำองค์กรจำเป็นต้องสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้ข้อมูลทั้งหมดต่อสื่อมวลชนอย่างซื่อสัตย์ตรงไปตรงมา รวดเร็วและทันสถานการณ์ภายใต้เหตุการณ์ที่สับสน นอกจากนั้นผู้บริหารต้องมีภาพลักษณ์ที่ดี มีความพร้อมอยู่เสมอ มีเวลาให้เพียงพอ และต้องสร้างความเชื่อมั่นให้ได้ รวมทั้งการสร้างกิจกรรมดี ๆ ให้กับผู้บริโภคและสังคมอยู่เสมอเพื่อการสร้างภาพลักษณ์องค์กรที่ดีไว้ล่วงหน้าช่วยให้ลูกค้ามีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรเป็นการลดความรุนแรงของปัญหาลงได้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงบุคลากรในแรงงานของธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ทำให้ผู้ศึกษาเสนอกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานสัมพันธ์

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานสัมพันธ์ เป็นกฎหมายแรงงานที่มีการบัญญัติใช้เพื่อการบริหารแรงงานโดย พงษ์รัตน์ เครือกลิ่น (2545) ได้อธิบายกฎหมายแรงงานไว้ในหนังสือคำอธิบายกฎหมายแรงงานเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สรุปได้ว่า กฎหมายแรงงานนั้นเป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ของนายจ้างเพื่อให้การจ้างงานและการใช้งาน การประกอบกิจการและความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างเป็นไปด้วยดี ได้รับประโยชน์ที่เหมาะสม หรือเรียกว่าเป็นกฎหมายคุ้มครองแรงงาน (พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน) ซึ่งจะได้ประโยชน์แค่ลูกจ้างเท่านั้นกับนายจ้างก็ต้องได้เหมือนกัน กฎหมายแรงงานสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ กฎหมายแรงงานในส่วนที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างลูกจ้างในลักษณะที่เป็นปัจเจกชน (Individual Labor Law) และกฎหมายแรงงานที่มุ่งเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนายจ้างหรือฝ่ายจัดการกับฝ่ายลูกจ้างหรือฝ่ายพนักงานซึ่งอาจเรียกว่ากฎหมายแรงงานสัมพันธ์หรืออุตสาหกรรมสัมพันธ์ (Industrial Law) กฎหมายแรงงานมีขอบเขตครอบคลุมทั้งก่อนทำงานเป็นกฎหมายสวัสดิการ

สังคมกฎหมายเอกชน กฎหมายมหาชน และเป็นกฎหมายที่มีผลกระทบโดยตรงต่อสังคมเศรษฐกิจและการเมือง (เกื้อจิตร วีระกาญจน์, 2557)

กฎหมายแรงงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านแรงงานในประเทศไทยได้มีการรวบรวมไว้เป็นประมวลกฎหมาย แต่อาจจำแนกออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. กฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน

การคุ้มครองแรงงาน โดยทั่วไปหมายถึงการคุ้มครองแรงงานที่มีงานทำแล้ว ในเรื่องทั่วไป เช่น ค่าจ้าง วันทำงาน เวลาทำงาน วันหยุด วันลา สภาพการทำงาน การเลิกจ้าง แรงงานเด็ก และแรงงานสตรี ฯลฯ เป็นต้น การคุ้มครองแรงงานในทางกฎหมายอยู่ภายใต้ พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 (และฉบับแก้ไข พ.ศ.2551) ส่วนการคุ้มครองคนหางาน หมายถึง การคุ้มครองแรงงานที่ยังไม่มีงานทำและต้องการหางานทำ (ซึ่งบางคนอาจจะมีการทำงานอยู่แล้วและต้องการหางานใหม่) การคุ้มครองคนหางานจะได้รับความคุ้มครองภายใต้ พ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ.2528 (และฉบับที่ 2 พ.ศ.2537 ฉบับที่ 4 พ.ศ.2544) สาระสำคัญของการคุ้มครองคนหางานคือการควบคุมดูแลสำนักจัดหางาน (เอกชน) ทั้งในประเทศและต่างประเทศไม่ให้เอารัดเอาเปรียบ หลอกลวง หรือขู่โกงคนหางาน รวมทั้งการจัดตั้งและบริหารจัดการสำนักจัดหางานของราชการเพื่อคุ้มครองคนหางาน

2. กฎหมายว่าด้วยการจ้างแรงงาน

การจ้างแรงงานเกิดขึ้นระหว่างบุคคลสองฝ่าย คือ ฝ่ายนายจ้าง กับฝ่ายลูกจ้าง ที่มีนิติสัมพันธ์ ก่อให้มีสัญญาเกิดขึ้น หลักกฎหมายลักษณะจ้างแรงงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์วางหลัก “จ้างแรงงานคือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่ง เรียกว่า ลูกจ้าง ตกลงจะทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า นายจ้าง และนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้” จากหลักกฎหมายกฎหมายในส่วนนี้ บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 3 ลักษณะ 6 เรื่องสัญญาจ้างแรงงาน มาตรา 575-586

3. กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

กฎหมายคุ้มครองแรงงาน หรือ พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน คือ กฎหมายที่บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง โดยกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการจ้างการใช้แรงงาน การจัดสถานที่และอุปกรณ์ในการทำงาน เพื่อให้ผู้ทำงานมีสุขภาพ อนามัยอันดีและมีความปลอดภัย ในชีวิต ร่างกาย และได้ค่าตอบแทนตามสมควร กฎหมายในส่วนนี้ ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งมีพื้นฐานมาจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2515 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ 16 เมษายน

พ.ศ. 2515 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2541 มีสาระสำคัญคือ ให้การคุ้มครองลูกจ้างในเรื่องการใช้แรงงานทั่วไป การใช้แรงงานหญิง การใช้แรงงานเด็ก ค่าจ้าง ค่าตอบแทนการทำงานอื่น ๆ รวมถึงสิทธิหน้าที่ของลูกจ้างนายจ้าง กฎหมายในส่วนนี้ ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

4. กฎหมายแรงงานสัมพันธ์

แรงงานสัมพันธ์ หมายถึง ความเกี่ยวข้อง หรือการปฏิบัติต่อกันระหว่างนายจ้าง องค์กรนายจ้าง กับลูกจ้าง องค์กรลูกจ้าง ตั้งแต่เริ่มเข้าทำงาน จนออกจากงาน เช่น การทำสัญญาจ้างแรงงาน การมอบหมายงาน การควบคุมการทำงาน การทดลองงาน การปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานการจ่ายค่าจ้างการอบรมพัฒนา การจัดสวัสดิการแรงงาน ความปลอดภัยในการทำงาน การเลื่อนขั้นเงินเดือน การลงโทษการพิจารณาความดีความชอบ การโยกย้าย การยื่นข้อเรียกร้อง การเจรจาข้อเรียกร้อง การนัดหยุดงาน การปิดงาน การทำข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง การเลิกจ้าง เป็นต้น

5. กฎหมายว่าด้วยศาลแรงงานและการดำเนินคดีในศาลแรงงาน

กฎหมายว่าด้วยศาลแรงงานและการดำเนินคดีในศาลแรงงาน เป็นกฎหมายที่จัดตั้งองค์การชำนาญพิเศษให้อำนาจตุลาการชี้ขาดตัดสินคดีแรงงานเป็นการเฉพาะ ซึ่งแตกต่างจากคดีแพ่งทั่วไป จึงมีการตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงานเพื่อพิจารณาคดีตัดสินคดีแรงงานเป็นการเฉพาะเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับศาลแรงงานและการดำเนินคดีในศาลแรงงาน กฎหมายในส่วนนี้ ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522

6. กฎหมายเงินทดแทนและกฎหมายประกันสังคมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

6.1 เงินทดแทนเป็นกองทุนที่นายจ้างเป็นผู้จ่ายเงินสมทบเป็นรายปีให้กับสำนักงานประกันสังคม ซึ่งนายจ้างแต่ละบริษัทจะจ่ายเงินสมทบไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความเสี่ยงของธุรกิจ ซึ่งกองทุนเงินทดแทนจะใช้ในกรณีที่ลูกจ้างเจ็บป่วย ประสบอุบัติเหตุ ทูพพลภาพ หรือเสียชีวิต จากการทำงานให้นายจ้างเท่านั้น ตัวอย่างเช่น พนักงานเกิดอุบัติเหตุตกจากที่สูงขณะกำลังจัดเรียงสินค้าให้กับนายจ้างจนขาหัก ในกรณีนี้ทางกองทุนเงินทดแทนจะเป็นฝ่ายจ่ายค่ารักษาพยาบาลและค่าชดเชยให้กับพนักงาน เข้าใจง่ายๆ คือ กองทุนเงินทดแทนเป็นส่วนที่นายจ้างจ่ายเงินสมทบและให้ความคุ้มครองเฉพาะจากการทำงานเท่านั้น แต่ก็ไม่ใช่นายจ้างทุกกิจการจะต้องจ่ายเงินสมทบให้กองทุนเงินทดแทนเพราะกิจการที่ได้รับการยกเว้น ดังนี้ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่นเฉพาะข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

6.2 ส่วนใหญ่ทุกคนจะรู้จักและคุ้นเคยกับกองทุนประกันสังคมมากกว่า เพราะเป็นกองทุนที่ผู้ประกันตน นายจ้าง และรัฐบาลเป็นคนจ่ายเงินสมทบ โดยกองทุนประกันสังคมจะให้ความคุ้มครองผู้ประกันตนใน 7 กรณี อันไม่เนื่องมาจากการทำงาน เช่น เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ เสียชีวิต สงเคราะห์บุตร ชราภาพ ว่างงาน ตัวอย่างเช่น พนักงานบริษัทเกิดอุบัติเหตุ จักรยานล้มจนขาหัก ก็สามารถใช้บัตรประชาชนยื่นขอใช้สิทธิประสังคัมในการเข้ารับรักษาที่โรงพยาบาลที่เลือกไว้ได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายภายใต้เงื่อนไขของประกันสังคม สรุปแล้วความแตกต่างระหว่างกองทุนเงินทดแทน กับ กองทุนประกันสังคม มีอยู่ 2 ส่วนหลัก คือ ผู้ที่จ่ายเงินสมทบ กับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองนั่นเอง

จากสาระสำคัญของกฎหมายแรงงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 6 ฉบับนี้จะเป็นกฎเกณฑ์ที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้นายจ้างปฏิบัติตามลูกจ้างตามกฎหมายแรงงานที่กำหนด ซึ่งถือว่าการปฏิบัติทางด้านแรงงานขั้นพื้นฐาน และแน่นอนหากนายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว นายจ้างก็จะได้รับโทษตามกฎหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นนายจ้าง ผู้บริหารจึงควรให้ความสนใจและศึกษาในรายละเอียดของกฎหมาย ก่อนที่จะบริหารแรงงานในสถานประกอบการ เพื่อจะได้มีหลักการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาการเรื่อง ผลกระทบของวิกฤติโควิด-19 ต่อแรงงานของธุรกิจบริการประเภท
นวดแผนไทยเป็นการศึกษาโดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการสัมภาษณ์
เชิงลึก (In-Depth Interview) ดังนี้

1. ประเภทของการวิจัย
2. แหล่งข้อมูลที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

ประเภทของการวิจัย

การศึกษานี้ได้ใช้วิธีศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

โดยศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ
ซึ่งประกอบไปด้วยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสปาและนวดแผนไทย นวัตกรรม
นโยบายสาธารณะ การบริหารการเปลี่ยนแปลง และการบริหารแรงงานในภาคธุรกิจนวดแผนโบราณ
โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาดำเนินการสังเคราะห์และวิเคราะห์ตามหลักวิธีการวิจัย

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

เพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ประกอบการและแรงงานธุรกิจบริการประเภท
นวดแผนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ ผู้ศึกษาประเมินได้ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
(Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนจัดเตรียมชุดคำถามและวิธีการ
สัมภาษณ์อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนล่วงหน้ามีการดำเนินงานแบบเป็นทางการภายใต้
กฎเกณฑ์หรือมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่เป็นความจริงตรงกับวัตถุประสงค์ของ
การศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ศึกษา

ประกอบไปด้วยแหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่ ตำรา บทความ เอกสารวิจัยและฐานข้อมูลในอินเทอร์เน็ต

ลักษณะของแหล่งข้อมูลที่ศึกษา

1. เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ/ตัวแทนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของภาครัฐ ผู้มีส่วนในการกำกับ ดูแล และส่งเสริมการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (การนวดแผนไทย) จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ตัวแทนจากกระทรวงสาธารณสุข 2) ตัวแทนจากผู้แทนสภาการพยาบาล 3) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลในคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ 4) กรรมการแพทย์ กรมอนามัย 5) ผู้อำนวยการส่งเสริมและพิทักษ์นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 6) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 7) กรมบัญชีกลาง 8) สำนักงานประกันสังคม 9) เลขาธิการสถานักท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 10) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนานักท่องเที่ยว โดยใช้เทคนิค Snowball Technique โดยประมาณ 5 คน

2. นายจ้างหรือตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน/ผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนในการกำกับ ดูแลและส่งเสริมการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (การนวดแผนไทย) จำนวน 6 คน ประกอบด้วย 1) ผู้ประกอบการ 3 คน 2) นายจ้าง/ตัวแทนภาคเอกชน 3 คน โดยใช้เทคนิค Snowball Technique โดยประมาณ 6 คน

3. แรงงานและผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ด้านการนวดแผนไทยสำหรับนักท่องเที่ยวและนักวิชาการ จำนวน 16 คน ประกอบด้วย 1) ผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านการนวดแผนไทย 8 คน 2) แรงงาน/ลูกจ้างด้านการนวดแผนไทยสำหรับนักท่องเที่ยว 8 คน โดยใช้เทคนิค Snowball Technique โดยประมาณ 16 คน

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกแหล่งข้อมูลที่ศึกษา

ในการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักโดยใช้การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กล่าวคือ เป็นการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับแรงงานภาคธุรกิจบริการนวดแผนไทย ถ้าผู้ให้ข้อมูลไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย จะไม่นำมาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและถ้าผู้ให้ข้อมูลวิจัยถอนตัวออกจากงานวิจัย ผู้วิจัยจะดำเนินการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลวิจัยรายใหม่เข้ามาให้สัมภาษณ์ทดแทน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประเภทของเครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลผู้ให้ข้อมูล

วิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

โดยการกำหนดคำถามเฉพาะเจาะจงและชัดเจน หลักการและเหตุผลของการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง คือ การพยายามทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แต่ละคนได้รับชุดคำถามชุดเดียวกัน เพื่อจะสามารถเปรียบเทียบคำตอบของแต่ละคนได้สะดวกขึ้น การสัมภาษณ์ประเภทนี้ตั้งอยู่บนข้อสันนิษฐานว่า

1. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนั้นสามารถที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนตรงตามเรื่องที่นักวิจัยศึกษา
2. ชุดคำถามในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนั้นสามารถทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจคำถามได้อย่างชัดเจน และ
3. ความหมายของคำถามแต่ละข้อนั้นเป็นความหมายที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ทุกคนจะเข้าใจตรงกัน

วิธีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

โดยการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Triangulation) ดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลสามเ้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูลหลากหลายเพื่อเป็นการตรวจสอบยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลว่าข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview) หากพบว่าข้อมูลมีความแตกต่างกันก็จะไม่นำมาวิเคราะห์ แต่หากข้อมูลมีความสอดคล้องและไปในทิศทางเดียวกันก็จะนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์
2. ตรวจสอบข้อมูลสามเ้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) เป็นการตรวจสอบยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล คือไม่ว่าผู้ใดทำการเก็บรวบรวมข้อมูลก็จะได้ข้อมูลที่ตรงกันโดยในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเพิ่มเติมด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่ร่วมรับรู้เกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการ แรงงานและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยเมื่อได้ข้อมูลแล้วผู้ศึกษาจะนำมาเปรียบเทียบและแยกแยะว่ามีข้อมูลในเรื่องเดียวกันตรงกันหรือไม่อย่างไร

3. ตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) เป็นการยืนยันข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎีที่หลากหลาย โดยการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะใช้แนวความคิดและทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลายชิ้นเพื่อเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก มีขั้นตอนการดำเนินการเริ่มตั้งแต่

1. เริ่มจากการนัดหมายกับผู้ให้ข้อมูล เดินทางไปพบผู้ให้ข้อมูลตามนัดหมายไว้ ทำการแจ้งวัตถุประสงค์พร้อมทั้งรายละเอียดของการศึกษาให้ผู้ให้ข้อมูลทราบ
2. ในการสัมภาษณ์ผู้ขอรับการประเมินจะใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ตอบแบบสัมภาษณ์ตามที่ได้ออกแบบไว้ปรากฏตามรายละเอียดในภาคผนวก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์มาดำเนินการวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล และการเปรียบเทียบข้อมูลตามระเบียบวิธีการวิจัยที่เป็นมาตรฐานต่อไป

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ได้แก่ ข้อมูลที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาแจกแจง และจัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา การจัดบันทึกข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์และการใช้ข้อมูลเอกสารประกอบ ซึ่งข้อมูลที่จัดบันทึกนี้จะแบ่งแยกระหว่างส่วนที่เป็นข้อมูลกับส่วนที่เป็นความคิดเห็นของขอรับการประเมิน โดยการบรรยายรายละเอียดของเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ตามที่เก็บรวบรวมไว้ก่อน หลังจากนั้นจึงใส่ความเห็น การตีความ การสรุปหรือการโยงเข้าสู่กรอบความคิดทฤษฎี แล้วอธิบายตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อต่อไป
2. การตรวจสอบข้อมูลจากข้อเท็จจริงที่ค้นพบ ความน่าเชื่อถือของข้อมูลมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้ขอรับการประเมินจะใช้วิธีตรวจสอบข้อมูล

แบบสามเส้าหรือไตรมิติ(Triangulation) โดยการแสวงหาความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกันในเรื่องแหล่งเวลา แหล่งสถานที่และแหล่งบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลที่ได้ดำเนินการเก็บรวบรวม จะนำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. การจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy) เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบ เช่น ข้อมูลหมวดบุคคลากร ข้อมูลหมวดงบประมาณ ข้อมูลหมวดวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น
2. การวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร (Content Analysis) เป็นการนำเอกสารหรือหลักฐานต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น
4. การวิเคราะห์สาเหตุและผล (Cause and Effect Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ให้เห็นว่าจากผลที่เกิดขึ้นมาจากเหตุใด

การนำเสนอข้อมูล

จากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิที่ได้จากการรวบรวมและวิเคราะห์ จะนำมาเสนอในลักษณะเชิงพรรณนาในบทที่ 4 และเพื่อนำมาอภิปรายผลในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 4

ผลการดำเนินงานวิจัย

ผลการศึกษาในเรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาต่อแรงงาน ธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยในกรุงเทพมหานคร จากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19 สํารวจกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยในช่วงระยะเวลาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ระลอกแรก คือช่วงเดือนมีนาคม 2563 โดยใช้การสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 27 คน ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มตัวอย่างนายจ้างเจ้าของสถานประกอบการหรือผู้มีอำนาจกระทำแทนนายจ้าง จำนวน 6 คน 2) กลุ่มตัวอย่างลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงาน จำนวน 16 คน และ 3) กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้สัมภาษณ์ได้พบเจอปัญหาหลายด้านจากวิกฤติโควิด-19 ซึ่งปัญหาของแต่ละกลุ่มตัวอย่างนั้นมีความแตกต่างกันออกไปและความคิดเห็นด้านแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาของภาครัฐที่มีต่อธุรกิจนวดแผนไทยของแต่ละกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์นั้นมีหลากหลายด้าน ผู้วิจัยได้รวบรวมและนำเสนอข้อมูลโดยแบ่งเป็นหัวข้อได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
2. ปัญหาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19
3. แนวทางการช่วยเหลือและเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

3.1 ผลจากการเยียวยาต่อแรงงานของธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

3.2 แนวคิดการวางแผนธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยเพื่อรับมือกับปัญหาโควิด-19 ในอนาคต

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้มีอำนาจกระทำแทนนายจ้าง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้มีอำนาจกระทำแทนนายจ้างในธุรกิจประเภทводแผนไทย จำนวนทั้งหมด 6 คน สามารถสรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยแบ่งประเภทข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ และปีที่เริ่มกิจการ โดยชื่อสถานประกอบการที่ได้ให้สัมภาษณ์นั้นเป็นชื่อสมมติ ได้ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้มีอำนาจกระทำแทนนายจ้าง

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	2	33.33
	หญิง	4	66.67
อายุ	36-45 ปี	3	50.00
	46-55 ปี	3	50.00
	ค่าเฉลี่ยของอายุ = 46.83 ปี		
เริ่มกิจการ	ก่อนปี 2553	2	33.33
	หลังปี 2553	4	66.67

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนายจ้าง/เจ้าของกิจการ จำนวน 6 คน พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจводแผนไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 เพศชายมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ด้านอายุของผู้ประกอบการมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 46.83 ปี โดยมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และอายุระหว่าง 46-55 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และปีที่เริ่มเปิดกิจการส่วนใหญ่เปิดกิจการหลังปี พ.ศ. 2553 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และเปิดกิจการก่อนปี 2553 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างลูกจ้างหรือผู้ใช้งาน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างลูกจ้างหรือผู้ใช้งานในธุรกิจประเภทводแผนไทย จำนวน 16 คน สามารถสรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยแบ่งประเภทข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน สถานภาพ และภูมิลำเนาเดิม ได้ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงาน

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	3	18.75
	หญิง	13	81.25
อายุ	21-30 ปี	6	37.50
	31-40 ปี	5	31.25
	41-50 ปี	2	12.50
	51-60 ปี	3	18.75
ค่าเฉลี่ยของอายุ = 36.25 ปี			
ระดับการศึกษา	ม3.	7	43.75
	ม6.	2	12.50
	ปวช.	1	6.25
	ปวส.	5	31.25
	ปริญญาตรี	1	6.25
ตำแหน่งงาน	หมอนวด/ผู้ให้บริการ	11	68.75
	นวดสปา		
	ตำแหน่งอื่นๆ	5	31.25

จากตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจประเภทนวดแผนไทย จำนวน 16 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 และเป็นเพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 ด้านอายุของลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 36.25 ปี โดยส่วนใหญ่อายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ด้านการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาคือ ระดับ ปวส. จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ระดับ ปวช. และปริญญาตรี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 ด้านตำแหน่งงาน ส่วนใหญ่มี หน้าที่เป็นหมอนวด/ผู้ให้บริการนวดสปา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 และทำตำแหน่ง อื่น ๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 ตามลำดับ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเยียวยาแรงงานในธุรกิจประเภทดัดแปลงไทย จำนวน 5 คน สามารถสรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยแบ่งประเภทข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และประสบการณ์การทำงานโดยชื่อของผู้ที่ให้สัมภาษณ์เป็นชื่อสมมติ ได้ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	3	60.00
	หญิง	2	40.00
อายุ	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	3	60.00
	40 ปีขึ้นไป	2	40.00
	ค่าเฉลี่ยของอายุ = 39.2 ปี		
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	5	100.00
สถานภาพ	โสด	2	40.00
	สมรส	3	60.00
ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	2	40.00
	10 ปีขึ้นไป	3	60.00
ประสบการณ์การทำงานเฉลี่ย = 14.8 ปี			

จากตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเยียวยาแรงงานในธุรกิจประเภทดัดแปลงไทย จำนวน 5 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60 เพศหญิงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ด้านอายุ พบว่า เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 39.20 โดยส่วนใหญ่อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60 อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ด้านระดับการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ภาครัฐทั้ง 5 คน จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนด้านสถานภาพ พบว่า ส่วนใหญ่สมรสแล้ว จำนวน 3 คน

คิดเป็นร้อยละ 60 และสถานภาพโสด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และด้านประสบการณ์การทำงาน พบว่า เจ้าหน้าที่ภาครัฐมีประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ยอยู่ที่ 14.8 ปี โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ตามลำดับ

ปัญหาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

ผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ที่แรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้รับนั้น ส่งผลให้เด็กร้อนตั้งแต่ระดับนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการลงไปถึงลูกจ้าง บทสัมภาษณ์ต่อไปนี้เป็นคำตอบคำถามถึงปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ ลูกจ้างในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย และเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่ในการดูแลเยียวยาประชาชนที่ได้รับความสะดวกสบายจากวิกฤติโควิด-19 ได้พบเจอในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) ที่ผ่านมา

ผลกระทบต่อนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย

จากบทสัมภาษณ์ของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการร้านนวดแผนไทย พบว่า วิกฤติโควิด-19 นั้นส่งผลกระทบอย่างมากกับธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงาน วางแผนธุรกิจเมื่อเจอกับสถานการณ์นี้ รวมถึงทรัพยากรบุคคล ลูกจ้างในร้าน ยังมีผลกระทบที่มีผลต่อธุรกิจนวดแผนไทยเป็นอย่างมาก คือด้านการเงิน นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้ประกอบการอีกด้วย โดยมีตัวอย่างบทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนายจ้างและเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย

1. บทสัมภาษณ์เกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการของนายจ้างและเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยหลังจากที่ต้องเผชิญกับวิกฤติโควิด-19

1.1 กิจการของท่านได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนายจ้างและเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย พบว่าปัญหาและผลกระทบที่ธุรกิจนวดแผนไทยได้รับเป็นไปทางเดียวกัน คือ การขาดรายได้หลักจากการให้บริการนวดแก่ลูกค้า ซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์นี้ ยังสามารถเปิดกิจการหลังจากมีการผ่อนปรน และได้ให้สัมภาษณ์ถึงผลกระทบและปัญหาที่เจอในช่วงวิกฤติโควิด-19 นี้

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“ช่วงแรกเริ่มขาดรายได้จากลูกค้าชาวต่างชาติ 70% พอธุรกิจสปาถูกสั่งปิด ก็ขาดรายได้หนักเลย” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 1)

“ขาดรายได้จากลูกค้าชาวไทยและชาวต่างชาติ ช่วงที่ร้านปิดก็ต้องแบกรับค่าเช่าร้าน ค่าใช้จ่ายหลายอย่างยังมีอยู่” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 3)

“ร้านปิดก็ไม่มีรายได้จากหน้าร้าน พอได้เปิดอีกครั้งลูกค้าก็น้อยลงมากแทบอยู่ไม่ได้เหมือนกัน” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 6)

1.2 จำนวนลูกจ้างในกิจการของท่านมีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลง หลังได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

จากวิกฤติโควิด-19 ส่งผลกระทบและเป็นปัญหาต่อธุรกิจนวดแผนไทย ส่งผลให้มีปัญหาการจ้างงานลูกจ้างในสถานประกอบการ จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยนั้น พบว่าหลายกิจการได้มีการเลิกจ้างพนักงานให้บริการ แต่ยังมีกิจการที่ยังมีการจ้างพนักงานในร้านต่อไปจำนวนเท่าเดิม ไม่มีการให้ออกจากงาน สรุปได้ตามตารางที่ 4

ตาราง 4 แสดงจำนวนลูกจ้างที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในกิจการของผู้ให้สัมภาษณ์

ร้านที่	เพิ่ม/ลด ลูกจ้าง	จำนวน/คน
1	ลด	3
2	ลด	1
3	เท่าเดิม	-
4	ลด	1
5	เท่าเดิม	-
6	ลด	2

จากตารางที่ 4 จำนวนลูกจ้างที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในกิจการของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า จาก 6 กิจการ มี 4 กิจการที่ต้องลดจำนวนพนักงานลง และอีก 2 กิจการที่ยังคงมีพนักงานเท่าเดิม

1.3 หลังจากรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรน กิจกรรมของท่านได้เปิดดำเนินการเดือนไหน

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย หลังจากมีมาตรการผ่อนปรนออกมา มีกิจการที่สามารถเปิดได้ทันทีภายในเดือนมิถุนายน 2563 จำนวน 4 กิจการ และอีก 2 กิจการ ที่เปิดกิจการหลังจากเดือนมิถุนายน 2563

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“เราเตรียมพร้อมก่อนที่จะมีมาตรการผ่อนปรนออกมาอีก ให้สามารถเปิดกิจการได้ทันทีที่เขาประกาศออกมานะ พร้อมปรับตัวตามแนวปฏิบัติเพื่อความมั่นใจของตัวลูกค้าเองและลูกค้าด้วย” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 2)

“ร้านเราต้องการเวลาในการปรับตัวตามประกาศที่เขาแจ้งออกมานะ มีทั้งอบรมพนักงาน เตรียมของนู่นนี่นั่น ค่าใช้จ่ายก็สูงขึ้น มีหลายอย่างที่ทำให้เราเปิดไม่ได้ทันทีที่เขาประกาศผ่อนปรนออกมา” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 3)

“ร้านกลับมาเปิดได้หลังจากที่รัฐประกาศเลยนะ พร้อมทำตามแนวทางที่สาธารณสุขประกาศเลย ลูกค้าเราก็มั่นใจ ลูกค้าก็มั่นใจ แต่ก็ยากหน่อยตรงที่รายจ่ายเพิ่มขึ้น” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 6)

2. บทสัมภาษณ์เกี่ยวกับด้านการเงินที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตโควิด-19 ของนายจ้างและเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย

มูลค่าความเสียหายที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด 19

จากบทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างนายจ้างและเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย 6 คน สามารถสรุปมูลค่าความเสียหายจากวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 กระทบต่อธุรกิจมีมูลค่าระหว่าง 80,000-200,000 บาท

3. บทสัมภาษณ์เกี่ยวกับด้านสังคมของนายจ้างและเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยหลังจากที่ต้องเผชิญกับวิกฤติโควิด-19

จากบทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างนายจ้างและเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย มีบางคนที่ต้องการให้สังคมได้เข้าใจว่า ร้านนวดแผนไทย ร้านสปา ไม่ได้เป็นพื้นที่เสี่ยงสูงที่แพร่กระจายเชื้อโควิด-19 ตามที่รัฐบาลได้ประกาศไป โดยยืนยันว่าทางร้านนั้นมีมาตรฐานการรักษาความสะอาดเทียบเท่ากับคลินิกเวชกรรม กลุ่มคนส่วนหนึ่งจึงมีความเข้าใจผิดว่าร้านนวดแผนไทย สปา เป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูง ไม่กล้าเข้าใช้บริการ ซึ่งเป็นผลกระทบหนึ่งที่ทางธุรกิจนวดแผนไทยได้เจอจากวิกฤติโควิด-19

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“อยากให้รัฐให้ความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปว่า สปอไม่ใช่สถานที่แพร่เชื้อสามารถเข้ารับบริการได้ เรามีการป้องกันตามมาตรฐาน พอเขาเข้าใจผิดกัน ไม่ใช่แค่ไม่กล้าเข้าร้านนะ บางคนนี่เหมือนไม่กล้าเข้าใกล้เราเลย เหมือนกับข่าวของหมอมหาบาลแรก ๆ ที่คนก็กลัวเขาเหมือนกัน แต่เราไม่ได้เสี่ยงขนาดนั้นไง” เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 5)

ผลกระทบต่อลูกจ้างและผู้ใช้งานในธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย

วิกฤติโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบต่อลูกจ้างและผู้ใช้งานในธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทยหลายด้านด้วยกัน บทสัมภาษณ์นี้จะเป็นการสัมภาษณ์ลูกจ้างและผู้ใช้งานในธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย ซึ่งได้กล่าวถึงผลกระทบด้านการงาน ด้านการเงิน ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีปัญหาด้านครอบครัวอีกด้วย บางคนมีความเครียดจนมีปัญหาด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต และด้านสุดท้ายคือด้านสังคม มีผลกระทบกับลูกจ้างและผู้ใช้งานอีกด้วย

1. บทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับด้านการงานของลูกจ้างและผู้ใช้งานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย

1.1 จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร

จากบทสัมภาษณ์ของลูกจ้างและผู้ใช้งานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย ได้กล่าวถึงปัญหา และอุปสรรคที่ได้พบเจอในช่วงที่มีการระบาดของโควิด-19 และรัฐบาลได้สั่งล็อกดาวน์ไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ ถูกสั่งงดกิจกรรมนวดแผนไทยและให้ร้านนวดแผนไทยปิดร้านระยะหนึ่ง

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“รายรับน้อยลงจากเดิม ร้านถูกสั่งปิด เงินจากทิปลูกค้าก็ไม่ได้ได้รับการเยียวยาเงินจากนายจ้างและโครงการเราไม่ทั้งกัน” (ลูกจ้างคนที่ 1)

“รายรับน้อยลงไปเยอะ แต่ค่าใช้จ่ายเราก็กังเหมือนเดิม ร้านปิดไป 3 เดือนแล้วลูกค้าก็น้อยลงไปอีกเยอะ วันหนึ่งเข้าร้านไม่กี่คน เราก็ทำงานที่เดิมต่อไปคะ ยังดีที่เจ้านายเราไม่เลิกจ้าง พอช่วยเราบ้าง ไม่อย่างนั้นแย่เลย แล้วบางคนคิดว่าเราทำงานสปา เรามีความเสี่ยงสูงเข้าใจเราผิด รัฐให้ประกาศว่าร้านนวด สปา เป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยงในการแพร่เชื้อสูง เราก็พยายามให้ความเข้าใจว่าเราไม่ได้มีความเสี่ยงสูงไปมากกว่าคนทั่วไป เรามีการป้องกันและรักษาความสะอาดอย่างเต็มที่ตามมาตรฐาน” (ลูกจ้างคนที่ 2)

“ตกงาน ขาดรายได้ประจำ ร้านปิดตัวลงจากวิกฤติโควิด-19 เราก็ถูกให้ออก เราต้องหาอาชีพใหม่ ขายข้าวเหนียวหมูปิ้ง และเกิดความเครียด เพราะตกงาน เงินไม่มี ต้องกู้หนี้ยืมสินมาเปิดร้านขายข้าวเหนียวหมูปิ้ง เราก็ต้องดิ้นรนไป ไม่สู้ก็ไม่ได้ อดทนเพื่อลูกเพื่อครอบครัว” (ลูกจ้างคนที่ 9)

1.2 จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่

ข้อมูลจากลูกจ้างผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 16 คนนั้น มีทั้งผู้ที่มีปัญหาการเลิกจ้างงาน และผู้ที่สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้ โดยไม่ถูกเลิกจ้าง ซึ่งคำถามต่อไปนี้ สำหรับผู้ที่มีปัญหาการเลิกจ้างงานจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ดังนี้ 1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา) และ 2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่

จากการได้สัมภาษณ์ลูกจ้างและผู้ใช้งานในธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย พบว่าในกลุ่มของผู้ที่ถูกเลิกจ้างงาน มีทั้งคนที่ได้รับการชดเชยเยียวยาและการช่วยเหลือจากนายจ้างและคนที่ไม่ได้รับการชดเชยเยียวยาใด ๆ จากนายจ้าง

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างงานและนายจ้างได้ให้ความช่วยเหลือ

“หาอาชีพใหม่ ขายข้าวเหนียวหมูปิ้ง และนายจ้างได้ให้ความช่วยเหลือให้ชดเชยเงินเดือน 3 เดือน” (ลูกจ้างคนที่ 9)

“ต้องขอเงินพ่อแม่เป็นค่ากินค่าอยู่ และนายจ้างให้เงินชดเชย 5,000 บาท หลังออกจากงาน” (ลูกจ้างคนที่ 15)

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างงานและไม่ได้รับการช่วยเหลือจากนายจ้าง

“เราก็หาอาชีพใหม่ ไม่ได้รับความช่วยเหลือ เพราะทางร้านบอกว่า หมุนเงินไม่ทัน จ่ายเงินชดเชยให้ไม่ได้ เราก็ต้องยอมออก” (ลูกจ้างคนที่ 4)

“พยายามหางานใหม่ แต่เราอายุ 51 แล้ว จะไปสมัครแม่บ้านเขาก็รับอายุไม่เกิน 45 ปี เลยรับจ้างนวดอิสระได้ เราก็ทิ้งอาชีพเดิมไม่ได้ และไม่ได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้าง เพราะร้านที่เราทำอยู่เป็นร้านเพื่อนกัน ร้านเล็ก ๆ เงินสำรองไม่มีจ่ายชดเชยเราหรอก สุดท้ายเขาก็ปิดร้านไปทำอย่างอื่น” (ลูกจ้างคนที่ 8)

“เคยคิดอยากหันไปขายของแต่เราไม่มีเงินทุน ได้แต่เอาเงินเก็บมาใช้ แต่มันไม่พอ ก็ต้องประหยัด ๆ เอาหน่อย ตอนนั้นเอาเงินเก็บมาใช้แทบหมดเลย และไม่ได้รับการช่วยเหลือ

จากนายจ้างเพราะทางร้านเจียบไปเลย ไม่มีการชดเชยเรา เขาบอกว่าปิดร้านไปก่อนนะ แล้วก็ไม่ได้ติดต่ออะไรเรามาอีกเลย” (ลูกจ้างคนที่ 12)

2. บทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงินของลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย

จากการสัมภาษณ์ถึงรายได้ของลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทยก่อนที่จะเจอกับวิกฤตโควิด-19 นั้น ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,000-20,000 บาท และหลังจากที่เจอกับวิกฤตโควิด-19 รายได้ของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ลดลง และมีผู้ที่ตกงานไม่มีรายได้อีกด้วย ซึ่งข้อมูลรายได้แสดงดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงรายได้ก่อนและหลังเจอวิกฤตโควิด-19 ของลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย

รายได้ต่อเดือน		จำนวน
รายได้ก่อนเจอวิกฤตโควิด-19	น้อยกว่า 10,000 บาท	1
	10,000-20,000 บาท	12
	มากกว่า 20,000 บาท	3
รายได้หลังเจอวิกฤตโควิด-19	น้อยกว่า 10,000 บาท	7
	มากกว่า 10,000 บาท	4

จากตารางที่ 5 พบว่า รายได้ก่อนเจอวิกฤตโควิด-19 ลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,000-20,000 บาท จำนวน 12 คน รองลงมาคือ มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 3 คน และมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 1 คน แต่หลังเจอวิกฤตโควิด-19 ลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย มีรายได้ส่วนใหญ่น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 4 คน มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท จำนวน 4 คน และไม่มีรายได้เลยจำนวน 5 คน ตามลำดับ

2.1 ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่

จากบทสัมภาษณ์ของลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีรายได้ขณะนี้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และผู้ให้สัมภาษณ์อีกส่วนมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพ และบางคนมีรายได้พอเหลือเก็บอีกด้วย

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทยที่คิดว่ารายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ

“ไม่เพียงพอ เพราะต้องเลี้ยงลูก ค่าเทอม ค่าใช้จ่ายรายเดือน และส่งเงินให้พ่อแม่ต่างจังหวัด” (ลูกจ้างคนที่ 5)

“ไม่เพียงพอ เพราะเงินที่เราหาได้น้อยลงมาก แทบไม่พอจ่ายค่าบ้าน ค่าน้ำค่าไฟ ไหนจะค่ากินอีก อยู่กันตั้งหลายคน หลายปากท้อง มันไม่พอใช้หรอก” (ลูกจ้างคนที่ 11)

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทยที่คิดว่ารายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพแต่ไม่สามารถเก็บออมได้

“เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะเรามีภาระค่ากินอยู่ในครอบครัว และส่งเงินให้พ่อแม่ด้วย” (ลูกจ้างคนที่ 8)

“เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะพอออกมาค้าขายแทนอาชีพนวดรายได้เราก็น้อยลงกว่าเดิม ข้าวของก็แพงขึ้นทุกวัน” (ลูกจ้างคนที่ 16)

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทยที่คิดว่ารายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพและสามารถเก็บออมได้

“เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะนอกจากรายได้หลักแล้วเรายังทำอาชีพเสริมไปด้วย มีรายรับหลายช่องทาง แต่ก็ใช้ว่าจะเก็บได้เยอะ เพราะรายจ่ายเราก็เยอะเหมือนกัน” (ลูกจ้างคนที่ 13)

2.2 ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่

จากบทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีอาชีพเสริม นอกจากอาชีพหลักที่ให้บริการนวดหรือเป็นลูกจ้างในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย เพื่อเพิ่มช่องทางในการหารายได้ เช่น การค้าขายออนไลน์

2.3 ท่านมีหนี้สินหรือไม่

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย บางคนมีหนี้สินซึ่งถือว่าเป็นรายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายทุกเดือน เช่น ค่าผ่อนรถยนต์ ค่าผ่อนรถจักรยานยนต์ เงินกู้ธนาคาร

3. บทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับด้านครอบครัวของลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย

จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่

จากการสัมภาษณ์ลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทยถึงปัญหาในครอบครัวในช่วงที่เกิดวิกฤติโควิด-19 พบว่า มีบางคนที่มีความเครียดโดยมีสาเหตุมาจากการเงิน บางคนถึงกับหย่าร้างกับคู่สมรส ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนมีวิธีการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกันไป

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“เลิกกับสามี เพราะครอบครัวมีปัญหาทางการเงิน แยกกันอยู่ หาเงินเลี้ยงลูกเองต่อไป ให้เขาส่งเงินมาให้ลูกเดือน 2,000 บาท” (ลูกจ้างคนที่ 5)

“มีปากเสียงกับสามีบ้าง เพราะเครียดที่หาเงินได้น้อยลง ทั้งเขาทั้งเรา มันแทบไม่พอใช้ เราต้องค่อย ๆ คุยกัน ช่วยกันหางานออกว่าจะหาเงินได้จากทางไหนอีกดี” (ลูกจ้างคนที่ 9)

4. บทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตของลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย

จากการให้สัมภาษณ์ของลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทยพบว่า ปัญหาที่ได้รับจากวิกฤติโควิด ไม่ว่าจะเป็นด้านการเงิน การตกงาน ครอบครัว ส่งผลให้ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีปัญหาความเครียด สุขภาพจิตแย่ลง และบางคนส่งผลถึงสุขภาพ มีอาการป่วยอีกด้วย

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“เครียดจนมีปัญหาด้านสุขภาพ โรคประจำตัวกำเริบ เครียดจากปัญหาตกงาน ขาดรายได้หลักพยายามปรับตัว ไม่เครียด และหาหมอรักษา” (ลูกจ้างคนที่ 11)

“ช่วงที่รอนเงินเยียวยาเราเครียดมากเลยนะ เงินมันไม่พอใช้จริง ๆ ไหนจะค่าเช่าห้อง ค่าน้ำค่าไฟ แทบไม่เหลือกินเลย เพราะตกงานและประกาศห้ามเปิดสถานประกอบการนวดแผนไทยหรือดกกิจกรรมนวดแผนไทย เราก็ต้องให้กำลังใจตัวเองว่าพ่อแม่ที่ต่างจังหวัดก็รอเราอยู่ ต้องมีกำลังใจ” (ลูกจ้างคนที่ 12)

“ยอมรับเลยว่าช่วงเดือนแรกที่ร้านปิด เครียดมาก ตกงานจากสถานการณ์โควิด-19 พยายามหาอย่างอื่นทำ เราก็ต้องปรับตัวให้ไว กลัวลูกจะไม่มีอะไรกิน สงสารลูก” (ลูกจ้างคนที่ 16)

5. บทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับด้านสังคมของลูกจ้างและผู้ใช้แรงงานธุรกิจประเภทบริการนวดแผนไทย

จากการถามถึงปัญหาและอุปสรรคที่ลูกจ้างและผู้ใช้งานธุรกิจประเภทบริการ นวดแผนไทยได้เจอจากวิกฤติโควิด-19 มีผู้ให้สัมภาษณ์บางคนเจอปัญหาด้านสังคม เพราะถูก เข้าใจผิดว่าอาชีพของตนนั้นเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงในการแพร่เชื้อโควิด-19 สูง

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“บางคนคิดว่าเราทำงานสปา เรามีความเสี่ยงสูง เข้าใจเราผิด รัฐประกาศว่า ร้านนวด สปา เป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยงในการแพร่เชื้อสูง พยายามให้ความเข้าใจว่าเราไม่ได้มี ความเสี่ยงสูงไปมากกว่าคนทั่วไป เรามีการป้องกันและรักษาความสะอาดอย่างเต็มที่ตามมาตรฐาน” (ลูกจ้างคนที่ 7)

มุมมองของเจ้าหน้าที่รัฐต่อผลกระทบและปัญหาจากวิกฤติโควิด-19 ที่เกี่ยวข้องกับ ธุรกิจนวดแผนไทย

1. ปัญหาโควิดที่กระทบต่อลูกจ้างในธุรกิจนวดแผนไทย

1.1 ลูกจ้างธุรกิจนวดแผนไทยในพื้นที่ของท่านที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ประสบปัญหาลักษณะใดบ้าง

จากที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รัฐที่ได้มีการดูแลและสำรวจพื้นที่ของท่าน พบว่า ลูกจ้าง จากธุรกิจนวดแผนไทย มีปัญหาที่คล้ายคลึงกัน คือ การขาดรายได้หลักที่จะมาใช้จ่ายทั้งตนเองและ ครอบครัว เนื่องจากมีประกาศออกมาให้สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการ นวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า ต้องปิดชั่วคราวเพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโควิด-19

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“ส่วนใหญ่เลยจะเป็นปัญหาเรื่องรายได้ที่ขาดไประหว่างการปิดร้านครั้งนี้แหละครับ ทำให้เขาขาดรายได้กัน เขาก็อยากได้เงินเยียวยาจากประกันสังคมมาช่วยจุนเจือในครอบครัว” (เจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคม 1)

“ที่พบส่วนใหญ่เลยจะเป็นเรื่องของรายได้ที่เขาขาดไปนะค่ะ ทำให้กระทบต่อ ความเป็นอยู่ อาชีพเขาถูกสั่งหยุดงานหมด รายรับเขาไม่มีเลยคะ” (เจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง 2)

“ร้านนวดแผนไทย สปาถูกสั่งปิดกิจการชั่วคราว เพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้ขาดรายได้หนัก บางคนก็ตักงาน ดูออกเลยว่าหลายคนเขาเครียดและกังวลว่าเขาจะไปทำ อะไรดี เหมือนโดนห้ามทำมาหากินเลย” (เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข 3)

1.2 ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่

จากบทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ แรงงานที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 พบว่า หลายคนพบปัญหาในระหว่างการดำเนินการ ช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ทั้งปัญหาในการดำเนินงานซ้ำ

การใช้ระบบออนไลน์ของประชาชน การทำความเข้าใจให้กับประชาชน ซึ่งเป็นปัญหาส่วนหนึ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึง

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“การดำเนินงานช้า ติดขัดบ้าง เพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบางส่วนยังไม่เข้าใจระบบ ก็ให้ความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าต้องดำเนินการ เดินเรื่องยังไง เขาถึงจะได้รับเงินเยียวยา” (เจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคม 2)

“เรื่องการเปิดระบบให้ลงทะเบียนโครงการเราไม่ต่างกัน มีประชาชนกลุ่มหนึ่งหาผลประโยชน์โดยการช่วยเหลือคนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ลงทะเบียน แล้วหักหัวคิว มันเอาเปรียบคนเดือดร้อนอยู่ ซึ่งเป็นช่องว่างของระบบออนไลน์ เพราะคนกลุ่มหนึ่งก็ไม่สามารถเข้าถึงระบบได้ด้วยตัวเอง จากความไม่เข้าใจเทคโนโลยี หากใครที่โดนหลอกด้วยกรณีนี้ ให้ไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่นะ” (เจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง 1)

“การลงพื้นที่ติดตามเพื่อประเมินความเสี่ยงของร้านนวดสปา ก็มีอุปสรรคในการเดินทางและต้องลงหลายพื้นที่ อาจมีความยุ่งยากหลายอย่าง แต่ก็ต้องพยายามลงพื้นที่และสำรวจให้ได้มากที่สุดเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการออกนโยบายต่อไป” (เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข 3)

แนวทางการช่วยเหลือและเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

การช่วยเหลือเยียวยาแรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย เป็นแนวทางการเยียวยาทั้งจากของภาครัฐผู้ประกอบการ ภาครัฐผู้เยียวยาลูกจ้างและนายจ้างผู้เยียวยาลูกจ้างที่อยู่ในความดูแลของตนเอง ซึ่งมีรายละเอียดเงื่อนไขในการเยียวยาแตกต่างกันไปแต่ละประเภท

การช่วยเหลือเยียวยาของภาครัฐแก่นายจ้างหรือผู้ประกอบการในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย

ภาพรวมของนโยบายรัฐที่ประกาศเพื่อให้นายจ้างหรือผู้ประกอบการในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย

นโยบายรัฐที่ออกมาเพื่อช่วยเหลือเยียวยาผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 มีการช่วยเหลือเพื่อเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินโดยการให้สินเชื่อรายย่อยวงเงินไม่เกิน 3,000,000 บาทต่อราย และมีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ประกอบการ เช่น มาตรการพักต้นเงินลดดอกเบี้ยและขยายระยะเวลาชำระหนี้แก่ลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ อาจมีการเสนอสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเพิ่มสภาพคล่อง ยืดการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล บรรเทาค่าธรรมเนียมค่าเช่าในการ

ให้บริการของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ มาตรการบรรเทาภาระค่าน้ำ ค่าไฟ ซึ่งสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ประกอบการได้ส่วนหนึ่ง

การช่วยเหลือเยียวยาของภาครัฐแก่ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภท นวดแผนไทย

1. ภาพรวมของนโยบายรัฐที่ประกาศเพื่อเยียวยาลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย

ประกาศของทางรัฐออกมาเพื่อเยียวยาลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยนั้นมี 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานประกันสังคม และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ซึ่งลูกจ้างที่เป็นผู้ประกันตนมาตรา 33 สามารถได้รับเงินชดเชยเยียวยาครึ่งหนึ่งของเงินเดือน โดยวงเงินไม่เกิน 15,000 บาท ซึ่งหมายความว่าลูกจ้างที่เป็นผู้ประกันตนมาตรา 33 จะได้รับเงินเยียวยาจากประกันสังคมไม่เกิน 7,500 บาท นอกจากนี้ยังได้ลดเงินสมทบของผู้ประกันตนมาตรา 33 และสำหรับลูกจ้างที่ไม่มีประกันสังคม สามารถได้รับเงินเยียวยาในโครงการเราไม่ทิ้งกัน ซึ่งจะได้เงินชดเชยเยียวยา เดือนละ 5,000 บาท เป็นเวลา 3 เดือน รวมเป็นเงิน 15,000 บาท ซึ่งจะต้องเป็นหมอนวดที่ขึ้นทะเบียนแล้ว หมอนวดที่กำลังรอขึ้นทะเบียน และหมอนวดที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนแต่ได้มีการเรียนนวดในสถาบันที่รับรองและจำนวนชั่วโมงเรียนครบตามที่กำหนด หมอนวด 3 กลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่สามารถรับการเยียวยาจากโครงการเราไม่ทิ้งกันได้ นอกจากนี้ยังมีสินเชื่อฉุกเฉินวงเงิน 10,000 บาท และสินเชื่อพิเศษ วงเงิน 50,000 บาทต่อราย อัตราดอกเบี้ยต่ำ ยืดการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และมีมาตรการลดค่าน้ำค่าไฟเพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายอีกด้วย

2. บทสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่ช่วยเหลือเยียวยาแรงงานในธุรกิจนวดแผนไทย ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

หน่วยงานของท่านได้ให้ความช่วยเหลือลูกจ้างในธุรกิจนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 อย่างไรบ้าง

จากบทสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่รัฐที่ทำงานในส่วนเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเยียวยาแรงงานในธุรกิจนวดแผนไทย ในแต่ละหน่วยงานนั้นมีแนวทางการช่วยเหลือที่แตกต่างกันไป ซึ่งได้มีการออกมาช่วยเหลือเยียวยาเบื้องต้นให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเต็มที่

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“สำหรับลูกจ้างที่มีประกันสังคมก็ได้รับเงินช่วยเหลือคนละไม่เกิน 7,500 บาท ครบ ได้ลดการจ่ายเงินสมทบผู้ประกันตน” (เจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคม 1)

“สำหรับผู้ที่ไม่ได้เป็นผู้ประกันตนและไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากประกันสังคม ก็จะมีเงินเยียวยาเดือนละ 5,000 บาท 3 เดือน จากโครงการเราไม่ทิ้งกัน และยังมี

มาตรการช่วยเหลืออื่น ๆ เช่น ลดค่าน้ำค่าไฟ เงินสมทบประกันสังคม โครงการสินเชื่อฉุกเฉินต่าง ๆ นะคะ สามารถติดตามประกาศของทางกระทรวงได้ค่ะ” (เจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง 2)

“จากมาตรการเยียวยาที่ได้ประกาศออกมานั้นก็ช่วยเรื่องเงินในโครงการเราไม่ทิ้งกัน จำนวน 5,000 บาท รวม 3 เดือน เป็น 15,000 บาท และมาตรการอื่น ๆ อย่างพวกลดภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้สินเชื่อบริษัท ประมาณนี้ครับ” (เจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง 1)

การช่วยเหลือของผู้ประกอบการต่อลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภท นวดแผนไทย

บทสัมภาษณ์ของเจ้าของธุรกิจหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยในด้านการช่วยเหลือลูกจ้างของตนที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

1. ลูกจ้างในสถานประกอบการท่านได้รับผลกระทบจากโควิด 19 ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใด

จากการสัมภาษณ์เจ้าของร้านนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ในการเยียวยาลูกจ้างของตน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบเจอของลูกจ้างมีแนวโน้มไปทางเดียวกันคือขาดรายได้หลักที่ได้จากการนวดและให้บริการลูกค้า บางคนตกงานเพราะร้านไม่สามารถจ้างต่อไปได้ ทั้งที่กลับมาดำเนินกิจการได้แล้วแต่จำนวนลูกค้าก็ลดลงจากเดิม

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“ขาดรายได้จากลูกค้าที่หายไป ซึ่งรายได้ปกติมาจากค่าชั่วโมงและค่าทิปจากลูกค้า” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 1)

“ลูกจ้างต้องตกงานทั้ง 2 คน เพราะเราไม่รู้ว่าจะมีกำลังมาเปิดร้านอีกไหม ถ้ามีมาตรการผ่อนปรนแล้ว เขาก็ตกงานไม่มีรายได้เลย คงต้องไปหางานที่อื่น” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 4)

“เรื่องรายได้ ลดลงจากช่วงปกติ เพราะได้ทิปจากและค่าชั่วโมงนวดด้วย” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 5)

2. ท่านให้ความช่วยเหลือลูกจ้างของท่านหรือไม่

จากบทสัมภาษณ์ของเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย พบว่าส่วนใหญ่พยายามที่จะช่วยเหลือลูกจ้างเท่าที่จะทำได้ เช่น จ่ายเงินเดือนตามปกติหรือลดลงครึ่งหนึ่ง แต่มีบางร้านที่ไม่สามารถชดเชยเงินเดือนให้ลูกจ้างได้ในกรณีที่ไม่สามารถจ้างงานต่อไปได้แล้ว

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยที่ได้ช่วยเหลือเยียวยาลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

“ในช่วงร้านปิด ให้เงินเดือนครึ่งหนึ่งจากที่เคยให้” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 2)

“ให้เงินเดือนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับชั่วโมงงวดและให้ช่วยกันขายสินค้าในสปา เช่น สบู่ ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว เพื่อเป็นรายได้เสริมให้ลูกจ้างอีกทาง” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 3)

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยที่ไม่ได้ช่วยเหลือเยียวยาลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

“เราขาดทุนและกู้เงินมาทำร้าน ไม่มีเงินชดเชยให้ลูกจ้าง” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 4)

“เราไม่มีเงินทุนสำรองพอที่จะช่วยเหลือเงินชดเชยให้เขาได้ เป็นธุรกิจเล็ก ๆ” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 6)

3. ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่

จากการสัมภาษณ์นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย ทุกกิจการมีปัญหามีแนวโน้มไปทางเดียวกันคือ ปัญหาการจัดการเงินเพื่อที่จะสามารถจ่ายเงินเดือนให้ลูกจ้างได้ต่อไป แม้รายรับจะลดลง และมีบางกิจการที่นายจ้างมีการปรับตัว เรียนรู้ทำธุรกิจที่แตกต่างจากเดิมเพื่อเพิ่มรายได้เข้าร้านอีกด้วย แต่บางกิจการขาดทุนจนไม่สามารถที่จะบริหารจัดการด้านการเงินและจ่ายเงินชดเชยให้ลูกจ้างได้เช่นกัน

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“การหมุนเงินในธุรกิจเพื่อที่จะจ่ายให้ลูกจ้างได้ครบ ขาดรายได้จากลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการพยายามลดค่าใช้จ่ายส่วนที่ไม่จำเป็นลง” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 2)

“ปัญหาคือการทำธุรกิจค้าขายแทนธุรกิจบริการ เพื่อต้องการหารายได้เสริมให้ทางร้านและลูกจ้าง จึงต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับการทำธุรกิจเพิ่มเติม และการจ่ายเงินเดือนลูกจ้าง เพราะรายได้ลดลงเกิน 50% เลยทำให้การจ่ายเงินเดือนต้องหมุนเงินดี ๆ ทำธุรกิจเสริม ขายผลิตภัณฑ์ของสปาที่เราทำเอง” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 3)

“ไม่สามารถจ่ายเงินชดเชยให้ลูกจ้างได้ เนื่องจากมีหนี้สิน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ต้องให้ลูกจ้างออกแบบที่เราก็จ่ายชดเชยเขาไม่ได้” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 4)

ผลจากการเยียวยาของแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย

หลังจากที่ได้มีมาตรการการเยียวยาแรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยของภาครัฐ ทั้งการเยียวยาเจ้าของสถานประกอบการรวมถึงการเยียวยาลูกจ้างด้วย และการเยียวยา

ของเจ้านายหรือเจ้าของสถานประกอบการต่อลูกจ้างของตนนั้น บทสัมภาษณ์นี้ได้กล่าวถึง ผลจากการเยียวยาทั้งในด้านมาตรการเยียวยาของภาครัฐต่อเจ้าของสถานประกอบการและต่อลูกจ้างในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย และการเยียวยาของนายจ้างต่อลูกจ้างของตนว่าผู้ที่ได้รับการเยียวยานั้นพึงพอใจกับการเยียวยาครั้งนี้มากน้อยเพียงใด และยังคงกล่าวถึงในแง่มุมของเจ้าหน้าที่รัฐที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่เดือดร้อนจากวิกฤติโควิด-19

ทัศนคติและความคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย

บทสัมภาษณ์ของนายจ้างและเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยต่อการเยียวยาจากภาครัฐ

1. ภาครัฐได้เข้ามีส่วนช่วยเหลือสถานประกอบการหรือไม่ อย่างไร

จากบทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างนายจ้างและเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย ถึงการช่วยเหลือจากภาครัฐต่อธุรกิจของตนนั้น พบว่ามีผู้ประกอบการบางคนที่ได้มีการเข้าร่วมมาตรการช่วยเหลือของรัฐ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องทางการเงิน เช่น สินเชื่อ ดอกเบี้ยต่ำ การพักเงินกู้ ช่วยชะลอการจ่ายเงินออกไป แต่ยังมีอีกหลายกิจการที่ไม่ได้รับการเยียวยาจากภาครัฐ เนื่องจากมาตรการที่ออกมาไม่ครอบคลุมหรือไม่ได้เหมาะสมกับกิจการของตนเอง

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของเจ้าของกิจการที่ได้รับการเยียวยาจากมาตรการของภาครัฐ

“มาตรการสินเชื่อ ดอกเบี้ยต่ำ ให้เราได้มีเงินมาหมุนเวียนบ้าง ไม่อย่างนั้นคงแย่กว่านี้ เรามีพนักงานหลายคนที่ต้องให้เงินเดือน ช่วยประคองกันไป” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 3)

“ได้พักเงินกู้ ช่วยชะลอเวลาจ่ายได้บ้าง ลดภาระค่าใช้จ่ายได้ในช่วงที่เราไม่มีรายรับเลย” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 4)

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของเจ้าของกิจการที่ไม่ได้รับการเยียวยาจากมาตรการของภาครัฐ

“ยังไม่มีช่วยเหลือผู้ประกอบการใด ๆ เลย” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 1)

“ที่เขาออกมาตราการช่วยเหลือมา เราไม่ได้เข้าร่วมกับเขาเลย มันไม่เหมาะสมกับธุรกิจของเรา” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 6)

2. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อธุรกิจของท่านหรือไม่

จากบทสัมภาษณ์ของเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจขนาดแผนไทยที่มีความคิดเห็นต่อการเยียวยาของภาครัฐนั้น พบว่าเจ้าของสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ มีความคิดเห็นตรงกันว่า การเยียวยาจากภาครัฐนั้นไม่เพียงพอต่อธุรกิจของตนเลย แม้จะมีมาตรการหลายอย่างออกมาช่วยเหลือก็ตาม

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“ยังไม่มี的帮助เหลือจากภาครัฐ หรือจากกระทรวงสาธารณสุข (สส) ใด ๆ จะขอแนะนำทาง สส. ควบคุม หรือ ยกเว้นค่าธรรมเนียมรายปีที่ผู้ประกอบการต้องนำจ่ายทุกต้นปี” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 1)

“ไม่เพียงพอหรอก ขาดทุนกันเป็นแถว รัฐแค่บอกว่าเปิดหรือปิดตอนไหนแต่ไม่มาลงพื้นที่ดูเลย” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 5)

“เขาแทบไม่ได้ลงมาดูปัญหาของธุรกิจขนาดแผนไทยเลย เหมือนถูกละเลยโดนรวบปิดไปพร้อมกับสถานบริการแบบอื่น” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 6)

3. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือผู้ใช้งานเพียงพอหรือไม่

จากบทสัมภาษณ์ของเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจขนาดแผนไทยที่มีความคิดเห็นต่อการเยียวยาของภาครัฐที่มีให้กับลูกจ้างนั้น กลุ่มตัวอย่างของเราทั้งหมดลงความเห็นเหมือนกันว่า การเยียวยาของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือลูกจ้างนั้นไม่เพียงพอ ลูกจ้างหลายคนได้รับเงินเยียวยา 5,000 บาทจากโครงการเราไม่ทิ้งกัน หรือบางคนที่เป็นผู้ประกันตนได้รับการเยียวยาจากประกันสังคม ก็ยังไม่เพียงพอกับการดำรงชีพ ผู้ประกอบการบางรายจึงได้มีการช่วยเหลือลูกจ้างของตนเองโดยการยังจ่ายเงินเดือน ไม่เลิกจ้างงาน และทำธุรกิจที่สามารถเป็นรายได้เสริมให้กับทางร้าน เพื่อเป็นรายรับสามารถมาจ่ายเงินให้กับลูกจ้างได้อีกทาง แต่บางร้านไม่สามารถที่จะจ่ายเงินเดือนและชดเชยให้ลูกจ้างตนเองได้

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“ลูกจ้างเราไม่มีประกันสังคม ยังดีที่ได้เงิน 5,000 บาท จากโครงการเราไม่ทิ้งกัน แต่ก็น้อยกว่ารายได้ที่เขาเคยได้จากเมื่อก่อน เขาไม่พอใช้ ง่าย ๆ เลย ใครจะไปอยู่ไหว เดือนละ 5,000 บาท เขาไม่ได้ตัวคนเดียวกันนะ บางคนมีลูก มีครอบครัวแล้ว เขาไม่ได้ตัวคนเดียวเลย” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 2)

“รัฐเยียวยาเขาไม่พอ เราต้องช่วยลูกจ้างเราเอง ให้เข้ามาทำงานเหมือนเดิม แคล่ดชั่วโมงทำงานเพื่อรักษาระยะห่าง ร้านก็พยายามหารายได้เสริมอีกทาง เราไม่ได้เลิกจ้าง ต้องช่วย ๆ กันไป เราช่วยเขา เขาช่วยเรา” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 3)

“ลูกจ้างเราได้เงิน 5,000 บาท จากโครงการเราไม่ทิ้งกันนะ แต่เขาก็ไม่พอ คนที่ออกจากเราไป เขาก็ไปทำมาหากินอาชีพอื่นแทนแล้ว ถ้ายังรอให้รัฐประกาศเปิด ๆ ปิด ๆ แบบนี้ เขาก็ไม่ไหวเหมือนกัน” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 6)

ทัศนคติและความคิดเห็นจากลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจขนาดย่อมไทย ต่อนโยบายการเยียวยาของภาครัฐ

บทสัมภาษณ์ของลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภทขนาดย่อมไทยต่อนโยบายการเยียวยาของภาครัฐ

1. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด

จากบทสัมภาษณ์ของลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภทขนาดย่อมไทยถึงการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐ พบว่า มีผู้ให้สัมภาษณ์ที่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากรัฐ เช่น จากโครงการเราไม่ทิ้งกัน การเยียวยาของประกันสังคม แต่ยังมีอีกหลายคนที่ไม่ได้รับการเยียวยาใด ๆ จากรัฐ

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภทขนาดย่อมไทยที่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยา

“ได้รับการเยียวยาจากโครงการเราไม่ทิ้งกัน 5,000 บาท” (ลูกจ้างคนที่ 3)

“นายจ้างยังจ้างเราต่อ ก็ให้เราทำตลาดออนไลน์ไปช่วงที่ร้านปิด และเรามีประกันสังคม ก็ได้เงินเยียวยามา” (ลูกจ้างคนที่ 10)

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภทขนาดย่อมไทยที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยา

“ไม่ได้รับการเยียวยาเลยครับ เราไม่เข้าเกณฑ์โครงการเราไม่ทิ้งกัน เราเป็นหมอนวดอิสระก็ไม่ได้มีนายจ้างอยู่แล้ว” (ลูกจ้างคนที่ 6)

“ไม่ได้รับการช่วยเหลือใด ๆ เลย เพราะไม่อยู่ในเกณฑ์ที่เขาให้ เดือดร้อนมาก ๆ” (ลูกจ้างคนที่ 11)

“ไม่ได้เลยครับ เราเป็นหมอนวดที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน เลยไม่ได้เงินเยียวยา 5,000 บาทแบบคนอื่นเขา” (ลูกจ้างคนที่ 16)

2. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร

จากการให้สัมภาษณ์ของลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภท นวดแผนไทยต่อการช่วยเหลือเยียวยาจากรัฐนั้นว่าเพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่ พบว่า มีผู้ให้สัมภาษณ์บางคนให้ความคิดเห็นว่าการเยียวยาของภาครัฐนั้นเพียงพอสำหรับตนแล้ว แต่ยังมีอีกบางส่วนที่ให้ความคิดเห็นว่าการเยียวยาจากรัฐนั้นไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพของตน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความคิดเห็นว่าการเยียวยาของรัฐไม่เพียงพอนั้นมีทั้งผู้ที่ได้รับการเยียวยาจากรัฐแล้วและผู้ที่ไม่ได้รับการเยียวยาใด ๆ จากรัฐเลยรวมอยู่ด้วยกัน

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภท นวดแผนไทยที่คิดว่าการช่วยเหลือของรัฐเพียงพอแล้ว

“ยังพอช่วยประคองไปได้ ดีกว่าไม่ได้เงินเลย” (ลูกจ้างคนที่ 1)

“สำหรับเราก็พอแล้ว เพราะรวมกับเงินเดือนที่นายจ้างให้มาก็เกือบเท่ากับเงินเดือนปกติเราเลย” (ลูกจ้างคนที่ 14)

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภท นวดแผนไทยที่คิดว่าการช่วยเหลือของรัฐไม่เพียงพอ

“เงินเยียวยาไม่พอใช้จ่าย ต้องหาอาชีพใหม่ และเศรษฐกิจก็ไม่ได้ ลูกค้าน้อย” (ลูกจ้างคนที่ 4)

“มันไม่เพียงพออยู่แล้ว หลายคนก็ไม่ได้รับเงินเยียวยาจากทางรัฐ เดือดร้อนกว่าเราเยอะ สิ่งปิดร้านทั้งที่เรามีมาตรฐานความสะอาดสูง แต่สิ่งปิดนานเกินไป เหมือนลืมนธุรกิจเราไปเลย” (ลูกจ้างคนที่ 7)

“เงินเยียวยาของผู้ที่มีประกันสังคมให้น้อย ไม่เพียงพอกับการใช้ชีวิต ทั้งที่เราก็จ่ายทุกเดือนไม่เคยขาด ควรจะได้รับการเยียวยาที่ดีกว่านี้” (ลูกจ้างคนที่ 10)

ทัศนคติและความคิดเห็นจากลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานต่อการเยียวยาของเจ้าของธุรกิจ

กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่

จากบทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยกล่าวถึงการช่วยเหลือของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ พบว่า มีทั้งกลุ่มที่ได้รับการชดเชยเยียวยาและกลุ่มที่ไม่ได้รับการชดเชยเยียวยาใด ๆ จากนายจ้าง ในกรณีที่ถูกเลิกจ้างเลย

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานที่ได้รับการช่วยเหลือจากนายจ้าง
“ชดเชยเงินเดือน 3 เดือน” (ลูกจ้างคนที่ 9)

“นายจ้างให้เงินชดเชย 5,000 บาท หลังออกจากงาน” (ลูกจ้างคนที่ 15)

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากนายจ้าง
“ร้านไม่มีเงินจ่ายชดเชยให้ลูกจ้าง เพราะเป็นธุรกิจเล็ก ๆ” (ลูกจ้างคนที่ 5)

“ทางร้านเรามีหนี้สินเยอะ แล้วเป็นร้านเล็ก ๆ พอเจอโควิดเข้าไปก็ปิดกิจการไป
เลย เราก็เห็นใจเขาเหมือนกันว่าเขาไม่มีเงินชดเชยให้เราจริง ๆ” (ลูกจ้างคนที่ 16)

ทัศนคติและความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ

บทสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ

1. แรงงานที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 พอใจในการช่วยเหลือจาก
หน่วยงานของท่านเรื่องใดบ้าง มากน้อยเพียงใด เพราะอะไร

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่ทำ
หน้าที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือเยียวยาแรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย ความคิดเห็น
ของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นคิดว่าแรงงานมีความพอใจในการช่วยเหลือจากภาครัฐ และคิดว่าอาจจะมี
ประชาชนบางส่วนที่ไม่พอใจอยู่บ้าง

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“ก็มีทั้งพอใจและไม่พอใจนะครับ ในส่วนที่พอใจ เขาก็เข้าใจสถานการณ์
โรคระบาดนี้และพอใจที่ได้” (เจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคม 1)

“คิดว่าน่าจะพอใจในระดับหนึ่งเลย เงินเยียวยา 5,000 บาท 3 เดือน
นี้อาจจะพอช่วยได้บ้าง ส่วนใครมีปัญหาหนี้สินก็พอจะผ่อนผันไปได้บ้างคะ บางส่วนก็ยังไม่พอใจ
เท่าไรเพราะอาจไม่ครอบคลุมทุกคน บางคนไม่ได้รับสิทธิ์เพราะไม่เข้าเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้คะ”
(เจ้าหน้าที่กระทรวง การคลัง 2)

“พอใจในส่วนของการมาตรการที่ออกมาให้ปฏิบัติตาม ทำให้แรงงานนวด
แผนไทยมีความมั่นใจระดับหนึ่งว่าจะปลอดภัยจากโควิด-19 จากกลุ่มลูกค้า และช่วยสร้าง
ความเชื่อมั่นให้กลุ่มลูกค้าด้วยระดับหนึ่ง” (เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข 3)

2. ท่านคิดว่าขณะนี้ความช่วยเหลือที่กระทรวงแรงงานหรือภาครัฐให้กับ
ลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 เพียงพอหรือไม่ เพราะอะไร

จากบทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่
หน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเยียวยาแรงงานในธุรกิจบริการประเภท

นวดแผนไทย ได้กล่าวถึงความคิดเห็นต่อการช่วยเหลือเยียวยาของภาครัฐว่าเพียงพอกับแรงงานหรือไม่ พบว่ามีทั้งกลุ่มที่ให้ความคิดเห็นว่าเพียงพอแล้ว และกลุ่มที่ให้ความคิดเห็นว่ายังไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่มีความคิดเห็นว่าการช่วยเหลือเยียวยาของภาครัฐเพียงพอกับลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย

“เงินช่วยเหลือเยียวยาประกันสังคมน่าจะสามารถช่วยประคองความเป็นอยู่ ในช่วงที่ร้านถูกสั่งปิดไปได้บ้าง ดีกว่าไม่มีรายรับเข้ามาเลย” (เจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคม 2)

“คิดว่าเพียงพอในสถานการณ์ฉุกเฉินแบบนี้ ทางรัฐก็พยายามช่วยเหลือทุกท่านอย่างเต็มที่ ไม่อยากให้ประชาชนเดือดร้อน ปัญหาปากท้องของทุกท่านต้องได้รับการเยียวยาอย่างเต็มที่ครับ” (เจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง 1)

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่มีความคิดเห็นว่าการช่วยเหลือเยียวยาของภาครัฐไม่เพียงพอกับลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย

“เราคงบอกไม่ได้ว่าเพียงพอแล้ว เพราะมีประชาชนส่วนหนึ่งเลยที่ยังเข้ามา ร้องเรียนนะจะว่าเงินเอื้อยวานั้นไม่เพียงพอ และก็ยังไม่สามารถให้ได้ครบทุกคนด้วย ไม่ทั่วถึงคนที่เดือดร้อนจริง ๆ” (เจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง 2)

“เงินช่วยเหลือเยียวยาที่ให้แรงงานน้อยกว่าที่แรงงานทำงานได้เองต่อเดือน ทำให้แรงงานมีปัญหาด้านการเงินและปากท้องจริง ๆ ทางกระทรวงสาธารณสุขได้สั่งปิดพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ ก็เพื่อต้องการให้ลดการแพร่ระบาดของโควิด-19 แต่ก็ไปกระทบกับการทำมาหากินหลายอาชีพเลย ไม่เฉพาะแค่อาชีพนวดแผนไทยครับ” (เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข 3)

แนวคิดการวางแผนในอนาคตเพื่อรับมือกับปัญหาที่เป็นผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

การวางแผนในอนาคตเพื่อรับมือกับเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่อาจจะกลับมาระบาดอีกครั้งนั้น เป็นแนวคิดที่ควรหารือวางแผนกัน จากบทสัมภาษณ์นี้ได้ถามถึงแนวคิดการรับมือของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยในธุรกิจของตนเอง ด้านของลูกจ้างต่อการรับมือของนายจ้างและภาครัฐ และด้านของภาครัฐเองว่าจะมีการรับมือกับการแพร่ระบาดของโควิด-19 ยังไง หากมีการกลับมาแพร่ระบาดรุนแรงอีกครั้งในอนาคต

ด้านแผนการรับมือของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย

บทสัมภาษณ์ของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภตนวดแผนไทยต่อแนวความคิดการวางแผนในอนาคตเพื่อรับมือกับปัญหาที่เป็นผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

1. ท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิดดำเนินการได้ตามปกติให้กับธุรกิจของท่าน

จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย ในเรื่องของการวางแผนหรือกำหนดนโยบายหลังจากที่มีมาตรการผ่อนปรนและสามารถเปิดกิจการได้ปกติ พบว่า หลายร้านมีการวางแผนในแนวทางของตน เพื่อที่จะสามารถดำเนินการเปิดกิจการได้เหมือนเดิมที่สุด และหลายร้านมีนโยบายพร้อมที่จะทำตามมาตรการป้องกันโรคตามที่กระทรวงสาธารณสุขออกมาให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“คงปรับตัวและปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดเพื่อลดการแพร่เชื้อโควิด-19 เพื่อให้ทั้งคู่ให้ บริการและลูกค้าที่ใช้บริการมีความเชื่อมั่นและมั่นใจว่าจะไม่ติดโรคโควิด-19” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 2)

“คงหาช่องทางการทำธุรกิจด้านการขายมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางหารายได้ และปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศออกมานะ เพื่อลูกค้าจะได้มั่นใจ กล้ากลับมาใช้บริการจากร้านเราอีก” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 3)

“คงจ้างลูกจ้างน้อยลงและลดภาระค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการให้บริการที่ไม่จำเป็น” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 4)

2. หลังผ่านวิกฤติโควิด-19 ลูกจ้างในสถานประกอบการของท่านมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง

จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยถึงความต้องการของลูกจ้างในความดูแลของตนว่ามีความต้องการเรื่องใดบ้าง พบว่า ส่วนใหญ่อยากให้เงินเยียวยาเพียงพอต่อการดำรงชีพ ต้องการให้รัฐให้ความเข้าใจว่าร้านนวดแผนไทยไม่ได้เป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูง สามารถเข้ามาใช้บริการได้ และอยากให้รัฐช่วยเหลือให้ธุรกิจบริการนวดแผนไทยฟื้นตัวและกลับมาให้เร็วที่สุด

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“เยียวยาลูกจ้างที่อยู่ในระบบประกันสังคมบ้าง เช่น ลดค่าเบี้ยประกัน” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 1)

“อยากให้รัฐให้ความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปว่า สป้าไม่ใช่สถานที่แพร่เชื้อ สามารถเข้ารับบริการได้ เรามีการป้องกันตามมาตรฐาน พอเขาเข้าใจผิดกัน ไม่ใช่แค่ไม่กล้าเข้าร้านนะ บางคนเหมือนไม่กล้าเข้าใกล้เราเลย เหมือนกับข่าวของหมอยาบาลแรก ๆ ที่คนก็กลัวเขาเหมือนกัน แต่เราไม่ได้เสี่ยงขนาดนั้นไง และอยากให้การเยียวยาด้านการเงินครอบคลุมมากกว่านี้” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 5)

“เขาอยากได้เงินชดเชยที่เพียงพอกับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของเขาจริง ๆ และอยากให้ช่วยเหลือธุรกิจให้กลับมาเหมือนเดิมให้เร็วที่สุด” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 6)

3. ท่านคิดว่าในอนาคตธุรกิจของท่านควรมีโครงการอะไรบ้างที่จะมาช่วยเหลือลูกค้าที่ประสบปัญหาหรือได้รับผลกระทบจากโควิด-19

จากบทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย ในแง่ของการช่วยเหลือลูกค้าในอนาคต มีแผนอะไรบ้าง โดยมีการแนะนำโครงการให้รัฐเข้ามาสนับสนุนกิจการมากกว่านี้ ช่วยโปรโมทธุรกิจบริการประเภตนวดแผนไทยให้มากขึ้น และมีบางคนที่ให้ความเห็นว่ายังไม่มีการวางแผนในอนาคตในกิจการของตน

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“อยากให้ปรับปรุงโครงการเราเพื่อยุติด้วยกันให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เข้าถึงและมีส่วนร่วมในโครงการมากขึ้นเพราะจากโครงการเราเพื่อยุติด้วยกันที่รัฐบาลจัดขึ้น ควรนำสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อน เข้าอยู่ในโครงการด้วย จะช่วยผู้ประกอบการได้ ที่ผ่านมาผู้ประกอบการธุรกิจ สปาและนวดแผนไทยไม่เคยได้รับความช่วยเหลือใด ๆ ทำให้ปิดกิจการกันไปหลายแห่ง” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 1)

“การช่วยเหลือในธุรกิจบริการ รัฐช่วยหนุนส่วนลดและช่วยโปรโมทธุรกิจนวดแผนไทยให้มากขึ้น เพราะพอกลับมาเปิดกิจการอีกครั้ง ลูกค้าเข้าร้านน้อยมาก” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 3)

“ยังไม่มีแผนอะไร คงเปิดร้านตามเดิมไปก่อน เรายังพอไปไหว ร้านเราไม่ใหญ่คงปรับตัวอะไรไม่เยอะ อดูไปก่อน” (เจ้าของสถานประกอบการ ร้านที่ 5)

ด้านแนวคิดของลูกค้าหรือผู้ใช้แรงงานต่อแนวทางการรับมือและการวางแผนในอนาคตของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย

จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทาง การปฏิบัติอย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

จากบทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างลูกค้าหรือผู้ใช้แรงงานกล่าวถึงการแนะนำนายจ้างในการวางแผนการรับมือหากเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 รุนแรงขึ้นในอนาคต ซึ่งได้มีการแนะนำ

ในด้านของการรักษาความสะอาดอย่างมีมาตรฐานเพื่อความปลอดภัยทั้งตัวหมอนวดเองและ
ตัวลูกค้าด้วย และยังมีการแนะนำให้ทำตลาดออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“ให้ทางร้านเริ่มทำธุรกิจออนไลน์มากขึ้น เพื่อโปรโมทร้านด้วย ทำโปรโมชั่นลดครึ่งราคา ให้ลูกค้า ช่วงหลังลูกค้ามาน้อยลงเยอะ” (ลูกจ้างคนที่ 10)

“อยากให้มีความมาตรฐานในการให้บริการนะคะ แบบว่าให้ลูกค้ามั่นใจว่าร้านเราสะอาด ไม่ได้เป็นสถานที่เสี่ยง ประมาทนี่ค่ะ” (ลูกจ้างคนที่ 13)

“อยากให้มีการเตรียมตัวก่อนที่ร้านจะกลับมาเปิดอีกครั้ง พวกเรื่องความสะอาดอะไรพวกนี้ ไม่ใช่แค่ลูกค้าที่กังวล เราก็กังวลด้วย ยอมรับเลยว่ากลัวติดเชื้อโควิด เพราะวัน ๆ หนึ่งมีลูกค้าเข้ามาใช้บริการหลายคน” (ลูกจ้างคนที่ 14)

ด้านแนวคิดของลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานต่อแนวทางการรับมือของภาครัฐ

จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบายการช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

จากบทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานกล่าวถึงการแนะนำหน่วยงานรัฐในการรับมือหากเกิดวิกฤติการระบาดของโควิด-19 อีกในอนาคต ซึ่งต้องการให้รัฐคิดแนวทางการเยียวยาประชาชนที่เดือดร้อนจากวิกฤติโควิด-19 ให้ครอบคลุมกว่านี้ และคิดโครงการที่สามารถสนับสนุนธุรกิจประเภทขนาดแผนไทยด้วย

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“รัฐบาลสั่งปิดก็ต้องมีมาตรการเยียวยาหมอนวดเพราะกระทบมาก ๆ หมอนวดบางคน
อยู่พื้นที่สีแดงแต่ไม่ได้รับการเยียวยาจากรัฐบาลเลย” (ลูกจ้างคนที่ 6)

“นอกจากเรื่องเยียวยาเงินให้เหมาะสมกับภาระรายจ่ายของประชาชนแล้ว ยังอยากให้
 ประชาชนสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนทั่วไปว่าหมอนวด พนักงานร้านสปา ไม่ใช่ผู้มีความเสี่ยงสูง
 ไม่ต้องกลัวพวกเรา เรามีมาตรฐานการรักษาความสะอาดอยู่แล้ว อยากให้มั่นใจและกลับมาใช้
 บริการอีก” (ลูกจ้างคนที่ 7)

“ให้รัฐช่วยกระตุ้นและสนับสนุนร้านนวด สปา โดยการออกโครงการคนละครึ่ง รัฐจ่ายครึ่งหนึ่ง ลูกค้าจ่ายครึ่งหนึ่ง น่าจะดึงดูดลูกค้าให้สนใจมากขึ้นนะ นี่แค่ออกความคิดเห็นนะ”
(ลูกจ้างคนที่ 10)

“หนูเป็นคนหนึ่งที่เดือดร้อนจากวิกฤติโควิดแต่ไม่ได้รับการเยียวยาจากรัฐเลย เพราะหนูมีสถานะเป็นนักศึกษา อยากให้เค้าแก้ไขปัญหานี้ด้วย” (ลูกจ้างคนที่ 15)

ด้านการวางแผนของหน่วยงานรัฐต่อแนวทางการวางแผนในอนาคตเพื่อรับมือกับปัญหาที่เป็นผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

หน่วยงานของท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างให้กับธุรกิจขนาดแผนไทยหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิดดำเนินการได้ตามปกติ

จากบทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐได้กล่าวถึงแนวทางหรือนโยบายในอนาคตเพื่อรับมือกับสถานการณ์โควิด-19 ที่อาจจะกลับมาแพร่ระบาดรุนแรงในอนาคต โดยแต่ละหน่วยงานมีแผนและนโยบายในการแก้ไขปัญหาแตกต่างกันไป

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“อาจปรับลดเงินสมทบของผู้ประกันตนมาตรา 33 ลง และอาจมีการพิจารณาเงินเยียวยาอีกครั้งว่าควรปรับเพิ่มหรือไม่” (เจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคม 2)

“เราอาจจะหามาตรการที่ครอบคลุมมากกว่านี้ ก็ต้องปรับตามที่ประชาชนร้องเรียนมาในตอนนี้อยู่ เพราะมีบางส่วนยังร้องเรียนว่าตนเองไม่ได้รับสิทธิเงินเยียวยาโครงการเราไม่ทิ้งกัน อาจจะมีโครงการอื่น ๆ ตามมานะ” (เจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง 1)

“มีการกำหนดมาตรการและออกคู่มือให้ธุรกิจขนาดแผนไทยปฏิบัติ ช่วยลดโอกาสการแพร่เชื้อโควิด-19 เมื่อมีผู้มาใช้บริการ เพื่อความปลอดภัยและความสบายใจทั้งพนักงานของตนเองและผู้ให้บริการขนาดด้วย และยังคงประเมินพื้นที่เสี่ยงอยู่เรื่อย ๆ นะ เพราะโรคระบาดยังอยู่กับเราไปอีกระยะเลย มีโอกาสที่จะกลับมาระบาดรอบใหม่ได้ตลอด” (เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข 3)

บทที่ 5

สรุปผลงานวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบของวิกฤติโควิด-19 ที่มีต่อแรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาจากเอกสารและการออกแบบชุดคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ จากนั้นได้ทำการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอเชิงพรรณนา จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 27 คน เพื่อศึกษาปัญหาของแรงงานของธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายช่วยเหลือให้มีทางเลือกใหม่ในการช่วยเหลือเยียวยาและพัฒนาแรงงานของธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยหลังการระบาดโควิด-19 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลงานวิจัยและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังนี้

1. สรุปผลงานวิจัย
2. การอภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย
4. ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัย
5. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สรุปผลงานวิจัย

การศึกษานี้เป็นผลกระทบบนสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่แรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้รับ เจ้าของสถานประกอบการและลูกจ้างในธุรกิจนวดแผนไทย ได้รับผลกระทบโดยตรงไม่ว่าจะเป็นการงานที่ต้องหยุดการให้บริการไป เนื่องจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของรัฐบาลเพื่อลดการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งธุรกิจบริการนวดแผนไทย เป็นหนึ่งในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ถูกสั่งปิดและกิจกรรมนวดแผนไทยเป็นกิจกรรมที่ถูกประเมินว่ามีความเสี่ยงสูงที่จะแพร่เชื้อโรค เป็นผลทำให้กระทบไปถึงการดำรงชีวิตในสถานการณ์ที่แพร่ระบาดของโควิด-19 ของแรงงานในธุรกิจนวดแผนไทยอีกด้วย

ปัญหาต่อเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

1. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19เพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงได้มีคำสั่งให้ปิดสถานที่เสี่ยงสูงชั่วคราวทำให้กิจการหลายประเภทต้องหยุดการให้บริการ โดยกิจการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้ถูกสั่งปิดนานกว่า 3 เดือน เจ้าของสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้รับผลกระทบอย่างมากทั้งเรื่องของการขาดรายได้ การให้เงินเดือนพนักงานทั้งที่ร้านไม่มีรายรับเข้ามาและนอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาร้านในช่วงที่หยุดกิจการไป จึงมีปัญหาเรื่องการหมุนเงินในร้านให้พอกับรายจ่ายในช่วงนั้น ทำให้หลายกิจการไม่สามารถประกอบกิจการได้จึงต้องปิดกิจการลงถาวร

2. เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้เบาลง รัฐบาลได้มีมาตรการผ่อนปรนให้สถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้กลับมาเปิดให้บริการอีกครั้งภายใต้แนวปฏิบัติที่ทางกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศออกมา แต่พบกับปัญหา ลูกค้าเข้ามาใช้บริการนวดแผนไทยน้อยลงจากเดิมมาก

3. จากการที่มีมาตรการผ่อนปรนออกมานั้น ร้านนวดแผนไทยสามารถกลับมาเปิดกิจการได้ตามปกติแต่ต้องอยู่ภายใต้แนวปฏิบัติตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศออกมาอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นการปฏิบัติเพื่อลดโอกาสการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นั้น ทำให้ทางร้านมีต้นทุนสำหรับการให้บริการลูกค้าสูงขึ้น เป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการรักษามาตรฐานความสะอาด เช่น การฉีดพ่นฆ่าเชื้อ การทำความสะอาดอุปกรณ์สำหรับให้บริการลูกค้าที่เข้มงวดมากขึ้น เป็นต้น

ปัญหาด้านสังคม

1. การเข้าใจผิดของสังคมหลังจากที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจากรัฐบาลออกมาว่า สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า เป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูงในการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ออกมาบอกว่าการให้บริการนวดแผนไทยนั้นมีมาตรฐานการรักษาความสะอาดดีอยู่แล้วตามหลักเกณฑ์ของสาธารณสุขจึงไม่ใช่พื้นที่เสี่ยงสูงตามที่รัฐได้ประกาศออกมา

2. หลังจากที่มีมาตรการผ่อนปรนแล้ว ประชาชนส่วนหนึ่งไม่กล้าที่จะกลับมาใช้บริการนวดแผนไทยตามเดิม เนื่องจากยังกังวลเรื่องการแพร่ระบาดของโควิด-19อยู่ มีลูกค้าเข้ามาใช้บริการลดลง

ปัญหาด้านนโยบายภาครัฐ

1. การประกาศมาตรการฉุกเฉินเพื่อปิดสถานที่ต่าง ๆ ที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อลดโอกาสการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยมีหลายสถานที่ที่ได้ถูกสั่งปิดชั่วคราว ซึ่งรวมไปถึงสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า ซึ่งเป็นคำสั่งที่กะทันหัน ทำให้สถานประกอบการนวดแผนไทยทั้งหมดต้องหยุดให้บริการทันทีที่มีประกาศออกมา

2. หลังจากมีการออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้มีเจ้าของสถานประกอบการต่าง ๆ ได้รับความเดือดร้อนจากการสั่งปิดกิจการชั่วคราว รัฐบาลจึงมีการออกมาตรการเยียวยาผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ โดยภาพรวม แต่การเยียวยานั้นไม่สามารถครอบคลุมการช่วยเหลือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้ทั้งหมด มีเจ้าของสถานประกอบการจำนวนมากไม่ได้รับการเยียวยาจากรัฐบาล

ปัญหาด้านสุขภาพกายและสุขภาพใจ

1. การกำหนดมาตรการปิดกิจการชั่วคราวของธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยแบบกะทันหัน ทำให้สถานประกอบการนวดแผนไทยทั้งหมดต้องหยุดให้บริการ เจ้าของสถานประกอบการจึงเกิดความเครียดจากการขาดรายได้โดยที่ไม่มีการเตรียมการล่วงหน้า ต้องประคับประคองกิจการของตนจนกว่าจะได้กลับมาเปิดให้บริการอีกครั้ง

2. ในการออกมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบให้การจัดการบริหารในธุรกิจนวดแผนไทยนั้นต้องปรับตัวตามมาตรการที่รัฐออกมามีการสั่งปิดกิจการชั่วคราวแบบกะทันหัน ทำให้เกิดความเครียดในการบริหารจัดการธุรกิจขึ้น ไม่ว่าจะการจัดการทรัพยากรในร้าน บุคลากรในธุรกิจ และธุรกิจนวดแผนไทยไม่ได้รับการเยียวยาที่เพียงพอ การเยียวยาที่ทางรัฐบาลออกมาไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มแรงงานในธุรกิจประเภทนี้ จึงส่งผลให้เกิดความเครียดต่อรายได้และการดำรงชีวิตที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19

ปัญหาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

1. จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เมื่อช่วงต้นปี 2563 ทำให้รัฐบาลได้มีการออกมาตรการฉุกเฉินประกาศปิดสถานที่ที่มีความเสี่ยงในการแพร่ระบาดสูงชั่วคราว รวมไปถึงสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้าและหยุดกิจกรรมนวดแผนไทย ซึ่งได้ระบุว่าเป็นกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงในการแพร่ระบาดโรค เพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ดังนั้น ธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก เนื่องจากการถูกสั่งให้หยุดดำเนินกิจการเป็นระยะเวลา 3 เดือน เพื่อลดการแพร่ระบาดเชื้อโรค ลูกจ้างในธุรกิจ

บริการประเภทนวดแผนไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ทั้งหมดรวมไปถึงพนักงานตำแหน่งอื่น ๆ ในกิจการนวดแผนไทย ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นกระทบต่อการดำรงชีวิต จากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้หมอนวดแผนไทยเดือดร้อนเป็นจำนวนมาก เนื่องจากไม่สามารถให้บริการนวดได้ตามปกติตามประกาศมาตรการของรัฐบาลที่ประกาศให้งดกิจกรรมนวดแผนไทย

2. หลังจากที่ยกสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้เบาลง รัฐบาลได้มีมาตรการผ่อนปรนให้กิจการสถานที่ต่าง ๆ กลับมาเปิดให้บริการอีกครั้ง ธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยจึงได้กลับมาเปิดให้บริการอีกครั้งภายใต้แนวปฏิบัติที่ทางกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศออกมา แต่พบกับปัญหา ลูกค้าเข้ามาใช้บริการนวดแผนไทยน้อยลงจากเดิมมาก เมื่อมีลูกค้าใช้บริการน้อย จึงมีรายรับที่น้อยลง แรงงานบางส่วนถูกลดเงินเดือนและไม่พอใช้จ่าย

ปัญหาด้านสังคม

1. ปัญหาการว่างงานของแรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย เกิดจากในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก เนื่องจากการถูกสั่งให้หยุดดำเนินกิจการเป็นระยะเวลา 3 เดือนเพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อโรค เจ้าของสถานประกอบการจึงได้รับผลกระทบโดยตรงต่อกิจการของตน เมื่อทางสถานประกอบการนวดแผนไทยขาดรายรับจากการที่ต้องปิดสถานประกอบการ จึงขาดสภาพคล่องทางการเงินของธุรกิจ ทำให้หลายกิจการต้องลดการจ้างพนักงานลงเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย มีแรงงานจำนวนมากที่ต้องตกงานจากวิกฤติโควิด-19

3. จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้ประชาชนส่วนมากเกิดความกลัว ตื่นตระหนกว่าจะติดเชื้อโควิด-19 จากกลุ่มคนที่เสี่ยงหรือไม่ ทำให้เกิดการแตกแยกและกีดกันกลุ่มคนที่มีอาชีพเสี่ยงต่อการแพร่เชื่อนั่นเอง ไม่เพียงแค่นักวิชาการทางการแพทย์เจ้าหน้าที่ด่านหน้าเท่านั้น รวมไปถึงอาชีพนวดแผนไทยที่รัฐนั้นสร้างความเข้าใจผิดว่าเป็นกลุ่มคนที่เสี่ยงต่อการแพร่เชื้อได้ง่าย จากประกาศสั่งปิดกิจการชั่วคราวและให้เป็นสถานที่เสี่ยงนั่นเอง จึงกระทบต่อการใช้ชีวิตของกลุ่มแรงงานในธุรกิจนวดแผนไทย ผู้คนที่เกิดความเข้าใจผิดไม่กล้าเข้าใกล้ กีดกันออกจากสังคม

ปัญหาด้านนโยบายภาครัฐ

1. ภาครัฐได้มีการประกาศมาตรการฉุกเฉินเพื่อปิดสถานที่ต่าง ๆ ที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อลดโอกาสการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยมีหลายสถานที่ที่ได้ถูกสั่งปิดชั่วคราว ซึ่งรวมไปถึงสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า ซึ่งเป็นคำสั่งที่กะทันหัน ทำให้สถานประกอบการนวดแผนไทยทั้งหมดต้องหยุดให้บริการทันทีที่มีประกาศ

ออกมา แรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยต้องหยุดทำงาน ทำให้ขาดรายได้กะทันหัน บางส่วนที่เป็นลูกจ้างรายวันก็ขาดรายได้ทันทีโดยไม่มีเงินเดือนเลย

2. จากวิกฤติโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อให้แรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้รับผลกระทบอย่างมาก บางส่วนต้องหยุดงาน หรือแม้กระทั่งตกงาน แต่มาตรการเยียวยา ลูกจ้างที่รัฐบาลได้ออกมาช่วยเหลือ เช่น การเยียวยาของประกันสังคมของผู้ประกันตนมาตรา 33 โครงการเราไม่ทิ้งกัน โดยโครงการเหล่านี้ไม่สามารถเยียวยาลูกจ้างในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้อย่างทั่วถึง ซึ่งมีปัญหาหลายอย่าง เช่น คุณสมบัติไม่ครบตามเกณฑ์ ปัญหาการใช้เทคโนโลยีในการลงทะเบียน บางคนไม่เข้าใจมาตรการที่ออกมา ทำให้ไม่ได้ติดตามสิทธิของตัวเอง

ปัญหาด้านสุขภาพกายและสุขภาพใจ

1. จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทางรัฐบาลได้มีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดจึงมีการสั่งปิดสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูง ธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยเป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่ถูกสั่งปิดให้บริการชั่วคราว แรงงานในธุรกิจนวดแผนไทย ตั้งแต่ผู้ประกอบการ หมอนวด ไปจนถึงพนักงานตำแหน่งต่าง ๆ ได้รับผลกระทบไปด้วย แรงงานเหล่านี้ไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ ทำให้เกิดความเครียดในเรื่องของรายได้ที่ขาดไป แรงงานบางส่วนตกงาน ซึ่งแต่ละคนต่างมีภาระค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต หนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งถือเป็นหนึ่งปัญหาที่ทำให้คนส่วนใหญ่เกิดความเครียดและกังวลในการดำรงชีวิต และหลังจากที่ได้มีการคลายล็อกดาวน์ ธุรกิจนวดแผนไทยสามารถกลับมาดำเนินกิจการได้ต่อแต่จำนวนลูกค้าน้อยลงมาก เนื่องจากยังมีความกังวลในการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อยู่ ทำให้ธุรกิจนวดแผนไทยไม่ได้มีรายได้เท่าเดิม ความเครียดสะสมทางด้านการเงินยังคงมีต่อไปจนกว่าสถานการณ์จะดีขึ้น

2. เนื่องจากการหยุดให้บริการของธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย ส่งผลให้ธุรกิจส่วนหนึ่งไม่สามารถไปต่อได้ในวิกฤตินี้ จึงมีแรงงานที่ว่างงานเป็นจำนวนมาก และหางานใหม่ยากขึ้นกว่าเดิม เพราะเศรษฐกิจไม่ดีและอยู่ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 พอดี ส่งผลให้กลุ่มคนจำนวนนี้เกิดความเครียด ซึ่งมีประชากรจำนวนหนึ่งเลยที่ต้องแบกรับความเครียดหนักจนอาจนำไปสู่การคิดฆ่าตัวตาย ตามข่าวที่ออกมาในช่วงนี้

ผลกระทบต่อเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

1. วิกฤติโควิด-19 ทำให้ธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยเกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก เนื่องจากธุรกิจต้องปิดอย่างกะทันหันจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้รายรับเป็นศูนย์ แต่รายจ่ายส่วนใหญ่ของธุรกิจยังคงอยู่ ไม่ว่าจะเป็นค่าเช่าร้าน ค่าสาธารณูปโภค

ค่าดูแลรักษาสภาพร้านในระหว่างที่ร้านปิด เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายเหล่านี้ โดยไม่มีรายรับเข้ามา ทำให้มีหลายกิจการอาจต้องปิดกิจการถาวรเลยหากไม่สามารถบริหารจัดการสภาพคล่องในธุรกิจของตนได้ บางกิจการมีการลดการจ้างพนักงานลง เพื่อลดภาระค่าจ้างพนักงาน หรือหลายกิจการยังคงจ้างพนักงานเหมือนเดิม แต่มีการลดเงินเดือนหรือจ่ายค่าจ้างในจำนวนที่ ลูกจ้างและนายจ้างได้ตกลงกันเป็นที่พอใจทั้งสองฝ่าย

2. หลังจากที่มีมาตรการผ่อนปรนให้สามารถกลับมาให้บริการนวดแผนไทยได้ตามปกติภายใต้แนวทางการปฏิบัติที่กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศออกมาแล้วนั้น ประชาชนส่วนหนึ่งไม่กล้าที่จะกลับมาใช้บริการนวดแผนไทยตามเดิม จำนวนลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการจึงน้อยลงจากเดิมมาก โดยลูกค้าหลายคนยังมีความกังวลถึงเรื่องการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อยู่ ซึ่งทางสมาคมผู้ประกอบการสปาไทยได้พยายามที่จะให้ความเข้าใจกับประชาชนว่า ทางสถานประกอบการนั้นได้มีมาตรฐานการรักษาความสะอาดอยู่แล้ว จึงมีความเสี่ยงน้อยกว่าที่ทางรัฐได้แจ้ง จากประกาศของรัฐนั้นมีส่วนทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งเข้าใจผิดว่าร้านนวดแผนไทยเป็นสถานที่แพร่เชื้อโควิด-19 และทำให้ร้านนวดแผนไทยมีจำนวนลูกค้าที่เข้าใช้บริการน้อยลง

3. หลังจากที่มีมาตรการผ่อนปรน สถานประกอบการบริการธุรกิจประเภทนวดแผนไทยสามารถกลับมาดำเนินกิจการได้ตามปกติแล้ว ทางสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยต้องดำเนินกิจการภายใต้แนวทางปฏิบัติของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งทำให้ทางร้านนั้นมีค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น เช่น การฉีดพ่นฆ่าเชื้อทำความสะอาดสถานประกอบการ การทำความสะอาดอุปกรณ์สำหรับให้บริการลูกค้า ดังนั้นทำให้สถานประกอบการต้องมีเงินทุนสำหรับการเปิดกิจการอีกครั้ง หลายกิจการจึงมีการเตรียมพร้อมในด้านการจัดการดูแลรักษาความสะอาดตามมาตรการที่ทางกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดออกมาและสามารถเปิดร้านได้เลยทันทีที่รัฐบาลอนุญาต แต่ยังมีอีกหลายกิจการที่ต้องเปิดร้านล่าช้ากว่าที่ทางรัฐประกาศผ่อนปรนแล้วสักระยะเนื่องจากการปฏิบัติตามมาตรการและแนวทางการป้องกันโรคโควิด-19 นั้น มีราคาต้นทุนที่สูงขึ้น ผู้ประกอบการจึงต้องหาเงินทุนและปรับตัวให้ดำเนินการตามแนวทางในการปฏิบัติให้เหมาะสมสำหรับการเปิดร้านและให้บริการต่อไป แต่ในกรณีที่แย่ที่สุดคือสถานประกอบการหลายแห่งต้องปิดตัวลงถาวร

ผลกระทบทางสังคม

1. จากการที่รัฐบาลได้ประกาศในสถานการณ์ฉุกเฉินช่วงที่โรคโควิด-19 ระบาด ระลอกแรกว่าสถานประกอบการนวดแผนไทยและกิจกรรมนวดแผนไทยนั้นเป็นสถานที่และกิจกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อโควิด-19 สูง แต่เมื่อสถานการณ์แพร่ระบาดได้เบาลง จะเห็นได้ว่าไม่มีการแพร่ระบาดที่มาจากสถานประกอบการนวดแผนไทยเลย สามารถประเมินได้ว่าสถานประกอบการนวด

แผนไทยนั้นไม่ใช่สถานที่แพร่เชื้อสูงอย่างที่รัฐบาลได้ประกาศออกมา เป็นอีกหนึ่งผลกระทบที่ภาคธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้รับการให้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจนและคิดอย่างถั่ววน เกิดความเสียหายต่อธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนบางส่วนเกิดความเข้าใจผิดและเข้าใช้บริการนวดแผนไทยน้อยลง

2. เมื่อประชาชนเข้าใจผิดว่าสถานประกอบการนวดแผนไทยเป็นสถานที่เสี่ยงสูง ทำให้เมื่อกลับมาเปิดให้บริการอีกครั้งลูกค้าเข้าใช้บริการน้อยลงและยังมีส่วนที่คิดว่าสถานประกอบการนวดแผนไทยแพร่เชื้อโควิด ทำให้เกิดความเข้าใจผิดและรังเกียจสถานที่ดังกล่าวอีกด้วย

ผลกระทบของนโยบายภาครัฐที่ออกมาบังคับใช้

1. เมื่อทางรัฐบาลมีการออกมาตรการสั่งปิดสถานที่เสี่ยงเป็นการชั่วคราวนั้น ทำให้สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้าที่ถูกสั่งปิดชั่วคราวด้วยนั้น ต้องทำการหยุดให้บริการอย่างกะทันหัน ซึ่งทางสถานประกอบการไม่มีการเตรียมตัวใด ๆ มาก่อน จึงส่งผลกระทบต่อกิจการเป็นอย่างมาก ทั้งการบริหารงานว่าควรจะจัดการและดำเนินกิจการอย่างไรในช่วงที่หยุดให้บริการ การบริหารด้านการเงิน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ร้านยังต้องแบกรับภาระ การจ้างลูกจ้างต่าง ๆ

2. มาตรการเยียวยาผู้ประกอบการที่ทางรัฐบาลได้ออกมาช่วยเหลือเยียวยานั้น ไม่ครอบคลุมการช่วยเหลือผู้ประกอบการสถานบริการประเภทนวดแผนไทย ทั้งการช่วยเหลือสภาพคล่องทางการเงินและการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ ที่ออกมา ไม่ได้เหมาะสมกับสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยเลย ทำให้เจ้าของสถานประกอบการหลายแห่งนั้นไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาหรือการสนับสนุนใด ๆ จากทางรัฐบาลเลย

ผลกระทบทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพใจ

1. สถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยถูกสั่งปิดตามประกาศมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ไม่สามารถให้บริการนวดแผนไทยได้ ทางร้านขาดสภาพคล่องทางการเงินเพื่อที่จะนำไปใช้จ่ายต่าง ๆ ในธุรกิจ เจ้าของประกอบการจึงมีความเครียดสะสมเนื่องจากต้องจัดการการเงินและการบริหารงานให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้หากได้กลับมาให้บริการอีกครั้ง

2. จากการที่รัฐไม่สามารถจัดการกับการแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้ดีพอ ไม่สามารถจัดหาวัดขึ้นได้รวดเร็วกับสถานการณ์การแพร่ระบาดที่มีแนวโน้มจะรุนแรงขึ้น ทำให้ประชาชนเกิดความไม่มั่นใจที่จะออกมาใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างปกติ ผู้ประกอบการธุรกิจนวดแผนไทยไม่มีความมั่นใจว่าสถานประกอบการของตนนั้นจะปลอดภัย ทุกคนมีความกังวลว่าจะติดเชื้อโควิด-19

หรือไม่ รวมถึงลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการด้วย ความกังวลในการดำรงชีวิตนี้ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งเกิดความเครียดขึ้นได้

ผลกระทบต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจาก วิกฤติโควิด-19

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

1. จากการที่ลูกค้าส่วนใหญ่จำเป็นต้องหยุดงานเนื่องจากประกาศฉุกเฉินของรัฐบาลออกมาเพื่อป้องกันและลดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้รายได้หลักของลูกค้าจ้างในธุรกิจบริการนวดแผนไทยลดลงจากเดิมมาก เงินจึงไม่เพียงพอในการดำรงชีพช่วงที่ไม่สามารถทำงานได้ ลูกค้าทุกคนต่างมีภาระค่าใช้จ่ายที่ยังคงเท่าเดิม บางคนมีภาระหนี้สินที่จำเป็นต้องจ่าย เช่น เงินกู้ ค่าผ่อนรถ รวมไปถึงหลายคนมีภาระต้องดูแลคนในครอบครัวอีกด้วย และหลังจากที่มีมาตรการผ่อนปรน ลูกค้าบางคนยังคงต้งงาน จึงไม่มีรายได้เข้ามา ได้รับความเดือดร้อนมากในบางส่วนที่สามารถกลับไปทำงานได้ตามปกติ กลับพบปัญหาเรื่องลูกค้าเข้าใช้บริการนวดแผนไทยน้อยลงมาก ทำให้รายได้ส่วนที่เป็นค่าชั่วโมงนวดและทิปจากลูกค้าลดลงไปเยอะ หลายคนยังคงมีรายรับที่ไม่พอใช้จ่ายเช่นเดิม จึงมีลูกค้าจ้างในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยบางคนหันไปทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มช่องทางหารายได้ เช่น การค้าขายออนไลน์ นอกจากนี้ปัญหการต้งงานและปัญหาการเงินที่เป็นผลกระทบมาจากสถานการณ์โควิด-19 ลูกค้าจ้างในธุรกิจบริการนวดแผนไทยบางคนมีปัญหาภายในครอบครัว มีการทะเลาะกันจนไปถึงการหย่าร้าง ปัญหาสะสมเหล่านี้ส่งผลให้ลูกค้าจ้างส่วนหนึ่งเกิดความเครียด ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต บางคนมีความเครียดจนส่งผลถึงสุขภาพกาย มีอาการป่วยและโรคประจำตัวกำเริบ

2. เมื่อมีการกลับมาให้บริการนวดแผนไทยอีกครั้งหลังจากที่สถานการณ์ดีขึ้น กลับมีลูกค้าเข้ามาใช้บริการลดลง ดังนั้น รายได้จากค่าบริการที่เป็นอาชีพหลักของแรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยนั้นลดลงอย่างมาก ไม่พอใช้จ่ายใช้เลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว นอกจากนี้มีลูกค้าจ้างในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ได้เลิกทำอาชีพหมอนวดแผนไทย แล้วเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่นแทนเพื่อเลี้ยงชีพ เนื่องจากอาชีพนวดแผนไทยมีรายได้น้อยจนไม่พอเลี้ยงชีพนั่นเอง

ผลกระทบทางสังคม

1. เมื่อมีคำสั่งจากรัฐบาลให้ปิดสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย ทุกกิจการจึงไม่มีรายได้เข้ามาเลยและผลกระทบจากการที่กิจการหลายแห่งขาดสภาพคล่องทางการเงิน ทำให้ลูกค้าจ้างในธุรกิจนวดแผนไทยส่วนหนึ่งถูกเลิกจ้างงาน จึงกลายเป็นคนว่างงาน ซึ่งลูกค้าจ้างที่ว่างงานหลายคนมีความกังวลในการทำงานใหม่เนื่องจากตนนั้นมีอายุมากแล้ว การจะหาสมัครงาน

ใหม่จึงเป็นเรื่องยากและยังเป็นช่วงสถานการณ์ที่โรคกำลังระบาด สภาพเศรษฐกิจจึงไม่ดีอีกด้วย จากวิกฤติโควิด-19 ทำให้ประเทศไทยมีอัตราคนว่างงานเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

2. จากการที่รัฐบาลได้ประกาศในสถานการณ์ฉุกเฉินช่วงที่โรคโควิด-19 ระบาด ระลอกแรกว่าสถานประกอบการนวดแผนไทยและกิจกรรมนวดแผนไทยนั้นเป็นสถานที่และกิจกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อโควิด-19 สูง แต่เมื่อสถานการณ์แพร่ระบาดได้เบาลง จะเห็นได้ว่าไม่มีการแพร่ระบาดที่มาจากสถานประกอบการนวดแผนไทยเลย สามารถประเมินได้ว่าสถานประกอบการนวดแผนไทยนั้นไม่ใช่สถานที่แพร่เชื้อสูงอย่างที่รัฐบาลได้ประกาศออกมา ในช่วงที่มีการระบาดนั้นประชาชนส่วนใหญ่มีการเข้าใจผิดว่าอาชีพหมอนวดแผนไทยหรือทำงานในสถานประกอบการบริการนวดแผนไทยนั้นเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง ทำให้เกิดการคิดแบ่งแยก ไม่กล้าเข้าใกล้หมอนวดแผนไทยซึ่งเป็นกรณีที่เกิดคล้ายกับหมอและพยาบาลได้พบเจอเช่นกัน และหลังจากที่ออกมาตรการผ่อนปรนแล้ว ภาครัฐไม่ได้ออกมาให้ความเข้าใจใหม่กับประชาชนว่าสถานประกอบการนวดแผนไทยนั้นมีมาตรฐานความสะอาดเทียบเท่ากับคลินิกเวชกรรม สามารถมั่นใจในการเข้ารับบริการได้ ซึ่งการเข้าใจผิดนี้ ส่งผลให้มีลูกค้าเข้ารับบริการนวดแผนไทยลดลงเป็นจำนวนมากด้วยเช่นกัน

ผลกระทบของนโยบายภาครัฐที่ออกมาบังคับใช้

1. ด้านลูกค้าในธุรกิจบริการนวดแผนไทย ทั้งหมอนวดแผนไทย รวมถึงพนักงานในสถานประกอบการตำแหน่งอื่น ๆ ได้รับผลกระทบในด้านรายได้ เนื่องจากจำเป็นต้องหยุดงาน เงินเดือนจึงไม่ได้เท่าเดิม มีปัญหาไปถึงด้านเศรษฐกิจและการเงิน และจากการที่รัฐบาลประกาศว่าสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า เป็นสถานที่เสี่ยงสูงในการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นั้น ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยังคิดว่าเป็นที่เสี่ยงสูง ทั้งที่มีมาตรการผ่อนปรนออกมาแล้ว ทำให้มีจำนวนลูกค้าเข้ามาใช้บริการนวดน้อยลง ส่งผลให้ทางสถานประกอบการนวดแผนไทยมีรายได้น้อยลงนั่นเอง

2. มาตรการเยียวยาลูกค้าในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย ลูกค้าที่เป็นผู้ประกันตนมาตรา 33 และผู้ที่ได้รับการเยียวยาในโครงการเราไม่ทิ้งกัน ได้รับเงินเยียวยาจำนวนหนึ่ง ซึ่งผู้ที่ได้รับการเยียวยาส่วนใหญ่นั้นได้ร้องเรียนว่าไม่พอกับการดำรงชีพในช่วงวิกฤติโควิด-19 และยังมีลูกค้าอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้รับการเยียวยาใด ๆ จากรัฐบาลเลย เนื่องจากมีคุณสมบัติไม่ครบตามเกณฑ์ที่แจ้งออกมาหรือปัญหาการเข้าถึงเทคโนโลยีการลงทะเบียน แต่ลูกค้ากลุ่มนี้ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 จริง ๆ ทั้งรายได้ลดลงเพราะมีผู้ใช้บริการนวดแผนไทยน้อยลงและหลายคนตกงานจากการถูกเลิกจ้าง มาตรการเยียวยาลูกค้าที่ออกมานั้น นอกจากจะไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพแล้วยังเยียวยาผู้ที่เดือดร้อนไม่ทั่วถึงอีกด้วย

ผลกระทบทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพใจ

1. ในวิกฤติโควิด-19 ที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบให้ประชาชนเกิดความเครียดเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องการเงิน คนส่วนใหญ่ขาดรายได้ ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่เท่าเดิม รายได้จึงลดลง และยังมีกลุ่มคนตกงานที่ไม่สามารถหางานทำใหม่ได้เพราะเศรษฐกิจไม่ดี อีกทั้งแรงงานในธุรกิจขนาดย่อมไทยยังไม่ได้รับการเยียวยาอย่างทั่วถึง กระทั่งไปถึงการดำรงชีวิต บางคนมีภาระทางบ้าน ภาระหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ

2. โรคโควิด-19 ถือเป็นโรคระบาดโรคใหม่ที่เกิดขึ้น ยังไม่มีการศึกษาค้นคว้าโรคนี้มากนัก ทำให้ประชาชนส่วนมากเกิดความกังวลในการรับมือกับโรคระบาดนี้ ทั้งกลัวว่าจะติดเชื้อหรือไม่ ไปจนถึงการปรับตัวต่อมาตรการของรัฐที่ออกมาเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดครั้งนี้ ส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงาน การเงิน การกินอยู่ต่าง ๆ ประชาชนจึงมีความเครียดสะสม และสถานการณ์นี้ยังมีแนวโน้มที่จะยาวนานกว่าปกติ ประชาชนยังกังวลใจกับการรับมือของรัฐบาลที่ยังไม่มีความสามารถมากพอที่จะรับมือได้อย่างดีและทำให้ประชาชนวางใจได้

3. นอกจากเจ็บป่วยจากโรคโควิด-19 ที่ต้องกังวลแล้ว ยังมีกลุ่มคนที่มีโรคประจำตัวและจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่องที่ได้รับผลกระทบในด้านการเข้าถึงการรักษาและบางโรคยังเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะติดเชื้อโควิด-19 มีอาการรุนแรงอีกด้วย นอกจากนี้ความเครียดสะสมของประชาชน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพกาย บางคนโรคประจำตัวกำเริบ ทำให้ร่างกายไม่แข็งแรง มีความกังวลมากขึ้นไปอีก

การอภิปรายผล

แนวทางในการกำหนดนโยบายช่วยให้มีทางเลือกใหม่ในการช่วยเหลือเยียวยาและพัฒนาแรงงานของธุรกิจบริการประเภทขนาดย่อมหลังการระบาดของโรคโควิด-19

จากวิกฤติโควิด-19 ที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่ออาชีพบริการประเภทขนาดย่อมเป็นอย่างมาก การช่วยเหลือเยียวยาจึงจำเป็นต่อแรงงานในธุรกิจบริการประเภทขนาดย่อมและควรเยียวยาแรงงานทุกคนอย่างทั่วถึง ตั้งแต่การช่วยเหลือจากภาครัฐต่อเจ้าของสถานประกอบการและลูกจ้าง รวมถึงการช่วยเหลือเยียวยาของเจ้าของสถานประกอบการต่อลูกจ้างของตนอีกด้วย โดยการกำหนดนโยบายการช่วยเหลือเยียวยาต่าง ๆ นั้น ต้องคำนึงถึงปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายการเยียวยาที่เหมาะสมต่อไป จากที่ได้ศึกษาถึงภาพรวมของปัญหาที่เกิดจากวิกฤติโควิด-19 แล้ว จึงได้นำปัญหาต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการช่วยเหลือเยียวยาหลังการระบาดของโรคโควิด-19

แนวทางช่วยเหลือเยียวยาและการรับมือของภาครัฐหลังการระบาดของโรค

โควิด-19

การเริ่มแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วงเดือนมีนาคม 2563 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จึงได้มีคำสั่งจากภาครัฐให้ปิดสถานที่ต่าง ๆ ที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อลดโอกาสการแพร่ระบาดของโรค โดยหลายสถานที่ได้ถูกสั่งปิดชั่วคราว ซึ่งรวมไปถึงสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า ทำให้เกิดความเดือดร้อนกับแรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยเป็นอย่างมาก หลังจากที่มีประกาศปิดชั่วคราวไปได้สักระยะ ภาครัฐก็ได้มีการออกมาตรการเยียวยาต่อเจ้าของสถานประกอบการและรวมไปถึงลูกจ้างอีกด้วย ซึ่งมีทั้งส่วนที่เข้าถึงการเยียวยาและส่วนที่ยังไม่สามารถรับการเยียวยาได้เต็มที่จากภาครัฐ เนื่องจากการกำหนดนโยบายไม่สามารถครอบคลุมการช่วยเหลือเยียวยาแรงงานทุกคนในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย

1. การแก้ไขปัญหาและการเยียวยาของภาครัฐต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีความล่าช้าเกินไป โดยมีการประเมินสถานการณ์และออกมาตรการการช่วยเหลือต่าง ๆ ต่อธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยล่าช้าและไม่สามารถเยียวยาได้ครอบคลุมกับแรงงานทุกกลุ่ม ทั้งเจ้าของกิจการและลูกจ้างในธุรกิจประเภทนวดแผนไทย มีแรงงานในธุรกิจนวดแผนไทยจำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถเข้าถึงการเยียวยาของภาครัฐได้เพราะการเยียวยานั้นจำกัดจำนวนคนที่ช่วยเหลือซึ่งภาครัฐไม่ได้ประเมินถึงสถานการณ์จริงว่ามีผู้ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 นั้นมีจำนวนมาก ทำให้แรงงานกลุ่มนี้ได้รับความเดือดร้อน เนื่องจากขาดรายได้จากคำสั่งหยุดให้บริการนวดแผนไทยตามคำสั่งของรัฐเพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และยังไม่ได้รับเงินเยียวยาจากภาครัฐอีกด้วย นอกจากนี้รูปแบบการเยียวยาของภาครัฐที่ออกมานั้น เป็นการช่วยเหลือแบบสงเคราะห์ ซึ่งได้มุ่งเน้นให้การช่วยเหลือต่อธุรกิจที่ได้รับผลกระทบหนัก ๆ แต่ไม่ได้คำนึงถึงธุรกิจรายย่อยที่ได้รับผลกระทบเหมือนกัน ทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบกลุ่มที่เหลือไม่สามารถเข้าถึงการช่วยเหลือเยียวยาที่ออกมาได้

2. จากการที่ภาครัฐไม่มีฐานข้อมูลของแรงงานที่อยู่นอกระบบ ทำให้การเยียวยาแรงงานกลุ่มนี้ตกหล่นไป ซึ่งในธุรกิจนวดแผนไทยนั้นมีแรงงานส่วนหนึ่งอยู่นอกระบบฐานข้อมูลของภาครัฐ เช่น ฐานข้อมูลผู้ประกอบการ แรงงานกลุ่มนี้จึงไม่ได้รับการเยียวยาจากภาครัฐอย่างที่ได้ควรจะได้ จากการทำงานของหน่วยงานของภาครัฐหลายหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานมีการเก็บข้อมูลของประชาชนแยกจากกัน ไม่มีฐานข้อมูลที่เป็นชุดเดียวกัน หากสามารถใช้ฐานข้อมูลชุดเดียวกันได้ทุกหน่วยงาน จะสามารถช่วยให้การทำงานต่าง ๆ สะดวกประหยัดเวลามากขึ้นและยังจัดการกับข้อมูลได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอีกด้วย การเยียวยาแรงงานที่ได้รับผลกระทบจาก

วิกฤติโควิด-19 ก็จะมีประสิทธิภาพและครอบคลุมแรงงานได้ทุกกลุ่ม นอกจากนี้ภาครัฐควรผลักดันให้มีหน่วยงานหรือสมาคมที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลแรงงานที่ยอยู่นอกระบบเพื่อเป็นฐานข้อมูลไปใช้ในอนาคตอีกด้วย

3. แรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยบางส่วนนั้นไม่ได้รับการเยียวยาจากภาครัฐ เนื่องจากไม่อยู่ในเงื่อนไขของการเยียวยาของภาครัฐที่ได้ประกาศออกมา ภาครัฐควรมีการจัดการวิธีการเยียวยากลุ่มของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ตามความเป็นจริง โดยควรเปลี่ยนการเยียวยาจากการสงเคราะห์ผู้เดือดร้อน เป็นการให้สวัสดิการถ้วนหน้า เพื่อให้ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเข้าถึงการเยียวยาอย่างทั่วถึง โดยภาครัฐควรแจ้งรายละเอียดของผู้ที่ได้รับการเยียวยาทราบกันโดยทั่วและมีการกระจายการสำรวจผู้ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 เพื่อให้ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนได้รับการเยียวยาโดยทั่วถึงกัน

4. นอกจากนี้การสื่อสารจากภาครัฐต่อประชาชนไม่มีความชัดเจน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เกิดความสับสนต่อมาตรการการรับมือต่าง ๆ ที่ภาครัฐได้ประกาศออกมาเพื่อรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 และประชาชนไม่มีความมั่นใจต่อภาครัฐ โดยธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยก็ได้รับผลกระทบตั้งแต่การประกาศว่าสถานประกอบการนวดแผนไทยนั้นเป็นพื้นที่เสี่ยงสูงต่อการแพร่เชื้อโควิด-19 และได้ถูกสั่งปิดให้บริการชั่วคราวเป็นกลุ่มธุรกิจแรก ๆ ซึ่งส่งผลให้ธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยได้รับความเสียหายเป็นอย่างมากและแรงงานในธุรกิจประเภทนี้ก็ได้รับความเดือดร้อนไปอีกด้วย ในส่วนของมาตรการที่ออกมาช่วยเหลือเยียวยาต่อธุรกิจนวดแผนไทยก็ยังไม่เพียงพอต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นอีกด้วย ภาครัฐจึงควรออกมาสื่อสารด้วยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้ความมั่นใจกับประชาชนว่าจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาและจะช่วยเหลือให้ประชาชนผ่านพ้นวิกฤติครั้งนี้ไปได้ (วัชรานนท์ ทองเทพ และภาณุมาศ สงวนวงศ์, 2563)

วิกฤติโควิด-19 ที่เกิดขึ้น สิ่งแรกที่ภาครัฐควรจัดการอย่างเร่งด่วนคือการควบคุมโรคระบาด โดยภาครัฐควรบูรณาการตรวจหาเชื้อเพื่อเข้าควบคุมพื้นที่เสี่ยงสูงต่อการแพร่ระบาดของโควิด-19 จากนั้นควรมีการวางแผนการควบคุมโรคที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต จะทำให้ภาครัฐสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่อาจรุนแรงขึ้นได้ การประเมินสถานการณ์ของภาครัฐจึงเป็นส่วนที่สำคัญสำหรับการเผชิญทั้งวิกฤติสาธารณสุขและวิกฤติเศรษฐกิจ

1. ภาครัฐควรจัดการกับโครงสร้างเศรษฐกิจโดยมีการออกนโยบายที่ช่วยค่าจ้างและฟื้นฟูเศรษฐกิจภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นี้ เพื่อช่วยธุรกิจต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตินี้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ โดยธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยเป็นธุรกิจที่สามารถสร้างรายได้ทั้งจากคนไทยเองและจากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ภาครัฐควรเร่งจัดการ

กับการแพร่ระบาดของโควิด-19 เพื่อที่จะสามารถฟื้นฟูการท่องเที่ยวของไทยให้กลับมาเป็นปกติได้ อีกครั้งอย่างรวดเร็วที่สุด

2. สิ่งที่รัฐควรคำนึงถึงถึงที่สุดในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 คือ การจัดการกับระบบสาธารณสุขให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้เมื่อมีอาการเจ็บป่วยจากโรคระบาด ต้องมีการเตรียมความพร้อมของระบบสาธารณสุข ทั้งบุคลากรทางการแพทย์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ ยาที่จำเป็นในการรักษา จำนวนเตียงเพื่อรองรับผู้ป่วย และนโยบายที่สามารถแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุขได้อย่างทันท่วงที เพื่อให้ภาครัฐนั้นสามารถจัดการกับวิกฤตินี้ให้ผ่านพ้นไปได้

3. ภาครัฐควรเร่งจัดหาและฉีดวัคซีนให้ประชาชนอย่างเร่งด่วนและมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้จะให้สถานการณ์ทุกอย่างกลับมาได้อย่างปกติที่สุด เมื่อมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 น้อยลงจะสามารถควบคุมได้ ประชาชนสามารถออกมาใช้ชีวิตได้ปกติ เศรษฐกิจมีการขับเคลื่อนมากขึ้น ผู้คนออกมาจับจ่ายใช้สอยทั้งอุปโภคและบริโภค การเดินทางมากขึ้น ซึ่งรัฐควรเห็นว่าวัคซีนเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญและบริหารจัดการอย่างเร่งด่วนเพราะสิ่งที่น่าเป็นห่วงคือโควิด-19 สามารถกลายพันธุ์ได้ไวและอาจมีความรุนแรงมากขึ้นหากมีการแพร่ระบาดหนัก ซึ่งจะเป็นสิ่งที่รัฐจะควบคุมได้ยากยิ่งกว่า

4. การออกนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจก็เป็นเรื่องสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ภาครัฐควรกำหนดนโยบายการคลังเพื่อรับมือกับปัญหาการเงินที่รัฐต้องเผชิญ ทั้งนี้สถานการณ์ที่รัฐได้กู้ยืมมาเพื่อแก้ไขจัดการปัญหาวิกฤติโควิด-19 และยังมีปัญหาเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งจะมีผลต่อการเก็บภาษีของประชาชน หรือแม้กระทั่งการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน รัฐควรรับมือกับปัญหาเศรษฐกิจให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาครัฐอาจจะมีการออกนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยและการท่องเที่ยวโดยอาจจะให้เงินรัฐสนับสนุนเพื่อให้ธุรกิจเหล่านี้สามารถออกไปโรมันให้บริการลูกค้าในราคาพิเศษเพื่อดึงดูดลูกค้า นอกจากธุรกิจบริการจะได้มีรายได้แล้วภาครัฐก็ยังได้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการหมุนเวียนเงินที่ผู้เข้ารับบริการหรือมีนักท่องเที่ยวเข้ามาอีกด้วย

5. เมื่อเกิดวิกฤติการระบาดของโควิด-19 เกิดขึ้น ภาครัฐได้มีการออกมาตรการสั่งปิดพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ ทำให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบมีรายได้ลดลง มีจำนวนผู้คนที่ตกงานมากขึ้น ธุรกิจหลายอย่างได้รับความเสียหาย โดยธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยก็ได้รับผลกระทบอย่างมาก รัฐได้มีการออกนโยบายมาช่วยภาคธุรกิจเหล่านี้ โดยการให้กู้ยืมเพื่อดูแลธุรกิจต่อไป ทำให้หนี้ในภาคธุรกิจเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และหนี้ภาครัฐก็เพิ่มขึ้นไม่แพ้กัน รัฐควรออก

นโยบายที่จะช่วยให้ทั้งภาคประชาชนและภาคธุรกิจสามารถชะหนั้ของตนได้ (บัณฑิต นิฉาวร, 2564)

จากการที่ภาครัฐไม่สามารถออกมาตรการและการเยียวยาได้ครอบคลุมกับประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากวิกฤติครั้งนี้ จึงควรมีการปรับปรุงการออกนโยบายต่อไป โดยสอดคล้องกับระบบนโยบายสาธารณะของ Dunn (1981) ขั้นตอนการที่จะสามารถออกนโยบายได้จะต้องคำนึงถึงปัญหาที่ต้องการแก้ไขก่อน ซึ่งจะได้ดูถึงตัวแปรที่เป็นความยากง่ายของปัญหา (Tractability of The Problem) โดยปัญหาส่วนใหญ่ที่ได้นำมาวิเคราะห์แล้วนั้นเป็นปัญหาทางด้านการเงินที่กระทบต่อสภาพคล่องของธุรกิจขนาดแผนไทย เป็นผลมาจากการสั่งปิดกิจการชั่วคราว ทำให้กิจการขนาดแผนไทยขาดรายรับนั่นเอง และในด้านของลูกจ้างในธุรกิจบริการขนาดแผนไทยก็ได้รับผลกระทบด้านการเงินเช่นเดียวกัน เพราะไม่สามารถปฏิบัติงานของตนได้ จึงขาดรายได้จากอาชีพหลัก และนอกจากนี้มาตรการที่ควรออกมาเพื่อควบคุมโรคระบาดนั้นก็เป็นมาตรการที่สำคัญมาก ภาครัฐได้มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและสั่งปิดสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูงชั่วคราว สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการขนาดแผนไทย นวดฝ่าเท้า เป็นอีกหนึ่งสถานที่ถูกสั่งปิดชั่วคราว ซึ่งส่งผลต่อธุรกิจเป็นอย่างมาก และหลังจากที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เบาลง ได้มีมาตรการผ่อนปรนและให้กิจการต่าง ๆ สามารถกลับมาดำเนินกิจการได้ภายใต้แนวปฏิบัติของกระทรวงสาธารณสุข แต่ประชาชนส่วนใหญ่กลัวและกังวลต่อความเสี่ยงที่จะติดเชื้อโควิด-19 ไม่กล้าที่จะดำเนินชีวิตตามปกติอีกครั้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะธุรกิจบริการประเภทขนาดแผนไทย โดยผู้ที่เคยใช้บริการบางส่วนไม่กล้าเข้ามาใช้บริการขนาดแผนไทยหลังจากที่มีมาตรการผ่อนปรนแล้ว เนื่องจากยังมีความกังวลถึงการระบาดของโรคโควิด-19 นั่นเอง ทำให้มีลูกค้าเข้ามาใช้บริการขนาดแผนไทยน้อยลงซึ่งส่งผลต่อธุรกิจอีกด้วย ทางภาครัฐจึงได้มีการออกมาตรการช่วยเหลือเยียวยาต่าง ๆ ทั้งเจ้าของสถานประกอบการและลูกจ้างและออกมาตรการแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อลดโอกาสการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยคำนึงถึงความยากง่ายของปัญหาแล้วได้พยายามหามาตรการที่สอดคล้องกับตัวแปรที่เป็นสมรรถนะของกฎหมายในการกำหนดโครงสร้างการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Ability of Statue to Structure Implementation) และตัวแปรสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติหรือเป็นตัวแปรที่ไม่ใช่กฎหมาย (Non-statutory Variables Affecting Implementation) โดย 3 ตัวแปรนี้จะส่งกระทบให้เกิดนโยบายสาธารณะเกิดขึ้นนั่นเอง จากนั้นได้มีการนำนโยบายออกมาปฏิบัติตามกระบวนการ ดังนี้

1. ผลผลิตนโยบายของหน่วยปฏิบัติงาน นโยบายแรกที่ได้ออกมาเพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คือ การสั่งปิดสถานที่ที่มีความเสี่ยงชั่วคราว ส่งผลให้สถานประกอบการ

เพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า ต้องปิดกิจการชั่วคราว จากนั้นภาครัฐได้ออกนโยบายมาเพื่อเยียวยาปัญหาให้กับเจ้าของสถานประกอบการและลูกจ้าง โดยมี การช่วยเหลือดังประกาศฉบับที่ 22 และ 26 ของกระทรวงการคลังในปี 2563 มาตรการดูแลและเยียวยาผลกระทบจากไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อเศรษฐกิจไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม ระยะที่ 1 และ 2 โดยได้ช่วยเหลือสภาพคล่องทางการเงินแก่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการหลายข้อด้วยกัน เช่น การให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ การพักเงินต้นลดดอกเบี้ย ขยายเวลาการชำระหนี้ สินเชื่อเพื่อส่งเสริมการจ้างงานของประกันสังคมเพื่อสนับสนุนการจ้างงานลูกจ้างในระบบประกันสังคม ลดอัตราภาษีหักภาษี ณ ที่จ่ายเพื่อเพิ่มสภาพคล่องทางการเงิน เป็นต้น และยังมีการที่ช่วยลดภาระทางการเงินอีกด้วย เช่น ลดเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมของนายจ้าง บรรเทาภาระค่าธรรมเนียม ค่าเช่า ค่าบริการในส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ บรรเทาภาระการจ่ายค่าน้ำค่าไฟและค่าน่าประกันการใช้ไฟ เป็นต้น ในส่วนของการช่วยเหลือลูกจ้างนั้น ได้มีมาตรการช่วยเหลือสภาพคล่องทางการเงินเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะโครงการเราไม่ทิ้งกัน มีการสนับสนุนเงิน คนละ 5,000 บาทต่อเดือน เป็นระยะเวลา 3 เดือน และยังมีการช่วยเหลือข้ออื่น เช่น สินเชื่อฉุกเฉิน และมีมาตรการลดภาระค่าใช้จ่าย เช่น การบรรเทาการค่าน้ำค่าไฟและค่าน่าประกันการใช้ไฟ ลดเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมของลูกจ้าง ยืดระยะเวลาการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นต้น และในด้านมาตรการและแนวทางปฏิบัติเพื่อลดโอกาสการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้มีการประกาศคู่มือออกมาเพื่อให้เจ้าของสถานประกอบการธุรกิจบริการนวดแผนไทยได้ปฏิบัติตามเพื่อลดโอกาสเสี่ยงการติดเชื้อทั้งตัวของลูกจ้างเองและสร้างความเชื่อมั่นให้ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการนวดอีกด้วย

2. การปฏิบัติตามนโยบายของกลุ่ม จากการที่สั่งปิดสถานที่เสี่ยงสูงแล้ว สถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยต้องปิดการดำเนินกิจการเป็นระยะเวลา 3 เดือน และหลังจากที่ได้มีการประกาศนโยบายการเยียวยาออกมาแล้ว ได้มีการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อที่จะทำการช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากวิกฤติโควิด-19 ตามนโยบายที่ออกมาอย่างเต็มที่เพื่อให้ประชาชนที่เดือดร้อนสามารถรับการเยียวยาได้ทั่วถึงและครอบคลุมที่สุด โดยมีการประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ความเข้าใจกับประชาชนอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการประกาศทางสื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ รวมไปถึงสื่อโซเชียลต่าง ๆ ซึ่งระหว่างที่ดำเนินอาจมีอุปสรรคหลายอย่างในการช่วยเหลือ ส่วนใหญ่จะเป็นการทำความเข้าใจกับประชาชนที่ต้องการรับการเยียวยาให้เข้าใจถึงมาตรการและข้อปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อที่จะเข้าถึงการช่วยเหลืออย่างถูกต้องครบถ้วน

3. ผลกระทบที่แท้จริงของผลผลิตนโยบาย การออกมาตรการสั่งปิดสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า นั้น ส่งผลให้แรงงานในธุรกิจประเภทนี้ได้รับความเดือดร้อนเป็นจำนวนมากเนื่องจากขาดรายได้หลัก และในด้านของการเยียวยา จากการที่ได้ดำเนินการช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 พบว่า มีปัญหาในการช่วยเหลือหลายรูปแบบมาก อย่างเช่น การลงทะเบียนโครงการเราไม่ทิ้งกัน ซึ่งเป็นการลงทะเบียนผ่านระบบออนไลน์ สิ่งที่เป็นปัญหาคือ ประชาชนส่วนหนึ่งไม่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือเข้าถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้อย่างทั่วถึง ทำให้มีปัญหาการลงทะเบียนเพื่อรับสิทธิ์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการทำความเข้าใจกับเกณฑ์การให้สิทธิ์ต่าง ๆ ที่ประชาชนบางส่วนมีความเข้าใจผิด ทำให้ไม่ได้รับสิทธิ์ที่ควรจะได้ สิ่งที่เป็นปัญหามากกว่านั้นคือประชาชนที่ไม่ได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์โควิด-19 ส่วนหนึ่งไม่ได้รับการเยียวยาใด ๆ จากทางรัฐบาลเลย เป็นเพราะเกณฑ์การช่วยเหลือเฝ้าระวังนั้นไม่ครอบคลุมถึงคนกลุ่มนี้นั่นเอง จำนวนเงินเยียวยาประชาชนและการช่วยเหลือสภาพคล่องทางการเงินอื่น ๆ ยังมีปัญหาว่าไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในช่วงวิกฤติโควิด-19 และจากการออกแนวทางปฏิบัติเพื่อลดโอกาสการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 นั้น สถานประกอบการและประชาชนส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ในด้านเจ้าของสถานประกอบการนวดแผนไทยได้รับผลกระทบในเรื่องค่าใช้จ่าย และต้นทุนของการดำเนินกิจการสูงขึ้นจากเดิม เนื่องจากต้องรักษามาตรฐานความสะอาดและเพิ่มการปฏิบัติตามที่รัฐได้ประกาศออกมา ทำให้มีต้นทุนที่ต้องจ่ายสำหรับการทำความสะอาดเพิ่มขึ้น

4. การรับรู้ผลกระทบของผลผลิตนโยบาย การประกาศหยุดให้กิจการชั่วคราวของสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า นั้น ทำให้แรงงานในธุรกิจประเภทนี้ออกมาร้องเรียนเพื่อให้ภาครัฐได้ทบทวนการสั่งปิดอีกครั้ง เพราะสถานประกอบการธุรกิจนวดแผนไทย ไม่ใช่สถานที่เสี่ยงสูง และเมื่อการเยียวยามีปัญหาและติดขัดบางอย่าง ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนที่เดือดร้อนได้ครบทุกคนนั้น ทำให้มีการร้องเรียนของผู้ที่เดือดร้อนต่อหน่วยงานรัฐออกมา ทางหน่วยงานไม่แน่ใจว่าจะรับเรื่องร้องทุกข์นี้เข้ามาแก้ไขปัญหา โดยจะสามารถเห็นได้จากข่าวนำเสนอออกมาหลังจากที่ออกมาตรการเฝ้าระวังมาสักพัก มีผู้เดือดร้อนส่วนหนึ่งที่ไม่ได้รับการเยียวยาไปร้องเรียนตามสำนักงานหรือหน่วยงานรัฐที่ตนต้องการรับการเฝ้าระวังนั้น โดยเจ้าหน้าที่รัฐได้มีการรับเรื่องร้องเรียนแล้วเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาให้เร็วที่สุด

5. การปรับปรุงนโยบาย เมื่อทางภาครัฐได้รับการร้องเรียนเรื่องต่าง ๆ ที่ประชาชนได้ส่งเข้ามา จำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขในอนาคตเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนให้ได้มากที่สุด โดยการกลับไปทบทวนนโยบายที่ออกไปนั้นว่าบกพร่องส่วนไหน ควรแก้หรือปรับปรุง

อย่างไรบ้าง และควรมีการวางแผนนโยบายในอนาคตเพื่อในอนาคตจะมีสถานการณ์การแพร่ระบาดกลับมารุนแรงอีกครั้ง จากปัญหาที่แรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยต้องการให้แก้ไขอย่างแรกคือ การออกคำสั่งปิดสถานที่เสี่ยงสูงชั่วคราวและได้รวมสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้าไว้ด้วยนั้น อยากให้บทวนอีกครั้งว่าเป็นสถานที่เสี่ยงสูงอย่างที่ได้ประเมินไว้หรือไม่ และในด้านการเยียวยาผู้ประกอบการที่ไม่ครอบคลุม บางกิจการไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาใด ๆ เนื่องจากไม่เหมาะสมกับกิจการของตน บางกิจการไม่ได้ต้องการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ในด้านของลูกจ้างในธุรกิจนวดแผนไทย การช่วยเหลือเยียวยาด้านการเงินนั้นไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ และมีลูกจ้างอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือใด ๆ จากภาครัฐเลย ทั้งที่เป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจริง ซึ่งรัฐควรกลับไปพิจารณาถึงนโยบายการช่วยเหลือส่วนนี้อีกครั้ง

ความสามารถในการแก้ไขปัญหาและการเยียวยาของภาครัฐต่อวิกฤติโควิด-19 ต่อธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยที่ผ่านมา

ประเทศไทยมีการเผชิญกับวิกฤติโควิด-19 ได้ระยะหนึ่งแล้ว และภาครัฐได้มีการออกนโยบายต่าง ๆ มาเยียวยาทั้งภาคประชาชนและภาคธุรกิจแต่ประชาชนส่วนใหญ่มีการเรียกร้องว่าการเยียวยาของภาครัฐนั้นยังไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในช่วงที่ยังมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และไม่สามารถออกมาทำงานได้ตามปกติ โดยธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยนั้นได้รับผลกระทบอย่างมาก ทั้งเจ้าของธุรกิจและแรงงานในธุรกิจต่างได้รับเยียวยาที่ไม่เพียงพอด้วยเช่นกัน ซึ่งสามารถแยกออกได้หลายประเด็น ดังนี้

1. ภาครัฐไม่ได้มีสำรวจที่จริงจังถึงการประเมินให้สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้าเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในการแพร่เชื้อสูงและมีคำสั่งปิดสถานประกอบการชั่วคราวเป็นกลุ่มแรก ซึ่งความจริงแล้วสถานประกอบการกลุ่มนี้มีมาตรฐานการความสะอาดและที่ผ่านมาไม่มีผู้ติดเชื้อคนใดติดเชื้อโควิด-19 จากสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย ภาครัฐควรพิจารณาความเสี่ยงของสถานประกอบการนวดแผนไทยอีกครั้ง

2. จากการออกมาตรการเยียวยาต่อผู้ประกอบการและแรงงานในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยนั้นยังมีบุคคลกลุ่มนี้อีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการเยียวยา ทั้งกลุ่มที่มีคุณสมบัติไม่ตรงกับเงื่อนไขของการเยียวยา การเข้าถึงถึงเทคโนโลยีหรือรูปแบบที่ภาครัฐให้ลงทะเบียนรับการเยียวยา แรงงานบางกลุ่มอยู่นอกระบบแรงงานของรัฐจึงมีการตกหล่นไม่ได้รับการเยียวยา นอกจากนี้กลุ่มที่ได้รับการเยียวยา เช่น กลุ่มที่เป็นผู้ประกันตนม.33 ได้รับการเยียวยาจากประกันสังคมแต่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในช่วงที่ต้องหยุดงานและขาดรายได้ ภาครัฐควรเพิ่มจำนวนเงิน

เยียวยาให้สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน นอกจากนี้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ก็ไม่ได้รับการเยียวยาอย่างทั่วถึงเนื่องจากมาตรการการเยียวยาที่ออกมาไม่ครอบคลุมและไม่เหมาะสมกับธุรกิจของตน

3. ภาครัฐมีการออกมาตรการการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ได้ไม่มีประสิทธิภาพพอ มีการประเมินสถานการณ์ต่ำไปทำให้ไม่สามารถควบคุมโรคระบาดได้ ต้องมีการสั่งล็อกดาวน์หลายรอบ ประชาชนไม่สามารถออกมาใช้ชีวิตได้ปกติและหลายธุรกิจต้องปิดให้บริการชั่วคราว สร้างความเสียหายเป็นอย่างมากต่อเศรษฐกิจ มีหนี้สินภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนสูงขึ้น เกิดวิกฤติการว่างงานของประชาชนเพิ่มขึ้นสูงมาก ภาครัฐควรออกมาตรการที่เร่งด่วนและมีประสิทธิภาพมากพอสำหรับแก้ไขวิกฤตินี้ เช่น การปูพรมตรวจหาผู้ติดเชื้อ การจัดหาวัคซีนให้เพียงพอ การระดมฉีดวัคซีนให้แก่ประชาชน

แนวทางช่วยเหลือเยียวยาและการรับมือของผู้ประกอบการธุรกิจบริการประเภท นวดแผนไทยหลังการระบาดของโรคโควิด-19

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยเป็นอย่างมาก ทำให้สถานประกอบการนวดแผนไทยนั้นมีปัญหาด้านการบริหารจัดการต่าง ๆ เพื่อปรับตัวรับมือกับสถานการณ์วิกฤตินี้ และต้องปฏิบัติตามคำสั่งมาตรการที่ออกมาอย่างเคร่งครัดเพื่อที่จะรักษามาตรฐานการให้บริการกับลูกค้าต่อไป เจ้าของสถานประกอบการสามารถปรับเปลี่ยนการบริหารงานตามแนวทางการบริหารจัดการธุรกิจของ Nicholas Bahr (2020) ซึ่งเป็นหนึ่งแนวทางการวางแผนบริหารงานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยมีการวางแผนงาน ดังนี้

1. การวางแผนเมื่อมีการกลับมาเปิดดำเนินกิจการอีกครั้งหลังจากมีมาตรการผ่อนปรน อาจมีการเตรียมตัวพนักงานในสถานบริการนวดแผนไทยให้กักตัวก่อนกลับมาทำงาน 14 วัน และตรวจสุขภาพของพนักงานให้บริการนวดแผนไทยว่ามีสุขภาพแข็งแรงดี ให้การอบรมพนักงานในสถานบริการนวดแผนไทยทุกคนถึงข้อปฏิบัติต่าง ๆ ตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศออกมา มีการเตรียมฆ่าเชื้อภายในสถานประกอบการและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อความมั่นใจของพนักงานและลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการว่ามีความปลอดภัย

2. สร้างระบบการบริหารจัดการอย่างชัดเจน มีการปรับตัวต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อยู่เสมอ และสร้างข้อปฏิบัติงานที่ชัดเจน สามารถปรับเปลี่ยนตลอดเวลาตามสถานการณ์และคอยประเมินสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อยู่เสมอ แม้ว่าในประเทศไทยจะมีการแพร่ระบาดที่ไม่รุนแรงแต่ต่างประเทศยังมีการแพร่ระบาดรุนแรงและยังไม่เบาลง จึงไม่ควรนิ่งนอนใจ

3. ดำเนินการประเมินความเสี่ยงใหม่อยู่เสมอ ติดตามข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 อยู่ตลอด เพื่อประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ หากมีการกลับมาแพร่ระบาดอีกครั้ง ว่าควรมีการสร้างนโยบายหรือข้อปฏิบัติใดเพื่อใช้ในสถานประกอบการของตน มีการตรวจสอบสุขภาพของพนักงานในความดูแลของตนอย่างสม่ำเสมอ และทำการคัดกรองและแบบสอบถามกับลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการนวดแผนไทยทุกคน เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

4. การบริหารจัดการสินค้าและอุปกรณ์ที่ให้บริการลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการนวดแผนไทยก็เป็นสิ่งสำคัญในงานบริการ เจ้าของสถานประกอบการต้องคำนึงถึงตรงนี้ด้วยว่าได้มีการกักตุนสินค้าเพียงพอต่อการให้บริการหรือไม่ หากสายการผลิตสินค้าต้องหยุดชะงักจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งหากไม่เพียงพอจะทำให้มีผลกระทบต่อการให้บริการนวดแผนไทยกับลูกค้า

5. หากในอนาคตมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 รุนแรงอีกครั้ง อาจมีการสั่งปิดสถานที่ที่มีความเสี่ยงในการแพร่เชื้อสูง เมื่ออยู่ในช่วงที่มีการประกาศปิดสถานประกอบการชั่วคราว ควรดูแลบำรุงรักษาสภาพสถานประกอบการของท่านให้สะอาดอยู่เสมอ ไม่ควรปล่อยให้ทรุดโทรม เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดดำเนินการอีกครั้งหากมีมาตรการผ่อนปรนออกมา

6. ใช้เวลาในช่วงปิดสถานประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มทักษะและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับธุรกิจของตน มีการเตรียมอบรมพนักงานในสถานประกอบการนวดแผนไทยทุกคนในการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 หรือฝึกอบรมพนักงานนวดแผนไทยเพื่อพัฒนาทักษะในวิชาชีพเพิ่มเติม เพิ่มความรู้ในการขยายธุรกิจเข้าสู่ตลาดออนไลน์ เปลี่ยนช่วงเวลาที่เป็นวิกฤติให้เป็นช่วงเวลาที่มียุทธศาสตร์ได้

หลังจากที่เกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มาสักระยะ การใช้ชีวิตประจำวันของทุกคน จำเป็นต้องป้องกันตนเองไม่ให้ติดเชื้อโควิด-19 การดำเนินชีวิตจึงเปลี่ยนไป จึงเกิดแนวคิดการใช้ชีวิตปกติใหม่หรือ New Normal ไม่เพียงเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันเท่านั้น ในด้านธุรกิจก็สามารถนำมาปรับเปลี่ยนเพื่อปรับตัวกับสถานการณ์ปัจจุบันได้ด้วย โดยสถานประกอบการบริการนวดแผนไทย สามารถปรับตัวให้ตรงกับแนวทางความปกติใหม่หรือ New Normal ได้เช่นเดียวกัน

1. การใช้เทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยในการทำการตลาดออนไลน์ ทำเว็บไซต์หรือประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ โปรโมทร้านให้น่าสนใจ หรือจะประกาศโปรโมชั่นราคาพิเศษ ซึ่งสามารถเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ได้อีกทางหนึ่งและยังเป็นช่องทางที่สามารถเข้าถึงคนทั่วไปในยุคนี้ได้ง่าย เพราะคนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงสังคมออนไลน์และนิยมเสพสื่อต่าง ๆ ผ่านสังคมออนไลน์มากขึ้น

2. การเว้นระยะห่างทางสังคมของผู้คนในสังคม เป็นการลดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งเจ้าของสถานประกอบการสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในสถานประกอบการสำหรับพนักงานนวดแผนไทยให้บริการนวดแผนไทยกับลูกค้า มีการระวังและรักษาระยะห่างตามสมควรและมีการป้องกันตนเองโดยการใส่หน้ากากอนามัยทั้งพนักงานนวดและลูกค้า และสวมเครื่องป้องกันต่าง ๆ ตามแนวทางการปฏิบัติของกระทรวงสาธารณสุขเพื่อลดโอกาสการแพร่เชื้อโควิด-19 และเพื่อความปลอดภัยของพนักงานนวดแผนไทยและลูกค้าที่รับบริการ

3. การดูแลใส่ใจสุขภาพทั้งตัวเองและพนักงานในสถานประกอบการนวดแผนไทยทุกคน หมั่นตรวจเช็คสุขภาพกันอยู่เสมอเพื่อลดโอกาสการแพร่เชื้อโควิด-19 ให้ใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่อยู่ในสถานประกอบการ มีการเตรียมแอลกอฮอล์เจล ล้างมืออยู่เสมอ

4. ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นี้ ทำให้เศรษฐกิจทั่วโลกแย่ลงและไม่มีความแน่นอน การคิดจะลงทุนใหม่หรือขยายสถานประกอบการ ควรระมัดระวังในการลงทุน ควรมีการประเมินความพร้อมของตนเองและประเมินความเสี่ยงของสถานการณ์เศรษฐกิจด้วย

5. การสร้างสมดุลชีวิตเป็นการสร้างความปกติใหม่ในการดำเนินชีวิตในด้านการทำงาน สถานประกอบการธุรกิจบริการนวดแผนไทยบางที่มีนโยบายของทางร้านให้พนักงานมีชั่วโมงการทำงานน้อยลงเพื่อลดความแออัดในสถานที่และเพิ่มระยะห่างทางสังคม หรือลดจำนวนวันในการทำงานลง ทำให้มีเวลาว่างในการใช้ชีวิตที่บ้านและครอบครัวมากขึ้น

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยต่อภาครัฐ

1. ภาครัฐควรลงมาสำรวจจริงจังถึงการประเมินให้สถานประกอบการเพื่อสุขภาพสปา และสถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้าเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในการแพร่เชื้อสูงและมีคำสั่งปิดสถานประกอบการชั่วคราวเป็นกลุ่มแรก ซึ่งความจริงแล้วสถานประกอบการกลุ่มนี้มีมาตรฐานการความสะอาดและที่ผ่านมาไม่มีผู้ติดเชื้อคนใดติดเชื้อโควิด-19 จากสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย

2. รัฐควรกำหนดมาตรการช่วยเหลือเยียวยาผู้ประกอบการและลูกจ้างในธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยให้ครอบคลุมและเหมาะสมมากกว่านี้ เพราะมาตรการเยียวยาที่ผ่านมายังมีเจ้าของสถานประกอบการและลูกจ้างในธุรกิจนวดแผนไทยจำนวนมากยังไม่ได้รับการเยียวยาใด ๆ จากภาครัฐเลย เนื่องจากมาตรการที่ออกมานั้นไม่เหมาะสมกับกิจการและเกณฑ์การช่วยเหลือไม่ครอบคลุมแรงงานกลุ่มนี้

3. ควรทบทวนมาตรการการช่วยเหลือเยียวยาว่าเพียงพอต่อการดำรงชีพของประชาชนที่เดือดร้อนจากวิกฤติโควิด-19 หรือไม่ การช่วยเหลือเงินเยียวยาจากโครงการเราไม่ทิ้งกัน ควรเพิ่มเงินช่วยเหลือเยียวยาให้สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบันที่สูงขึ้นเรื่อง ๆ

4. ควรมีการวางแผนในอนาคตเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดระลอกใหม่ มีการเตรียมมาตรการสำหรับควบคุมโรคระบาดที่มีประสิทธิภาพ ควรเป็นมาตรการที่กระทบกับความเป็นอยู่ของประชาชนน้อยที่สุด และมีมาตรการเยียวยาประชาชนที่ดีกว่านี้ ให้ครอบคลุมถึงทุกคนและเพียงพอต่อการดำรงชีพ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยต่อนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ

1. จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยควรมีการวางแผนธุรกิจที่สามารถปรับตัวและรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตลอด เนื่องจากไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะมีการกลับมาแพร่ระบาดอีกครั้งเมื่อไหร่

2. เจ้าของสถานประกอบการนวดแผนไทยควรมีการกำหนดนโยบายและข้อปฏิบัติของพนักงานอย่างเคร่งครัดภายใต้แนวทางปฏิบัติของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อลดโอกาสในการแพร่เชื้อโควิด-19 และสร้างความมั่นใจระหว่างพนักงานให้บริการนวดแผนไทยกับลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการอีกด้วย

3. ควรมีการกำหนดนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับลูกจ้างของตนอย่างชัดเจน ในกรณีเลิกจ้างงาน

4. การคาดการณ์ของนักวิชาการได้กล่าวว่า การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะยังอยู่ไปสักพัก เจ้าของสถานประกอบการบริการนวดแผนไทยสามารถปรับตัวและวางแผนการดำเนินธุรกิจภายใต้แนวคิดการใช้ชีวิตปกติใหม่หรือ New Normal ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวันได้ไม่ยาก

ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัย

1. ในช่วงที่ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้มีอำนาจกระทำแทนนายจ้าง ลูกจ้างหรือผู้จ้างแรงงาน และเจ้าหน้าที่แรงงานหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ เป็นช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้มีอุปสรรคในการนัดสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเนื่องจากการพบปะที่ต้องมีระยะห่างทางสังคมเพื่อลดโอกาสการแพร่เชื้อ

2. การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ทำให้ความคิดเห็นในบทสัมภาษณ์อาจมีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงไปบ้าง ตามทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่เข้ามาใช้บริการนวดหรือผู้ที่เคยใช้บริการนวดแผนไทย เพื่อจะได้ศึกษาปัญหาอีกแง่มุมหนึ่งของผู้ใช้บริการนวดแผนไทยได้พบเจอ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มประสิทธิภาพในการศึกษามากขึ้น
2. ควรเก็บข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ที่อยู่นอกพื้นที่กรุงเทพมหานครด้วย เพื่อศึกษาผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ในวงกว้างมากกว่านี้และการวิเคราะห์แนวทางการเยียวยาจะได้ครอบคลุมต่อสถานประกอบการนอกพื้นที่กรุงเทพมหานคร
3. ในการสัมภาษณ์ช่วงที่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 อาจมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้สัมภาษณ์ผ่านช่องทางที่ลดการพบปะกัน เช่น การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การทำแบบสอบถามออนไลน์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- Bies, W., & Zacharia, L. (2007). Medical tourism: Outsourcing surgery. *Mathematical and Computer Modeling*, 46, 1144 - 1159.
- Bookman, M. Z., & Bookman, K. R. (2007). *Medical tourism in developing countries*. New York: Palgrave Macmillan.
- Burkett, B. W. (2007). *Canadian Labour Law*. London: BNA Books.
- Carrera, P. M., & Bridges, F. P. (2006). Globalization and healthcare: Understanding health care and medical tourism. *Expert Review of Pharmacoeconomics and Outcomes Research*, 6, 447-454.
- Forgione, D. A., & Smith, P. C. (2007). Medical tourism and its impact on the US health care system. *Journal of Health Care Finance*, 34(1), 27 - 35.
- Horowitz, & Rosensweig. (2007). Medical Tourism: Globalization of the Healthcare Marketplace. *MedGenMed: Medscape general medicine*, 9(4), 33.
- Matto, & Rathindran. (2006). Measuring Services Trade Liberalization and Its Impact on Economic Growth: An Illustration. *Journal of Economic Integration*, 21, 64-98.
- Morrison, T. (2005). *Staff supervision in social care*. Brighton: Pavilion.
- Ramirez, d. A., A. B.. (2007). Patients without borders: The emergence of medical tourism. *International Journal of Health Services*, 37(1), 193 -198.
- Tourism Research and Marketing. (2006). *Medical Tourism: A Global Analysis*. London: ATLAS.
- Travel Exhibitions. (2007). Touring exhibitions. From agreement to exhibition. Retrieved on May 15, 2020, From <https://www.traveldailynews.asia/index.php/tourism-exhibitions-calendar-2007>
- United States Congress Senate Special Committee on Aging. (2006). Retrieved on May 15, 2020, From <https://www.aging.senate.gov/about/ranking-member>
- เสาวณี จันทะพงษ์ และคณะ. (2563). ผลวิกฤต COVID-19 กับธุรกิจเทรนด์ใหม่ การขนส่งภายใต้ Next Normal. สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2563, จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_14Apr2020.aspx

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ สำนักการค้าบริการและการลงทุน. (2554). ธุรกิจบริการ. นนทบุรี: สปปและนวดไทย.

รัฐวิดี แดงอินทร์. (2555). ปัจจัยทางการตลาด และพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการให้บริการธุรกิจ นวดแผนไทย ในเขต 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. (ปริญญาโท บธ.ม บริหารธุรกิจ).

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.

ปติตตา ตันติเวชกุล. (2546). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ. จุลสารการท่องเที่ยว, 22(1).

มณฑิรา เกียรติถาวรนนท์. (2558). การจัดการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายใต้วิกฤตการณ์ทาง การเมืองและความไม่สงบในจังหวัดสงขลา. (ปริญญาโท บธ.ม. การจัดการการ ท่องเที่ยว). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

ศิริลักษณ์ อ้วนรุ่งเรือง. (2550). การนำความรู้และทักษะฝีมือไปใช้ประโยชน์ของผู้ผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรนวดแผนไทยของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี. (ปริญญาโท บธ.ม. การบริหารงานท้องถิ่น). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2555). รายงานการวิจัยข้อมูลการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการตลาด ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยกสิกรไทย.

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2558). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอาเซียนปี 55: สร้างรายได้สะพัดในไทยกว่า 25,000 ล้านบาท. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2563, จาก <http://www.thai-aec.com/616>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภท นวดแผนไทยในเขตกรุงเทพมหานครจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์ เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาต่อแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร จากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19 ของนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดทำเพื่อรวบรวมข้อมูลปัญหาแรงงานธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทยในเขตกรุงเทพมหานครที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเยียวยาให้กับธุรกิจบริการประเภทนวดแผนไทย

โดยแบบสัมภาษณ์จะแบบออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นและแนวทางการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่แรงงาน/เจ้าหน้าที่
หน่วยงานภาครัฐ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นและแนวทางการช่วยเหลือจากนายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการ/
ผู้มีอำนาจกระทำแทนนายจ้าง

ส่วนที่ 3 ปัญหา ผลกระทบและความคิดเห็นจากลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน

คำถามสำหรับเจ้าหน้าที่แรงงาน/เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ

1. ชื่อ-นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....
อายุ.....ปี ระดับการศึกษา.....สถานภาพสมรส.....
หน่วยงาน.....ระยะเวลาที่ทำงาน.....ปี
2. ลูกจ้างธุรกิจนวดแผนไทยในพื้นที่ของท่านที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ประสบปัญหา
ลักษณะใดบ้าง
.....
.....
.....
3. หน่วยงานของท่านได้ให้ความช่วยเหลือลูกจ้างในธุรกิจนวดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจาก
วิกฤติโควิด-19 อย่างไรบ้าง
.....
.....
.....
4. แรงงานที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 พอใจในการช่วยเหลือจากหน่วยงานของท่านเรื่อง
ใดบ้าง มากน้อยเพียงใด เพราะอะไร
.....
.....
.....
5. ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่
☐ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)
เรื่องที่สืบคือ
1).....
สาเหตุ.....
การแก้ปัญหา.....

2).....

สาเหตุ.....

การแก้ปัญหา.....

2).....

สาเหตุ.....

การแก้ปัญหา.....

☐ ไม่มี (เนื่องจาก)

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่าขณะนี้ความช่วยเหลือที่กระทรวงแรงงานหรือภาครัฐให้กับลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 เพียงพอหรือไม่ เพราะอะไร

☐ เพียงพอ (เนื่องจาก)

.....

.....

.....

☐ ไม่เพียงพอ (เนื่องจาก)

.....

.....

.....

7. หน่วยงานของท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างให้กับธุรกิจขนาดย่อมไทยหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิดดำเนินการได้ตามปกติ

.....

คำถามสำหรับนายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการ/ผู้มีอำนาจกระทำแทนนายจ้าง

1. ชื่อ-นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....อายุ.....ปี
2. ชื่อสถานประกอบการ.....
3. สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ.....
4. สถานประกอบการนี้เริ่มดำเนินกิจการครั้งแรกในปี พ.ศ.....
หลังจากรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนได้เปิดดำเนินการเดือน.....
5. ท่านมีลูกจ้างจำนวน.....คน ก่อนได้รับผลกระทบจากโควิด-19
ปัจจุบันท่านมีลูกจ้าง จำนวน.....คน หลังได้รับผลกระทบจากโควิด-19
6. กิจการของท่านได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง.....
.....
.....
.....
มูลค่าความเสียหายที่ได้จากวิกฤติโควิด-19.....
7. ลูกจ้างในสถานประกอบการท่านได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใด.....
8. ท่านให้ความช่วยเหลือลูกจ้างของท่านหรือไม่
☐ ให้ (ระบุความช่วยเหลือที่ท่านให้กับลูกจ้าง).....
.....
☐ ไม่ให้(เนื่องจาก).....
.....
9. ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่
☐ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)
เรื่องที่สืบคือ
1).....
สาเหตุ.....
การแก้ปัญหา.....
2).....
สาเหตุ.....

การแก้ปัญหา.....

3).....

สาเหตุ.....

การแก้ปัญหา.....

☐ ไม่มี (เนื่องจาก)

.....

.....

.....

10. ท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิด
ดำเนินการได้ตามปกติให้กับธุรกิจของท่าน

.....

.....

.....

11. ท่านคิดว่าในอนาคตธุรกิจของท่านควรมีโครงการอะไรบ้างที่จะมาช่วยเหลือลูกค้าที่ประสบ
ปัญหาหรือได้รับผลกระทบจากโควิด-19

1).....

เพราะ.....

2).....

เพราะ.....

12. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อธุรกิจของท่าน
หรือไม่

☐ เพียงพอ

☐ ไม่เพียงพอ

เพราะ.....

.....

.....

13. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือผู้ใช้งานเพียงพอหรือไม่

☐ เพียงพอ

☐ ไม่เพียงพอ

เพราะ.....

.....

.....

14. ภาครัฐได้เข้ามีส่วนช่วยเหลือสถานประกอบการท่านหรือไม่ อย่างไร

☐ มี (ระบุความช่วยเหลือ)

☐ ไม่มี (ระบุเหตุผล).....

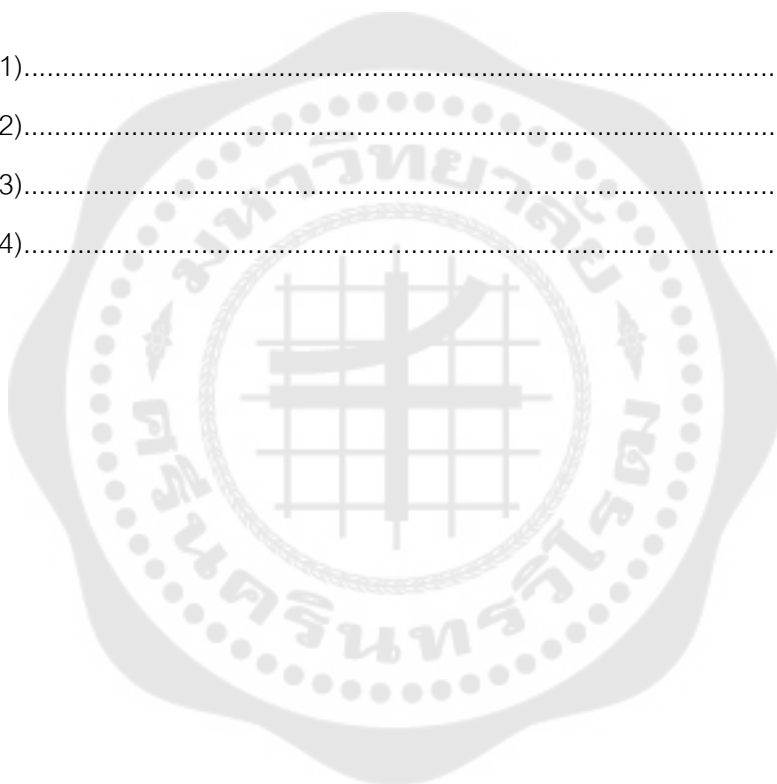
15. หลังผ่านวิกฤติโควิด-19 ลูกจ้างในสถานประกอบการของท่านมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง

1).....

2).....

3).....

4).....

คำถามสำหรับลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่).....
.....
- ตำแหน่ง.....รายได้.....บาท/เดือน
2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ
 - ☐ ว่างาน
 - ☐ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน).....
ตำแหน่ง.....รายได้.....บาท/เดือน
3. ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี
4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด.....
5. สถานภาพสมรสของท่าน.....
กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน.....คน
6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย).....คน
(ระบุใครบ้าง).....
ประกอบอาชีพมีรายได้.....คน
7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
 - ☐ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ.....บาท/ เดือน
 - ☐ บ้านที่เป็นกรรมสิทธิ์ของท่าน จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ.....บาท/เดือน
 - ☐ บ้านที่ไม่ได้เป็นกรรมสิทธิ์ของท่าน จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ.....บาท/เดือน
 - ☐ บ้านพักชั่วคราวที่จัดให้สำหรับผู้ประสบภัย
 - ☐ อื่น ๆเสียค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น.....บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด.....
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจือค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
 - ☐ ไม่มี
 - ☐ มี (ระบุ).....
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง.....

11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี (ระบุ).....รายได้เฉลี่ย.....บาท/
เดือน

12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่

☐ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ.....

☐ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ.....

☐ ไม่เพียงพอ เพราะ.....

13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น).....

14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหา.....

แนวทางแก้ไข.....

15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่

☐ มี

☐ ไม่มี

1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา).....

2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่

☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ).....

☐ ไม่ได้รับ เพราะ.....

16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด

- ☐ นายจ้าง.....
- ☐ ภาครัฐ.....
- ☐ อื่น ๆ.....

17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร

- 1).....
- สาเหตุ.....
- การแก้ปัญหา.....
- 2).....
- สาเหตุ.....
- การแก้ปัญหา.....
- 3).....
- สาเหตุ.....
- การแก้ปัญหา.....

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

เพราะ.....

.....

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

.....

.....

20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบายการช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

.....

ภาคผนวก ข

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์นายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการ/ผู้มีอำนาจกระทำแทนนายจ้าง

เจ้าของกิจการร้านที่ 1

1. เพศ..... ญ.....
ตำแหน่ง.....เจ้าของกิจการ/ผู้จัดการสปา อายุ..... 50..... ปี
2. ชื่อสถานประกอบการ..... A.....
3. สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ..... กทม.....
4. สถานประกอบการนี้เริ่มดำเนินกิจการครั้งแรกในปี..... พ.ศ. 2547
หลังจากรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนได้เปิดดำเนินการเดือน..... มิ.ย. 2563
เพราะ พอลดสิ่งผ่อนปรนมา เราก็เปิดร้านเลย ธุรกิจเราก็ต้องเดินต่อไป
5. ท่านมีลูกจ้างจำนวน..... 7 คน..... ก่อนได้รับผลกระทบจากโควิด-19
ปัจจุบันท่านมีลูกจ้าง จำนวน..... 4 คน..... หลังได้รับผลกระทบจากโควิด-19
6. กิจการของท่านได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง..... ช่วงแรกเริ่มขาดรายได้จากลูกค้า
ชาวต่างชาติ 70% พอธุรกิจสปาถูกสั่งปิด ก็ขาดรายได้หนักเลย.....
มูลค่าความเสียหายที่ได้จากวิกฤติโควิด-19..... ขาดทุน 100,000-150,000 ต่อเดือน.....
7. ลูกจ้างในสถานประกอบการท่านได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับ
เรื่องใดขาดรายได้จากลูกค้าที่หายไป ซึ่งรายได้ปกติมาจากค่าชั่วโมงและค่าทิป จากลูกค้า.....
8. ท่านให้ความช่วยเหลือลูกจ้างของท่านหรือไม่
☒ ให้ (ระบุความช่วยเหลือที่ท่านให้กับลูกจ้าง) ค่าจ้างยังให้เท่าเดิม ไม่ได้ลดค่าจ้าง ทำให้
ลูกจ้างอยู่ได้ และพยายามกระตุ้นลูกค้าประจำ สร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า.....
☐ ไม่ให้ (เนื่องจาก).....
9. ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่
☒ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)
เรื่องที่สาคือ
1) รายได้ลูกจ้างน้อยลง (จากค่าทิป)
สาเหตุ ลูกคาลดน้อยลง.....
การแก้ปัญหา สร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าประจำ/กระตุ้นลูกค้าใหม่ในประเทศ.....
10. ท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิด
ดำเนินการได้ตามปกติให้กับธุรกิจของท่าน
พยายามลดค่าใช้จ่ายที่ไม่ค่อยจำเป็น.....

11. ท่านคิดว่าในอนาคตธุรกิจของท่านควรมีโครงการอะไรบ้างที่จะมาช่วยเหลือลูกค้าที่ประสบปัญหาหรือได้รับผลกระทบจากโควิด-19
- 1) อยากให้ปรับปรุงโครงการเราเที่ยวด้วยกันให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เข้าถึงและมีส่วนร่วมในโครงการมากขึ้น
- เพราะ จากโครงการเราเที่ยวด้วยกันที่รัฐบาลจัดขึ้น ควรนำสถานที่ท่องเที่ยว/พักผ่อน เข้าอยู่ในโครงการด้วย จะช่วยผู้ประกอบการได้ ที่ผ่านมาผู้ประกอบการธุรกิจ สปา/นวด ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือใด ๆ ทำให้ปิดกิจการกันไปหลายแห่ง
12. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อธุรกิจของท่านหรือไม่
- ☐ เพียงพอ
- ☒ ไม่เพียงพอ
- เพราะ ยังไม่มีการช่วยเหลือจากภาครัฐ หรือ จากกระทรวงสาธารณสุข (สบส) ใดๆ จะขอแนะนำทาง สบส. ควรลด หรือ ยกเว้น ค่าธรรมเนียมรายปีที่ผู้ประกอบการต้องนำจ่ายทุกต้นปี ปัจจุบันก็ยัง ไม่มีการช่วยเหลือผู้ประกอบการใด ๆ จึงไม่แปลกที่จะเห็นการปิดตัวไปของธุรกิจประเภทนี้
13. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือผู้จ้างงานเพียงพอหรือไม่
- ☐ เพียงพอ
- ☒ ไม่เพียงพอ
- เพราะ ลูกจ้างประกันสังคม ไม่ได้รับการเยียวยา
14. ภาครัฐได้เข้ามีส่วนช่วยเหลือสถานประกอบการท่านหรือไม่ อย่างไร
- ☐ มี (ระบุความช่วยเหลือ)
- ☒ ไม่มี (ระบุเหตุผล) ยัง ไม่มีการช่วยเหลือผู้ประกอบการใด ๆ เลย
15. หลังผ่านวิกฤติโควิด-19 ลูกจ้างในสถานประกอบการของท่านมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง
- เยียวยาลูกจ้างที่อยู่ในระบบประกันสังคมบ้าง เช่น ลดค่าเบี้ยประกัน

เจ้าของกิจการร้านที่ 2

1. เพศ.....ช.....
ตำแหน่ง.....เจ้าของร้านนวดแผนไทย.....อายุ.....41.....ปี
2. ชื่อสถานประกอบการ B.....
3. สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ.....กทม.....
4. สถานประกอบการนี้เริ่มดำเนินการครั้งแรกในปี.....พ.ศ. 2558
หลังจากรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนได้เปิดดำเนินการเดือน.....มิ.ย. 2563
เพราะ เราเตรียมพร้อมก่อนที่จะมีมาตรการผ่อนปรนออกมาอีก ให้สามารถเปิดกิจการได้
ทันทีที่เราประกาศออกมานะ พร้อมปรับตัวตามแนวปฏิบัติเพื่อความมั่นใจของตัวลูกค้าเรา
เองและลูกค้าด้วย
5. ท่านมีลูกจ้างจำนวน.....5.....คน ก่อนได้รับผลกระทบจากโควิด-19
ปัจจุบันท่านมีลูกจ้าง จำนวน.....4.....คน หลังได้รับผลกระทบจากโควิด-19
6. กิจการของท่านได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง.....ขาดรายได้ตอนที่ปิดร้าน 3 เดือนและผู้
มาใช้บริการนวดแผนไทยลดลงหลังจากที่เปิดร้านอีกครั้ง
มูลค่าความเสียหายที่ได้จากวิกฤติโควิด-19.....ประมาณ 100,000 บาท
7. ลูกจ้างในสถานประกอบการท่านได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับ
เรื่องใด.....ขาดรายได้จากลูกค้าที่เคยมานวด และทิปจากลูกค้า
8. ท่านให้ความช่วยเหลือลูกจ้างของท่านหรือไม่
☒ ให้ (ระบุความช่วยเหลือที่ท่านให้กับลูกจ้าง).....ในช่วงร้านปิด ให้เงินเดือนครึ่งหนึ่งจากที่
เคยให้
☐ ไม่ให้ (เนื่องจาก)
9. ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่
☒ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)
เรื่องที่สืบคือ
1) การหมุนเงินในธุรกิจเพื่อที่จะจ่ายให้ลูกจ้างได้ครบ
สาเหตุ ขาดรายได้จากลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ
การแก้ปัญหา พยายามลดค่าใช้จ่ายส่วนที่ไม่จำเป็นลง
10. ท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิด
ดำเนินการได้ตามปกติให้กับธุรกิจของท่าน

คงปรับตัวและปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดเพื่อลดการแพร่เชื้อโควิด-19 เพื่อให้ทั้งผู้ให้บริการ และลูกค้าที่ใช้บริการมีความเชื่อมั่นและมั่นใจว่าจะไม่ติดโรคโควิด-19

11. ท่านคิดว่าในอนาคตธุรกิจของท่านควรมีโครงการอะไรบ้างที่จะมาช่วยเหลือลูกค้าที่ประสบปัญหาหรือได้รับผลกระทบจากโควิด-19

1) คงคิดทำการตลาดออนไลน์

เพราะ ต้องการโฆษณาเชิญชวนให้มีลูกค้าเข้ามาใช้บริการนวดแผนไทยมากขึ้น

12. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อธุรกิจของท่านหรือไม่

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ รัฐช่วยผู้ประกอบการน้อยมาก โดยเฉพาะธุรกิจเรา ขาดรายได้ มีหนี้สิน

13. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือผู้ใช้แรงงานเพียงพอหรือไม่

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ ลูกจ้างเราไม่มีประกันสังคม ยังดีที่ได้เงิน 5,000 บาท จากโครงการเราไม่ทิ้งกัน แต่ก็น้อยกว่ารายได้ที่เขาเคยได้จากเมื่อก่อน เขาไม่พอใช้ ง่าย ๆ เลย ใครจะไปอยู่ไหว เดือนละ 5,000 บาท เขาไม่ได้ตัวคนเดียวกันนะ บางคนมีลูก มีครอบครัวแล้ว เขาไม่ได้ตัวคนเดียวเลย

14. ภาครัฐได้เข้ามีส่วนช่วยเหลือสถานประกอบการท่านหรือไม่ อย่างไร

☐ มี (ระบุความช่วยเหลือ)

☒ ไม่มี (ระบุเหตุผล) เราแทบไม่ได้รับการช่วยเหลืออะไรเลย

15. หลังผ่านวิกฤติโควิด-19 ลูกค้าในสถานประกอบการของท่านมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง

1) เรื่องของค่าจ้าง เขาอยากได้รายได้เท่าเดิม ตอนนี้ลูกค้าน้อย รายได้ก็น้อย

เจ้าของกิจการร้านที่ 3

1. เพศ.....ญ.....
ตำแหน่ง.....เจ้าของสปา.....อายุ.....57.....ปี
2. ชื่อสถานประกอบการ.....C.....
3. สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ.....กทม.....
4. สถานประกอบการนี้เริ่มดำเนินกิจการครั้งแรกในปี พ.ศ. 2550
หลังจากรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนได้เปิดดำเนินการเดือน.....ก.ค.2563
เพราะ.....ร้านเราต้องการเวลาในการปรับตัวตามประกาศที่เขาแจ้งออกมานะ มีทั้งอบรมพนักงาน เตรียมของนู่นนี่นั่น ค่าใช้จ่ายก็สูงขึ้น มีหลายอย่างที่ทำให้เราเปิดไม่ได้ทันทีที่เขาประกาศผ่อนปรนออกมา.....
5. ท่านมีลูกจ้างจำนวน.....8.....คน ก่อนได้รับผลกระทบจากโควิด-19
ปัจจุบันท่านมีลูกจ้าง จำนวน.....8.....คน หลังได้รับผลกระทบจากโควิด-19
6. กิจการของท่านได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง.....ขาดรายได้จากลูกค้าชาวไทยและชาวต่างชาติ ช่วงที่ร้านปิดก็ต้องแบกรับค่าเช่าร้าน ค่าใช้จ่ายหลายอย่างยังมีอยู่.....
มูลค่าความเสียหายที่ได้จากวิกฤติโควิด-19.....200,000 บาท
7. ลูกจ้างในสถานประกอบการท่านได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใด.....ขาดรายได้ที่เป็นชั่วโมงนวดและทิปจากลูกค้า
8. ท่านให้ความช่วยเหลือลูกจ้างของท่านหรือไม่
☒ ให้ (ระบุความช่วยเหลือที่ท่านให้กับลูกจ้าง).....ให้เงินเดือนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับชั่วโมงนวดและให้ช่วยกันขายสินค้าในสปา เช่น สบู่ ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว เพื่อเป็นรายได้เสริมให้ลูกจ้างอีกทาง.....
☐ ไม่ให้ (เนื่องจาก).....
9. ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่
☒ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)
เรื่องที่สาคือ.....
1) การทำธุรกิจค้าขายแทนธุรกิจบริการ.....
สาเหตุ.....เพื่อต้องการหารายได้เสริมให้ทางร้านและลูกจ้าง.....
การแก้ปัญหา.....ศึกษาและทำความเข้าใจกับการทำธุรกิจเพิ่มเติม.....
2) การจ่ายเงินเดือนลูกจ้าง.....

- สาเหตุ รายได้ลดลงเกิน 50% เลยทำให้การจ่ายเงินเดือนต้องหมุนเงินดี ๆ
- การแก้ปัญหา ทำธุรกิจเสริม ขายผลิตภัณฑ์ของสปาเราที่ตัวเอง
10. ท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิดดำเนินการได้ตามปกติให้กับธุรกิจของท่าน
- คงหาช่องทางการทำธุรกิจด้านการขายมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการรายได้ และปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศออกมานะ เพื่อลูกค้าจะได้มั่นใจ กล้ากลับมาใช้บริการจากร้านเราอีก
11. ท่านคิดว่าในอนาคตธุรกิจของท่านควรมีโครงการอะไรบ้างที่จะมาช่วยเหลือลูกค้าที่ประสบปัญหาหรือได้รับผลกระทบจากโควิด-19
- 1) การช่วยเหลือในธุรกิจบริการ รัฐช่วยหนุนส่วนลดและช่วยโปรโมทธุรกิจนวดแผนไทย และสปาให้มากขึ้น
- เพราะ พอลูกกลับมาเปิดกิจการอีกครั้ง ลูกค้าเข้าร้านน้อยมาก
12. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อธุรกิจของท่านหรือไม่
- ☐ เพียงพอ
- ☒ ไม่เพียงพอ
- เพราะ ถึงจะแย่งเบาภาระรายจ่ายได้บางส่วนแต่ก็เยียวยาไม่พอ
13. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือผู้ใช้แรงงานเพียงพอหรือไม่
- ☐ เพียงพอ
- ☒ ไม่เพียงพอ
- เพราะ รัฐเยียวยาเขาไม่พอ เราต้องช่วยลูกค้าของเราเอง ให้เข้ามาทำงานเหมือนเดิมแค่ลดชั่วโมงทำงานเพื่อรักษาระยะห่าง ร้านก็พยายามหารายได้เสริมอีกทาง เราไม่ได้เลิกจ้าง ต้องช่วยกันไป เราช่วยเขา เขาช่วยเรา
14. ภาครัฐได้เข้ามีส่วนช่วยเหลือสถานประกอบการท่านหรือไม่ อย่างไร
- ☒ มี (ระบุความช่วยเหลือ) มาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ให้เราได้มีเงินมาหมุนเวียนบ้าง ไม่อย่างนั้นคงแย่กว่านี้ เรามีพนักงานหลายคนที่ต้องให้เงินเดือน ช่วยประคองกันไป
- ☐ ไม่มี (ระบุเหตุผล)
15. หลังผ่านวิกฤตโควิด-19 ลูกค้าในสถานประกอบการของท่านมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง
- อยากให้ลูกค้าเข้ามาใช้บริการมากขึ้น

เจ้าของกิจการร้านที่ 4

1. เพศ..... ญ.....
ตำแหน่ง.....เจ้าของร้านนวดแผนไทย..... อายุ..... 38..... ปี
2. ชื่อสถานประกอบการ..... D.....
3. สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ..... กทม.....
4. สถานประกอบการนี้เริ่มดำเนินกิจการครั้งแรกในปี..... พ.ศ. 2561.....
หลังจากรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนได้เปิดดำเนินการเดือน..... ก.ย. 2563.....
เพราะ ร้านเราแทบไม่เหลือเงินทุนเลย เพราะภาระค่าเช่าร้าน ค่าน้ำค่าไฟ ะหว่างที่ปิด พอมี
ประกาศให้เปิดกิจการต่อได้ เราก็ต้องหาเงินทุนใหม่ กว่าที่จะตั้งตัวได้ก็ใช้เวลา เรากลับมาเลย
ทันทีไม่ได้
5. ท่านมีลูกจ้างจำนวน..... 2..... คน ก่อนได้รับผลกระทบจากโควิด-19
ปัจจุบันท่านมีลูกจ้าง จำนวน..... 1..... คน หลังได้รับผลกระทบจากโควิด-19
6. กิจการของท่านได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง หลังจากที่เราถูกสั่งปิด เราไม่มีรายได้เลย ก็
ต้องปิดร้านไปหาทำงานอย่างอื่น.....
มูลค่าความเสียหายที่ได้จากวิกฤติโควิด-19..... 80,000 บาท
7. ลูกจ้างในสถานประกอบการท่านได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับ
เรื่องใด. ลูกจ้างต้องตกงานทั้ง 2 คน เพราะเราไม่รู้ว่าจะมีกำลังมาเปิดร้านอีกมั๊ย ถ้ามี
มาตรการผ่อนปรนแล้ว เขาก็ตกงานไม่มีรายได้เลย คงต้องไปหางานที่อื่น
8. ท่านให้ความช่วยเหลือลูกจ้างของท่านหรือไม่
☐ ให้ (ระบุความช่วยเหลือที่ท่านให้กับลูกจ้าง)
☒ ไม่ให้ (เนื่องจาก)..... เราขาดทุนและกู้เงินมาทำร้าน ไม่มีเงินชดเชยให้ลูกจ้าง
9. ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่
☒ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)
เรื่องที่สาคือ
1) ไม่สามารถจ่ายเงินชดเชยให้ลูกจ้างได้
สาเหตุ มีหนี้สิน.....
การแก้ปัญหา ไม่สามารถแก้ปัญหาก็ได้ ต้องให้ลูกจ้างออกแบบที่เราก็จ่ายชดเชยเขาไม่ได้
10. ท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิด
ดำเนินการได้ตามปกติให้กับธุรกิจของท่าน

คงจ้างลูกจ้างน้อยลงและลดภาระค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการให้บริการที่ไม่จำเป็น

11. ท่านคิดว่าในอนาคตธุรกิจของท่านควรมีโครงการอะไรบ้างที่จะมาช่วยเหลือลูกจ้างที่ประสบปัญหาหรือได้รับผลกระทบจากโควิด-19
- 1) ทำโปรโมชั่นลดราคาเพื่อจูงใจลูกค้า
- เพราะ ตอนนี้ลูกค้าน้อยลงมาก อยากให้เขากลับมาใช้บริการเราเหมือนเมื่อก่อน
12. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อธุรกิจของท่านหรือไม่
- ☐ เพียงพอ
- ☒ ไม่เพียงพอ
- เพราะ ไม่ได้ช่วยสนับสนุนอะไรเลย ธุรกิจเราแทบล้ม
13. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือผู้ใช้งานเพียงพอหรือไม่
- ☐ เพียงพอ
- ☒ ไม่เพียงพอ
- เพราะ ลูกจ้างเราได้เงินเยียวยา 5,000 บาท 3 เดือนแต่เขายังไม่พอใช้จ่าย เขามีครอบครัวต้องดูแล
14. ภาครัฐได้เข้ามีส่วนช่วยเหลือสถานประกอบการท่านหรือไม่ อย่างไร
- ☒ มี (ระบุความช่วยเหลือ) ได้พักเงินกู้ ช่วยชะลอเวลาจ่ายได้บ้าง ลดภาระค่าใช้จ่ายในช่วงที่เราไม่มีรายรับเลย
- ☐ ไม่มี (ระบุเหตุผล)
15. หลังผ่านวิกฤติโควิด-19 ลูกจ้างในสถานประกอบการของท่านมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง
- 1) เงินชดเชยจากทางร้าน หากมีกรณีเลิกจ้างอีก
- 2) เงินเยียวยาจากรัฐบาลให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

เจ้าของกิจการร้านที่ 5

1. เพศ.....ช.....
ตำแหน่ง.....เจ้าของกิจการสปลาอายุ.....45.....ปี
2. ชื่อสถานประกอบการ.....E.....
3. สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ.....กทม.....
4. สถานประกอบการนี้เริ่มดำเนินกิจการครั้งแรกในปี.....พ.ศ. 2559.....
หลังจากรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนได้เปิดดำเนินการเดือน.....มิ.ย. 2563.....
เพราะ.....สามารถเปิดได้โดยทันทีพร้อมทำตามมาตรการที่เขาออกมาจะ.....อยากให้มีรายได้เข้าร้านไว.....
5. ท่านมีลูกจ้างจำนวน.....3.....คน ก่อนได้รับผลกระทบจากโควิด-19
ปัจจุบันท่านมีลูกจ้าง จำนวน.....3.....คน หลังได้รับผลกระทบจากโควิด-19
6. กิจการของท่านได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง.....พอต้องหยุดกิจการไป 3 เดือน ขาดรายได้จากลูกค้าเยอะมาก และหลังจากผ่อนปรนมาตรการ ลูกค้าต่างขาดหายมูลค่าความเสียหายที่ได้จากวิกฤติโควิด-19.....80,000 บาท.....
7. ลูกจ้างในสถานประกอบการท่านได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องรายได้ ลดลงจากช่วงปกติ เพราะได้ทิปจากลูกค้าช่วงนี้ลดลงด้วย
8. ท่านให้ความช่วยเหลือลูกจ้างของท่านหรือไม่
☒ ให้ (ระบุความช่วยเหลือที่ท่านให้กับลูกจ้าง).....จ่ายเงินเดือนให้ปกติ
☐ ไม่ให้ (เนื่องจาก).....
9. ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่
☒ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)
เรื่องที่สาคือ
1) ต้องประคองจ่ายค่าจ้างลูกจ้างให้ตลอด ไม่อยากให้เขาออก
สาเหตุ.....ทางร้านขาดรายรับจากลูกค้า.....
การแก้ปัญหา.....ดึงเงินเก็บออกมาจ่ายค่าจ้าง ช่วยกันไป.....
10. ท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิดดำเนินการได้ตามปกติให้กับธุรกิจของท่าน
คงต้องทำตามมาตรการตามที่ประกาศเพื่อลดการแพร่เชื้อโควิด-19 สร้างความเชื่อมั่นให้ลูกค้า

11. ท่านคิดว่าในอนาคตธุรกิจของท่านควรมีโครงการอะไรบ้างที่จะมาช่วยเหลือลูกค้าที่ประสบปัญหาหรือได้รับผลกระทบจากโควิด-19
- 1)...ยังไม่มีแผนอะไร คงเปิดร้านตามเดิมไปก่อน.....
- เพราะ...เรายังพอไปไหว ร้านเราไม่ใหญ่คงปรับตัวอะไรไม่เยอะ ขอดูไปก่อน.....
12. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อธุรกิจของท่านหรือไม่
- ☐ เพียงพอ
- ☒ ไม่เพียงพอ
- เพราะ...ไม่เพียงพอหรอก ขาดทุนกันเป็นแถว รัฐแค่บอกว่าเปิด-ปิด ตอนไหน แต่ไม่มาลงพื้นที่ดูเลย.....
13. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือผู้จ้างงานเพียงพอหรือไม่
- ☐ เพียงพอ
- ☒ ไม่เพียงพอ
- เพราะ...ลูกจ้างเรา กลายเป็นเราก็ต้องช่วยกันเอง เงินเยียวยาพอช่วยได้บ้างแต่มันไม่พอจริง ๆ
14. ภาครัฐได้เข้ามีส่วนช่วยเหลือสถานประกอบการท่านหรือไม่ อย่างไร
- ☐ มี (ระบุความช่วยเหลือ)
- ☒ ไม่มี (ระบุเหตุผล) ...ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากมาตรการใด ๆ เลย.....
15. หลังผ่านวิกฤติโควิด-19 ลูกจ้างในสถานประกอบการของท่านมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง
- 1) อยากให้รัฐให้ความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปว่า สป้าไม่ใช่สถานที่แพร่เชื้อ สามารถเข้ารับบริการได้ เรามีการป้องกันตามมาตรฐาน พอเขาเข้าใจผิดกัน ไม่ใช่แค่ไม่กล้าเข้าร้านนะ บางคนนี่เหมือนไม่กล้าเข้าใกล้เราเลย เหมือนกับข่าวของหมอพยาบาลแรก ๆ ที่คนก็กลัวเขาเหมือนกัน แต่เราไม่ได้เสี่ยงขนาดนั้นไง.....
- 2) อยากให้การเยียวยาด้านการเงินครอบคลุมมากกว่านี้.....

เจ้าของกิจการร้านที่ 6

1. เพศ.....ญ.....
ตำแหน่ง.....เจ้าของร้านนวดแผนไทย.....อายุ.....50.....ปี
2. ชื่อสถานประกอบการ.....F.....
3. สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ.....กทม.....
4. สถานประกอบการนี้เริ่มดำเนินการครั้งแรกในปี.....พ.ศ. 2561.....
หลังจากรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนได้เปิดดำเนินการเดือน.....มิ.ย. 2563.....
เพราะ ร้านกลับมาเปิดได้หลังจากที่รัฐประกาศเลิชนะ พร้อมทำตามแนวทางที่สาธารณสุข
ประกาศเลย ลูกจ้างเราก็มั่นใจ ลูกค้าก็มั่นใจ แต่ก็ยากหน่อยตรงที่รายจ่ายเพิ่มขึ้น.....
5. ท่านมีลูกจ้างจำนวน.....4.....คน ก่อนได้รับผลกระทบจากโควิด-19
ปัจจุบันท่านมีลูกจ้าง จำนวน.....2.....คน หลังได้รับผลกระทบจากโควิด-19
6. กิจการของท่านได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง.....ร้านปิดก็ไม่มีรายได้จากร้าน พอ
ได้เปิดอีกครั้งลูกค้าก็น้อยลงมาก แทบอยู่ไม่ได้เหมือนกัน.....
มูลค่าความเสียหายที่ได้จากวิกฤติโควิด-19.....90,000 บาท.....
7. ลูกจ้างในสถานประกอบการท่านได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับ
เรื่องใด เขาไม่มีรายได้จากงานที่ทำเป็นอาชีพหลัก แต่ค่ากินค่าอยู่ยังมีอยู่.....
8. ท่านให้ความช่วยเหลือลูกจ้างของท่านหรือไม่
☐ ให้ (ระบุความช่วยเหลือที่ท่านให้กับลูกจ้าง)
☒ ไม่ให้ (เนื่องจาก) เราไม่มีเงินทุนสำรองพอที่จะช่วยเหลือเงินชดเชยให้เขาได้ เป็นธุรกิจ
เล็ก ๆ.....
9. ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่
☒ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)
เรื่องที่สาคคือ
1) ไม่ได้จ่ายค่าชดเชยให้ลูกจ้างที่ออกงาน.....
สาเหตุ.....ไม่มีเงินทุนสำรองจ่ายให้.....
การแก้ปัญหา.....ถ้าหากสถานการณ์ดีขึ้น เขาพร้อมกลับมาทำงานเรายินดีรับ.....
10. ท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิด
ดำเนินการได้ตามปกติให้กับธุรกิจของท่าน.....

ถ้าทางรัฐเขามีมาตรการอะไรให้เราปฏิบัติตามแล้วสามารถกลับมาเปิดธุรกิจต่อไปได้ เราพร้อมจะทำตาม

11. ท่านคิดว่าในอนาคตธุรกิจของท่านควรมีโครงการอะไรบ้างที่จะมาช่วยเหลือลูกค้าที่ประสบปัญหาหรือได้รับผลกระทบจากโควิด-19

1) คงหาเงินชดเชยให้เขาได้ หากร้านปิดอีกครั้ง

เพราะ ปิดรอบนี้ เราไม่ทันตั้งตัว ไม่คิดว่าจะถูกสั่งปิดยาวด้วย

12. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อธุรกิจของท่านหรือไม่

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ เขาแทบไม่ได้ลงมาดูปัญหาของธุรกิจขนาดย่อมเลย เหมือนถูกละเลย โดนรวบปิดไปพร้อมกับสถานบริการแบบอื่น

13. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือผู้ใช้แรงงานเพียงพอหรือไม่

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ ลูกจ้างเราได้เงิน 5,000 บาทจากโครงการเราไม่ทิ้งกันนะ แต่เขาก็ไม่พอ คนที่ออกจากเราไป เขาก็ไปทำมาหากินอาชีพอื่นแทนแล้ว ถ้ายังรอให้รัฐประกาศเปิด ๆ ปิด ๆ แบบนี้ เขาก็ไม่ไหวเหมือนกัน

14. ภาครัฐได้เข้ามีส่วนช่วยเหลือสถานประกอบการท่านหรือไม่ อย่างไร

☐ มี (ระบุความช่วยเหลือ)

☒ ไม่มี (ระบุเหตุผล) ที่เขาออกมาตรการช่วยเหลือมา เราไม่ได้เข้าร่วมกับเขาเลย มันไม่เหมาะสมกับธุรกิจของเรา

15. หลังผ่านวิกฤติโควิด-19 ลูกจ้างในสถานประกอบการของท่านมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง

1) เขาอยากได้เงินชดเชยที่เพียงพอกับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเขาจริง ๆ

2) อยากให้ช่วยเหลือธุรกิจให้กลับมาเหมือนเดิมให้เร็วที่สุด

ผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่แรงงาน/เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ

เจ้าหน้าที่ท่านที่ 1

1. ชื่อ-นามสกุล สมศรี นามสมมติ
ตำแหน่ง นักวิชาการประกันสังคม
อายุ 55 ปี ระดับการศึกษา ป.ตรี สถานภาพสมรส สมรส
หน่วยงาน ประกันสังคม ระยะเวลาที่ทำงาน 31 ปี
2. ลูกจ้างธุรกิจขนาดแผนไทยในพื้นที่ของท่านที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ประสบปัญหา
ลักษณะใดบ้าง ขาดรายได้เพราะร้านขนาดแผนไทยถูกสั่งปิดชั่วคราว
3. หน่วยงานของท่านได้ให้ความช่วยเหลือลูกจ้างในธุรกิจขนาดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติ
โควิด-19 อย่างไรบ้าง
สำหรับแรงงานที่มีประกันสังคม จะได้รับเงินเยียวยาคนละ 7,500 บาท
4. แรงงานที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 พอใจในการช่วยเหลือจากหน่วยงานของท่าน
เรื่องใดบ้าง มากน้อยเพียงใด เพราะอะไร
ส่วนใหญ่พอใจ เพราะยังงัดคำสั่งปิด ก็ต้องปิด ดีกว่าไม่ได้เงินช่วยเหลือเลย ขาดรายได้
เปล่า ๆ
5. ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่
☒ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)
เรื่องที่สับสนคือ
1) การดำเนินงานช้า ติดขัดบ้าง
สาเหตุ ผู้มีประกันสังคมส่วนหนึ่งไม่เข้าใจระบบ
การแก้ปัญหา ให้ความเข้าใจกับผู้มีประกันสังคมว่าต้องดำเนินการ เดินเรื่องยังไง เขาถึงจะ
ได้รับเงินเยียวยา
6. ท่านคิดว่าขณะนี้ความช่วยเหลือที่กระทรวงแรงงานหรือภาครัฐให้กับลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจาก
โควิด-19 เพียงพอหรือไม่ เพราะอะไร
☒ เพียงพอ (เนื่องจาก)
เงินช่วยเหลือเยียวยาประกันสังคมน่าจะสามารถช่วยประคองการเป็นอยู่ในช่วงที่ร้านถูกสั่ง
ปิดไปได้บ้าง ดีกว่าไม่มีรายรับเข้ามาเลย
☐ ไม่เพียงพอ (เนื่องจาก)

7. หน่วยงานของท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างให้กับธุรกิจขนาดแผนไทยหลัง
รัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิดดำเนินการได้ตามปกติ
อาจปรับลดเงินสมทบของผู้ประกันตนมาตรา 33 ลง และอาจมีการพิจารณาเงินเยียวยาอีก
ครั้งว่าควรปรับเพิ่มหรือไม่

เจ้าหน้าที่ท่านที่ 2

- ชื่อ-นามสกุล สมศักดิ์ นามสมมุติ
ตำแหน่ง พนักงานข้าราชการ
อายุ 36 ปี ระดับการศึกษา ป.ตรี สถานภาพสมรส สมรส
หน่วยงาน สำนักงานประกันสังคม ระยะเวลาที่ทำงาน 11 ปี
- ลูกจ้างธุรกิจขนาดแผนไทยในพื้นที่ของท่านที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ประสบปัญหา
ลักษณะใดบ้าง ส่วนใหญ่เลยจะเป็นปัญหาเรื่องรายได้ที่ขาดไประหว่างการปิดร้านครั้งนี้
แหละครับ ทำให้เขาขาดรายได้กัน เขาก็อยากได้เงินเยียวยาจากประกันสังคมมาช่วยจุนเจือ
ในครอบครัว
- หน่วยงานของท่านได้ให้ความช่วยเหลือลูกจ้างในธุรกิจขนาดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติ
โควิด-19 อย่างไรบ้าง
สำหรับลูกจ้างที่มีประกันสังคมก็ได้รับเงินช่วยเหลือคนละไม่เกิน 7,500 บาทครับ ได้ลดการ
จ่ายเงินสมทบผู้ประกันตน
- แรงงานที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 พอใจในการช่วยเหลือจากหน่วยงานของท่าน
เรื่องใดบ้าง มากน้อยเพียงใด เพราะอะไร
ก็มีทั้งพอใจและไม่พอใจนะครับ ในส่วนที่พอใจ เขาก็เข้าใจสถานการณ์โรคระบาดนี้และพอใจที่
ได้เงินเยียวยาของประกันสังคม แต่บางส่วนที่ไม่พอใจก็เพราะเงินเยิวยาน้อยกว่าที่เขาจะหา
ได้ เขาไม่พอใช้
- ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่
☒ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)
เรื่องที่สบคือ
1) การดำเนินงานล่าช้า
สาเหตุ จากระบบราชการที่ดำเนินงานเป็นขั้นตอน ทุกอย่างต้องใช้เวลา
การแก้ปัญหา พยายามเร่งกระบวนการให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ครับ
2) ผู้ประกันตนที่เป็นแรงงานในธุรกิจขนาดเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานไม่ครบถ้วน

- สาเหตุ ปัญหาการประชาสัมพันธ์และการเข้าถึงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของบางท่าน.....
 การแก้ปัญหา ปรับการประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมและเข้าถึงผู้ประกันตนมากที่สุด.....
6. ท่านคิดว่าขณะนี้ความช่วยเหลือที่กระทรวงแรงงานหรือภาครัฐให้กับลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 เพียงพอหรือไม่ เพราะอะไร
- ☐ เพียงพอ (เนื่องจาก)
- ☒ ไม่เพียงพอ (เนื่องจาก)
- ผมว่าไม่เพียงพอหรอกครับ เราเยียวยาได้แค่เงินบางส่วน ไม่เพียงพออยู่แล้ว.....
7. หน่วยงานของท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างให้กับธุรกิจขนาดแผนไทยหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิดดำเนินการได้ตามปกติ
- น่าจะปรับลดเงินสมทบผู้ประกันตนนะครับ ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายช่วงนั้น และคงมีการพูดคุยเรื่องเงินชดเชยเยียวยาอีกครั้งจากปัญหาร้องเรียนว่าไม่เพียงพอ.....

เจ้าหน้าที่ท่านที่ 3

1. ชื่อ-นามสกุล สมจิต นามสมมุติ.....
 ตำแหน่ง นักวิชาการ.....
 อายุ 33 ปี ระดับการศึกษา ป.ตรี สถานภาพสมรส โสด.....
 หน่วยงาน กระทรวงการคลัง ระยะเวลาที่ทำงาน 7 ปี.....
2. ลูกจ้างธุรกิจขนาดแผนไทยในพื้นที่ของท่านที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ประสบปัญหา
 ลักษณะใดบ้าง ที่พบส่วนใหญ่เลยจะเป็นเรื่องของรายได้ที่เขาขาดไปนะค่ะ ทำให้กระทบต่อ
 ความเป็นอยู่ อาชีพเขาถูกสั่งหยุดงานหมด รายรับเขาไม่มีเลยละ.....
3. หน่วยงานของท่านได้ให้ความช่วยเหลือลูกจ้างในธุรกิจขนาดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจาก
 วิกฤติโควิด-19 อย่างไรบ้าง
- สำหรับผู้ที่ไม่ได้เป็นผู้ประกันตนและไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากประกันสังคม ก็จะมี
 เงินเยียวยาเดือนละ 5,000 บาท 3 เดือน จากโครงการเราไม่ทิ้งกัน และยังมีมาตรการ
 ช่วยเหลืออื่น ๆ เช่น ลดค่าน้ำค่าไฟ เงินสมทบประกันสังคม โครงการสินเชื่อฉุกเฉินต่าง ๆ นะ
 ค่ะ สามารถติดตามประกาศของทางกระทรวงได้ค่ะ.....
4. แรงงานที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 พอใจในการช่วยเหลือจากหน่วยงานของท่าน
 เรื่องใดบ้าง มากน้อยเพียงใด เพราะอะไร

คิดว่าน่าจะพอใจในระดับหนึ่งเลย เงินเยียวยา 5,000 บาท 3 เดือนนี้อาจจะพอช่วยได้บ้าง ส่วนใครมีปัญหาหนี้สินก็พอจะผ่อนผันไปได้บ้างค่ะ บางส่วนก็ยังไม่พอใจเท่าไรเพราะอาจไม่ครอบคลุมทุกคน บางคนไม่ได้รับสิทธิเพราะไม่เข้าเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ค่ะ

5. ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่

☒ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)

เรื่องที่สพบคือ

1) ประชาชนเข้าใจผิดพลาดจากประกาศ อาจซับซ้อน ทำความเข้าใจยาก

สาเหตุ ประกาศจากทางรัฐอาจมีเงื่อนไขเยอะ ภาษาเป็นทางการ ประชาชนอาจเข้าใจยาก การแก้ปัญหา ทำประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายที่สุด

2) ประชาชนบางส่วนเข้าไม่ได้รับสิทธิโครงการเราไม่ทิ้งกัน

สาเหตุ ประชาชนบางส่วนเข้าไม่ถึงอินเทอร์เน็ตหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการสมัครรับสิทธิโครงการเราไม่ทิ้งกัน

การแก้ปัญหา คงต้องหารือกันต่อไปสำหรับแก้ไขปัญหานี้ค่ะ

6. ท่านคิดว่าขณะนี้ความช่วยเหลือที่กระทรวงแรงงานหรือภาครัฐให้กับลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 เพียงพอหรือไม่ เพราะอะไร

☐ เพียงพอ (เนื่องจาก)

☒ ไม่เพียงพอ (เนื่องจาก)

เราคงบอกไม่ได้ว่าเพียงพอแล้ว เพราะมีประชาชนส่วนหนึ่งที่ยังเข้ามาร้องเรียนนะค่ะว่าเงินเยียวยานั้นไม่เพียงพอ และก็ยังไม่สามารถให้ได้ครบทุกคนด้วย ไม่ทั่วถึงคนที่เดือดร้อนจริง ๆ

7. หน่วยงานของท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างให้กับธุรกิจขนาดย่อมหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิดดำเนินการได้ตามปกติ

คงต้องมีการหารือกันต่อไปว่าจะแก้ปัญหานี้อย่างไรนะคะ อาจจะเพิ่มเงินเยียวยาและให้เงินเยียวยาครอบคลุมผู้เดือดร้อนมากกว่านี้ ทุกคนได้รับผลกระทบจริงๆจากการแพร่ระบาดโรคโควิด-19

เจ้าหน้าที่ท่านที่ 4

1. ชื่อ-นามสกุล สมบัติ นามสมมุติ
ตำแหน่ง นักวิชาการ
อายุ 46 ปี ระดับการศึกษา ป.ตรี สถานภาพสมรส สมรส
หน่วยงาน กระทรวงการคลัง ระยะเวลาที่ทำงาน 23 ปี
2. ลูกจ้างธุรกิจขนาดแผนไทยในพื้นที่ของท่านที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ประสบปัญหา
ลักษณะใดบ้าง ขาดรายได้ ร้านถูกสั่งปิด ไม่มีผู้เข้าใช้บริการ บางคนมีหนี้สินด้วยก็ยิ่งลำบาก
3. หน่วยงานของท่านได้ให้ความช่วยเหลือลูกจ้างในธุรกิจขนาดแผนไทยที่ได้รับผลกระทบจาก
วิกฤติโควิด-19 อย่างไรบ้าง
จากมาตรการเยียวยาที่ได้ประกาศออกมานั้นก็ช่วยเรื่องเงินในโครงการเราไม่ทิ้งกัน จำนวน
5,000 บาท รวม 3 เดือน เป็น 15,000 บาท และมาตรการอื่น ๆ อย่างพวกลดภาระภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดา ให้สินเชื่พิเศษ ประมาณนี้ครับ
4. แรงงานที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 พอใจในการช่วยเหลือจากหน่วยงานของท่าน
เรื่องใดบ้าง มากน้อยเพียงใด เพราะอะไร
หลายส่วนพอใจนะครับ เพราะได้มาตรการเยียวยาให้ 3 เดือนเลย หลังจาก 3 เดือน เขา
อาจจะได้กลับมาเปิดกิจการอีกครั้ง แต่ก็ต้องดูสถานการณ์ด้วยนะ และยังมีมาตรการที่ช่วย
ลดภาระค่าใช้จ่ายได้พอสมควร
5. ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือลูกจ้างหรือไม่
☒ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)
เรื่องที่สาคือ
1) เรื่องการเปิดระบบให้ลงทะเบียนโครงการเราไม่ทิ้งกัน มีประชาชนกลุ่มหนึ่ง หาผลประโยชน์
โดยการช่วยเหลือคนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ลงทะเบียน แล้วหักหัวคิว มันเอาเปรียบคน
เดือดร้อนอยู่
สาเหตุ เป็นช่องว่างของระบบออนไลน์ เพราะคนกลุ่มนี้ก็ไม่สามารถเข้าถึงระบบได้ด้วย
ตัวเอง จากความไม่เข้าใจเทคโนโลยี
การแก้ปัญหา หากใครที่โดนหลอกด้วยกรณีนี้ ให้ไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่
6. ท่านคิดว่าขณะนี้ความช่วยเหลือที่กระทรวงแรงงานหรือภาครัฐให้กับลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจาก
โควิด-19 เพียงพอหรือไม่ เพราะอะไร
☒ เพียงพอ (เนื่องจาก)

คิดว่าเพียงพอในสถานการณ์ฉุกเฉินแบบนี้ ทางรัฐก็พยายามช่วยเหลือทุกท่านอย่างเต็มที่ ไม่
อยากให้ประชาชนเดือดร้อน ปัญหาปากท้องของทุกท่านต้องได้รับการเยียวยาอย่างเต็มที่
ครับ

7. หน่วยงานของท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างให้กับธุรกิจขนาดย่อมไทยหลัง
รัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิดดำเนินการได้ตามปกติ
เราอาจจะหามาตรการที่ครอบคลุมมากกว่านี้ ก็ต้องปรับตามที่ประชาชนร้องเรียนมาในตอนนี
เพราะมีบางส่วนยังร้องเรียนว่าตนเองไม่ได้รับสิทธิ์เงินเยียวยาโครงการเราไม่ทิ้งกัน อาจจะมี
โครงการอื่น ๆ ตามมานะ

เจ้าหน้าที่ท่านที่ 5

- ชื่อ-นามสกุล สมคิด นามสมมุติ
ตำแหน่ง นักวิชาการ
อายุ 26 ปี ระดับการศึกษา ป.ตรี สถานภาพสมรส โสด
หน่วยงาน กระทรวงสาธารณสุข ระยะเวลาที่ทำงาน 2 ปี
- ถูกจ้างธุรกิจขนาดย่อมไทยในพื้นที่ของท่านที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ประสบปัญหา
ลักษณะใดบ้าง ร้านขนาดย่อมไทย สปากถูกสั่งปิดกิจการชั่วคราว เพื่อลดการแพร่ระบาดเชื้อ
โควิด-19 ทำให้ขาดรายได้หนัก บางคนก็ตกงาน ดูออกเลยว่าหลายคนเขาเครียดและกังวล
ว่าเขาจะไปทำอะไรดี เหมือนโดนห้ามทำมาหากินเลย
- หน่วยงานของท่านได้ให้ความช่วยเหลือถูกจ้างในธุรกิจขนาดย่อมไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติ
โควิด-19 อย่างไรบ้าง หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดเบาลง ได้มีคำสั่งให้สามารถเปิด
กิจการได้ปกติภายใต้มาตรการของกระทรวงสาธารณสุข
- แรงงานที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 พอใจในการช่วยเหลือจากหน่วยงานของท่าน
เรื่องใดบ้าง มากน้อยเพียงใด เพราะอะไร พอใจในส่วนของมาตรการที่ออกมาให้ปฏิบัติ
ตาม ทำให้แรงงานขนาดย่อมไทยมีความมั่นใจระดับหนึ่งว่าจะปลอดภัยจากโควิด-19 จากกลุ่ม
ลูกค้า และช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กลุ่มลูกค้าด้วยระดับหนึ่ง
- ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือถูกจ้างหรือไม่
☒ มี (ระบุเรื่องที่ท่านประสบ สาเหตุ และการแก้ปัญหา)
เรื่องที่สบคือ คำสั่งให้ปิดกิจการนานเกินไป ทำให้แรงงานขาดรายได้
สาเหตุ เพื่อลดการแพร่ระบาดเชื้อโควิด-19

การแก้ปัญหา เมื่อการระบาดลดลง จึงมีคำสั่งให้สามารถดำเนินการได้ภายใต้มาตรการควบคุม

2) การลงพื้นที่ติดตามเพื่อประเมินความเสี่ยงของร้านนวดสปา
สาเหตุ อุปสรรคในการเดินทางและต้องลงหลายพื้นที่ อาจมีความยุ่งยากหลายอย่าง
การแก้ปัญหา พยายามลงพื้นที่และสำรวจให้ได้มากที่สุดเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการออก
นโยบายต่อไป

6. ท่านคิดว่าขณะนี้ความช่วยเหลือที่กระทรวงแรงงานหรือภาครัฐให้กับลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 เพียงพอหรือไม่ เพราะอะไร

☐ เพียงพอ (เนื่องจาก)

☒ ไม่เพียงพอ (เนื่องจาก)

เงินช่วยเหลือเยียวยาที่ให้แรงงานน้อยกว่าที่แรงงานทำงานได้เองต่อเดือน ทำให้แรงงานมีปัญหาด้านการเงินและปากท้อง จริง ๆ ทางกระทรวงสาธารณสุขได้สั่งปิดพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ ก็เพื่อต้องการให้ลดการแพร่ระบาดของโควิด-19 แต่ก็ไปกระทบกับการทำมาหากินหลายอาชีพเลย ไม่เฉพาะแค่อาชีพนวดแผนไทยครับ

7. หน่วยงานของท่านได้มีการวางแผนหรือกำหนดนโยบายใดบ้างให้กับธุรกิจนวดแผนไทยหลังรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนให้เปิดดำเนินการได้ตามปกติ
มีการกำหนดมาตรการและออกคู่มือให้ธุรกิจนวดแผนไทยปฏิบัติ ช่วยลดโอกาสการแพร่เชื้อโควิด-19 เมื่อมีผู้มาใช้บริการ เพื่อความปลอดภัยและความสบายใจทั้งพนักงานนวดเองและผู้ให้บริการนวดด้วย และยังคงประเมินพื้นที่เสี่ยงอยู่เรื่อย ๆ นะ เพราะโรคระบาดยังอยู่กับเราไปอีกระยะเลย มีโอกาสที่จะกลับมาระบาดรอบใหม่ได้ตลอด

ผลการสัมภาษณ์ของลูกค้า/ผู้ใช้แรงงาน

ลูกค้า/ผู้ใช้แรงงาน 1

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่)
ตำแหน่ง พนักงานนวด รายได้ 12,000-15,000 บาท/เดือน
2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ
☐ ว่างาน
☒ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน) ดอนเมือง กทม
ตำแหน่ง หมอนวด รายได้ 9,000 บาท/เดือน
3. ปัจจุบันท่านมีอายุ 51 ปี เพศ
.....
4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด ม.3
5. สถานภาพสมรสของท่าน สมรส
กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน 2 คน
6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย) 4 คน
(ระบุใครบ้าง) ตัวเอง สามี ลูกสาว 2 คน
ประกอบอาชีพมีรายได้ 2 คน
7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 7,000 บาท/เดือน
☐ บ้านที่เป็นกรรมสิทธิ์ของท่าน จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณบาท/เดือน
☐ บ้านที่ไม่ได้เป็นกรรมสิทธิ์ของท่าน จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณบาท/เดือน
☐ บ้านพักชั่วคราวที่จัดให้สำหรับผู้ประสบภัย
☐ อื่น ๆ เสียค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด นครราชสีมา
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจ้าค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☐ ไม่มี
☒ มี (ระบุ) สามี
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง ลูก 2 คน
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ) รายได้เฉลี่ย บาท/เดือน

12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
☒ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ ใช้จ่ายชนเดือน ไม่เหลือเก็บ
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)
14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข
15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่
☐ มี ☒ ไม่มี
16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด
☒ นายจ้าง เงินเดือนชดเชยช่วงร้านปิด 2 เดือน
☒ ภาครัฐ เข้าร่วมโครงการเราไม่ทิ้งกัน
☐ อื่น ๆ
17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร
 1) รายรับน้อยลงจากเดิม
 สาเหตุ ร้านถูกสั่งปิด เงินจากทิปลูกค้าก็ไม่ได้
 การแก้ปัญหา ได้รับการเยียวยาเงินจากนายจ้างและโครงการเราไม่ทิ้งกัน
18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร
☒ เพียงพอ
☐ ไม่เพียงพอ
 เพราะ ยังพอช่วยประคองไปได้ ดีกว่าไม่ได้เงินเลย
19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต
 มีการจ่ายเงินเดือนเหมือนเดิม เราขาดรายได้ แทบไม่พอใช้เหมือนกัน
20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบายการช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต
 ถ้าเพิ่มเงินเยียวยาให้เพียงพอต่อค่ากินค่าอยู่ได้ จะดีมาก

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 2

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่)..... ดอนเมือง กทม.
ตำแหน่ง..... แคชเชียร์..... รายได้ 6,000-8,000..... บาท/เดือน
2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ
☐ว่างงาน
☒ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน) ดอนเมือง กทม
 ตำแหน่ง..... ผู้ให้บริการ..... รายได้ 15,000-25,000..... บาท/เดือน
3. ปัจจุบันท่านมีอายุ 29 ปี เพศ..... หญิง.....
4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด..... ปวส.....
5. สถานภาพสมรสของท่าน..... หม้าย.....
 กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน..... 1..... คน
6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย)..... 5..... คน
 (ระบุใครบ้าง).....
 ประกอบอาชีพมีรายได้..... คน
7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 5,000-8,000 บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด..... พัทลุง.....
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจ้าค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☒ไม่มี..... ☐มี (ระบุ).....
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง..... บุตร มารดา.....
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
☐ไม่มี.....
☒มี (ระบุ)..... ค้าขายออนไลน์เล็กน้อย..... รายได้เฉลี่ย 2,500-3,000 บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
☐เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ.....
☐เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ.....
☒ไม่เพียงพอ เพราะ.....
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่.....

☒ ไม่มี

☐ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)

14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่

☐ ไม่มี

☒ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหา ขาดสภาพคล่องทางการเงิน.....

แนวทางแก้ไข หาอาชีพเสริม.....

15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่

☐ มี

☒ ไม่มี

1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา)

2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่

☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)

☐ ไม่ได้รับ เพราะ.....

16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด

☒ นายจ้าง ช่วยเรื่องค่าจ้าง (ไม่ได้ลด).....

☐ ภาครัฐ

☐ อื่น ๆ

17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร

1) ขาดสภาพคล่องทางการเงิน.....

สาเหตุ ลูกค้าน้อยลง.....

การแก้ปัญหา หารายได้เสริม เช่นขายขนม.....

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่ อย่างไร

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ ไม่ได้ได้รับการเยียวยา.....

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติ
อย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้อีกในอนาคต
พยายามกระตุ้นหาลูกค้าเข้าร้าน.....
20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบาย
การช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้อีกในอนาคต
เงินเยียวยาถูกจ้างประกันสังคม หรือ ลดอัตราเบี้ยประกัน.....

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 3

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่) บางเขน กทม.....
ตำแหน่ง marketing รายได้ 12,000-15,000 บาท/เดือน
2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ
☒ ว่างาน
☐ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน)
ตำแหน่ง รายได้ บาท/เดือน
3. ปัจจุบันท่านมีอายุ 25 ปี เพศ ญ
4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด ม.6.....
5. สถานภาพสมรสของท่าน โสด.....
6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย) 7 คน
(ระบุใครบ้าง) พ่อ แม่ พี่น้อง 3 คน.....
ประกอบอาชีพมีรายได้ 4 คน
7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ บ้านที่เป็นกรรมสิทธิ์ของท่าน จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 20,000
บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด ขอนแก่น.....
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจือค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ).....
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง ตัวเอง.....
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่

- ☐ ไม่มี
- ☒ มี (ระบุ) รับหิ้วของ รายได้เฉลี่ย 5,000 บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
- ☐ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ
- ☐ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ
- ☒ ไม่เพียงพอ เพราะ ในอนาคตต้องมีการขยับขยาย มีบ้านเป็นของตัวเอง
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
- ☒ ไม่มี
- ☐ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)
14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่
- ☐ ไม่มี
- ☒ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข
- ปัญหา ขาดรายได้
- แนวทางแก้ไข ต้องขอเงินพ่อแม่ใช้
15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่
- ☐ มี
- ☒ ไม่มี
- 1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา) หางานทำใหม่
- 2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่
- ☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)
- ☒ ไม่ได้รับ เพราะ ไม่ได้รับการช่วยเหลือ
16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด
- ☐ นายจ้าง
- ☒ ภาครัฐ โครงการเราไม่ทิ้งกัน 5,000 บาท
- ☐ อื่น ๆ
17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร
- 1) การหางานใหม่ยากขึ้น
- สาเหตุเศรษฐกิจไม่ดี

การแก้ปัญหา หารายได้เสริมไปพลางๆ

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่
อย่างไร

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติ
อย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต
มีการจ่ายเงินชดเชย กรณีเลิกจ้าง

20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบายการ
ช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต
มีการช่วยเหลือรายได้

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 4

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่) บางเขน กทม
ตำแหน่ง พนักงานบริการ รายได้ 20,000 บาท/เดือน
2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ
☒ ว่างาน
☐ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน)
ตำแหน่ง รายได้ บาท/เดือน
3. ปัจจุบันท่านมีอายุ 26 ปี เพศ ญ
4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด ปวช
5. สถานภาพสมรสของท่าน โสด
6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย) 1 คน
(ระบุใครบ้าง).....
ประกอบอาชีพมีรายได้ 1 คน
7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 6,000 บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด ลพบุรี
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจือค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว

- ☒ ไม่มี
- ☐ มี (ระบุ).....
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง..... ไม่มี
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
- ☐ ไม่มี
- ☒ มี (ระบุ) ค่าขาย..... รายได้เฉลี่ย..... 12,000..... บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
- ☒ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ รายจ่ายเยอะ.....
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
- ☒ ไม่มี
- ☐ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)
14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่
- ☒ ไม่มี
- ☐ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข
- ปัญหา.....
- แนวทางแก้ไข.....
15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่
- ☒ มี
- ☐ ไม่มี
- 1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา)..... หาอาชีพใหม่
- 2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่
- ☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)
- ☒ ไม่ได้รับ เพราะ ทางร้านบอกว่า หมุนเงินไม่ทัน จ่ายเงินชดเชยให้ไม่ได้ เราก็ต้องยอมออก
16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด
- ☐ นายจ้าง
- ☒ ภาครัฐ ได้รับเงินเยียวยาจากโครงการเราไม่ทิ้งกัน.....
- ☐ อื่น ๆ
17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร

1) ไม่มีรายได้

สาเหตุ ตกงาน

การแก้ปัญหา...หาอาชีพใหม่มาค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ...เงินเยียวยาไม่พอใช้จ่าย ต้องหาอาชีพใหม่ แต่เศรษฐกิจก็ไม่ได้ ลูกค้าน้อย

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร หากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

ให้เขาจ่ายเงินชดเชย

20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบาย การช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

อยากให้เพิ่มเงินชดเชย จัดการกับปัญหาเศรษฐกิจตอนนี้ด้วย แยกกันหมด

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 5

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่)..... หลักสี่ กทม.

ตำแหน่ง.....พนักงานนวด.....รายได้ 13,000-15,000 บาท/เดือน

2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ

☐ ว่างาน

☒ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน).....หมอนวดอิสระ

ตำแหน่ง.....รายได้ 8,000-9,000 บาท/เดือน

3. ปัจจุบันท่านมีอายุ 39 ปี เพศ ญ

4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด.....ม.3

5. สถานภาพสมรสของท่าน.....หม้าย

กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน.....1.....คน

6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย).....1.....คน

(ระบุใครบ้าง). ตัวเอง ลูก

ประกอบอาชีพมีรายได้.....1.....คน

7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด

- ☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 6,000 บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด..... กาศพินธุ์.....
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจอค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ).....
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง พ่อแม่ ลูก
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ)..... รายได้เฉลี่ย..... บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
☐ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ
☐ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ
☒ ไม่เพียงพอ เพราะต้องเลี้ยงลูก ค่าเทอม ค่าใช้จ่ายรายเดือน และส่งเงินให้พ่อแม่ต่างจังหวัด
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)
14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่
☐ ไม่มี
☒ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข
 ปัญหา..... เลิกกับสามี เพราะครอบครัวมีปัญหาทางการเงิน
 แนวทางแก้ไข แยกกันอยู่ หาเงินเลี้ยงลูกเองต่อไป ให้เขาส่งเงินมาให้ลูกเดือน 2,000 บาท
15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่
☒ มี
☐ ไม่มี
- 1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา) รับจ้างนวดตามบ้านแทนการไปนวดที่ร้าน
- 2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่
☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)
☒ ไม่ได้รับ เพราะ..... ทางร้านไม่มีเงินจ่ายชดเชยให้ถูกจ้าง เพราะเป็นธุรกิจเล็ก ๆ

16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด
- ☐ นายจ้าง
- ☒ ภาครัฐ เงินเยียวยาโครงการเราไม่ทิ้งกัน
- ☐ อื่น ๆ
17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร
- 1) เงินไม่พอใช้ ทางบ้านต่างจังหวัดก็แย่ไปด้วย
- สาเหตุ ตกงาน รายได้ไม่มี
- การแก้ปัญหา รับผิดชอบตามบ้าน ได้เงินเล็ก ๆ น้อย ๆ
- 2) เกิดความเครียดทั้งเรื่องเงินไม่พอใช้ และเรื่องครอบครัว
- สาเหตุ ตกงาน เงินไม่พอใช้
- การแก้ปัญหา ต้องอยู่ให้ได้ เพื่อลูกกับพ่อแม่ที่ต่างจังหวัด
18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร
- ☐ เพียงพอ
- ☒ ไม่เพียงพอ
- เพราะ เงินเยียวยาที่รัฐให้สำหรับ 3 เดือน เท่ากับที่เราเคยได้เดือนหนึ่งเลย มันไม่พอใช้
19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต
- อยากให้เขามีเงินชดเชยให้ลูกจ้างบ้าง เราถูกออกจากงานแล้วไม่ได้อะไรเลย
20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบายการช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต
- ถ้าจะสั่งให้ปิดต่อไป รัฐควรให้เงินเยียวยาเดือนละ 15,000 อย่างที่ हमอนวดเคยได้

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 6

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่) हमอนวดอิสระ หลักสี่ กทม
- ตำแหน่ง พนักงานนวด รายได้ 15,000-18,000 บาท/เดือน
2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ
- ☐ ว่างาน

- ☒ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน).....หมอนวดอิสระ.....
ตำแหน่ง.....รายได้ 10,000-11,000.....บาท/เดือน
3. ปัจจุบันท่านมีอายุ 32 ปี เพศ.....ช.....
4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด.....ปวส.....
5. สถานภาพสมรสของท่าน.....โสด.....
กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน.....คน
6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย).....5.....คน
(ระบุใครบ้าง) พ่อ แม่ น้อง 2 คน.....
ประกอบอาชีพมีรายได้.....3.....คน
7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 12,000 บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด.....กทม.....
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจุนเจือค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☐ ไม่มี
☒ มี (ระบุ).....พ่อ แม่.....
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง.....พ่อ แม่ ตัวเอง.....
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
☐ ไม่มี
☒ มี (ระบุ).....ค้าขายออนไลน์.....รายได้เฉลี่ย.....2,000-3,000.....บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
☐ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ.....
☒ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ ภาระค่าใช้จ่ายไม่มากเท่าไร เรายังอยู่บ้านกับพ่อแม่.....
☐ ไม่เพียงพอ เพราะ.....
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
☐ ไม่มี
☒ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)
ผ่อนรถจักรยานยนต์ 1,500 บาทต่อเดือน.....
14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่

☒ ไม่มี

15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่

☐ มี

☒ ไม่มี

1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา)

2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่

☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)

☐ ไม่ได้รับ เพราะ.....

16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด

☐ นายจ้าง

☐ ภาครัฐ

☒ อื่น ๆ ไม่ได้รับการเยียวยาเลยครับ เราไม่เข้าเกณฑ์โครงการเราไม่ทิ้งกัน เราเป็นหมอนวดอิสระก็ไม่ได้มีนายจ้างอยู่แล้ว.....

17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร

1) รายได้ที่ได้รับน้อยลง ช่วงนี้ลูกค้าก็ไม่อยากนัด เขากลับติดโควิดด้วย.....

สาเหตุ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19.....

การแก้ปัญหา เรารายได้เสริมจากการค้าขายออนไลน์ได้กำไรนิด ๆ หน่อย ๆ.....

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ มันไม่ครอบคลุมทุกคนนะ บางคนเขาเข้าไม่ถึงจริง ๆ อย่างเราไม่ได้เงินเยียวยาเพราะไม่เข้าเงื่อนไขรัฐบาล ก็ไม่ได้สิทธิ์เยียวยาอะไรเลย.....

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบายการช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

รัฐบาลสั่งปิดก็ต้องมีมาตรการเยียวยาหมอนวดเพราะกระทบมาก ๆ หมอนวดบางคนอยู่พื้นที่สีแดงแต่ไม่ได้รับการเยียวยาจากรัฐบาลเลย

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 7

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่) รามอินทรา กทม
ตำแหน่ง ผู้ให้บริการนวดสปา รายได้ 20,000-24,000 บาท/เดือน
2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ
☐ ว่างาน
☒ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน) รามอินทรา กทม
ตำแหน่ง ผู้ให้บริการนวดสปา รายได้ 15,000-16,000 บาท/เดือน
3. ปัจจุบันท่านมีอายุ 31 ปี เพศ พ ญ
4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด ปวส
5. สถานภาพสมรสของท่าน โสด
กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน คน
6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย) 3 คน
(ระบุใครบ้าง) พ่อ แม่ ตัวเอง
ประกอบอาชีพมีรายได้ 3 คน
7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 12,000 บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด อยุธยา
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจุนเจือค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☐ ไม่มี
☒ มี (ระบุ) พ่อแม่
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง พ่อ แม่ ตัวเอง
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ) รายได้เฉลี่ย บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
☐ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ
☒ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ ภาระค่าใช้จ่ายเรามีไม่เท่าไหร่ แต่เงินที่เก็บน้อยลง

☐ ไม่เพียงพอ เพราะ

13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่

☐ ไม่มี

☒ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)

..... ผ่อนรถยนต์ 8,000 บาท

14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่

☒ ไม่มี

☐ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหา.....

แนวทางแก้ไข.....

15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่

☐ มี

☒ ไม่มี

1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา)

2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่

☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)

☐ ไม่ได้รับ เพราะ

16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด

☒ นายจ้าง เจ้านายเราจ่ายเงินเดือนเราปกติ แต่ไม่ได้ชมที่ได้จากลูกค้า

☐ ภาครัฐ

☐ อื่น ๆ

17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร

1) รายรับน้อยลงไปเยอะ แต่ค่าใช้จ่ายเราก็ยังเหมือนเดิม

สาเหตุ ร้านปิดไป 3 เดือนแล้วลูกค้าก็น้อยลงไปอีกเยอะ วันหนึ่งเข้าร้านไม่กี่คน

การแก้ปัญหา เราก็กังทำงานที่เดิมต่อไปคะ ยังดีที่เจ้านายเราไม่เลิกจ้าง พอช่วยเราบ้าง

ไม่อย่างนั้นแย่เลย

2) บางคนคิดว่าเราทำงานสปา เรามีความเสี่ยงสูง เข้าใจเราผิด

สาเหตุ รัฐให้ประกาศว่าร้านนวด สปา เป็นสถานที่มีความเสี่ยงในการแพร่เชื้อสูง

การแก้ปัญหา พยายามให้ความเข้าใจว่าเราไม่ได้มีความเสี่ยงสูงไปมากกว่าคนทั่วไป เรามี
การป้องกันและรักษาความสะอาดอย่างเต็มที่ตามมาตรฐาน

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ มันไม่เพียงพออยู่แล้ว หลายคนก็ไม่ได้รับเงินเยียวยาจากทางรัฐ เด็ดร้อนกว่าเราเยอะ
สั่งปิดร้านทั้งที่เรามีมาตรฐานความสะอาดสูง แต่สั่งปิดนานเกินไป เหมือนลืมนึกถึงเราไปเลย

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร
หากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

ทางร้านดีมากที่ยังจ้างเราและให้เงินเดือนตามปกติทั้งที่ร้านก็ยังปิด พอเปิดร้านคงต้องมี
แรงจูงใจให้ลูกค้าเข้ามาใช้บริการเยอะขึ้น อย่างเช่นโปรโมชั่นราคาพิเศษ

20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบาย
การช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

นอกจากเรื่องเยียวยาเงินให้เหมาะสมกับภาระรายจ่ายของประชาชนแล้ว ยังอยากให้
ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนทั่วไปว่าหมอนวด พนักงานร้านสปา ไม่ใช่ผู้มีความ
เสี่ยงสูง ไม่ต้องกลัวพวกเรา เรามีมาตรฐานการรักษาความสะอาดอยู่แล้ว อยากให้มั่นใจและ
กลับมาใช้บริการอีก

ลูกจ้าง/ผู้จ้างแรงงาน 8

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่) รามอินทรา กทม

ตำแหน่ง พนักงานนวด รายได้ 12,000-15,000 บาท/เดือน

2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ

☐ว่างงาน

☒ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน) รามอินทรา กทม

ตำแหน่ง หมอนวดอิสระ รายได้ 8,000-10,000 บาท/เดือน

3. ปัจจุบันท่านมีอายุ 51 ปี เพศ ญ

4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด ม.3

5. สถานภาพสมรสของท่าน สมรส

กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน 2 คน

6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย) 4 คน
(ระบุใครบ้าง) ตัวเอง สามี ลูก 2 คน
ประกอบอาชีพมีรายได้ 2 คน
7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ บ้านที่เป็นกรรมสิทธิ์ของท่าน จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ
13,000 บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด อุบลราชธานี
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจือค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☐ ไม่มี
☒ มี (ระบุ) สามี
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง ลูก 2 คน พ่อ แม่
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ) รายได้เฉลี่ย บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
☒ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ เรามีภาระค่ากินอยู่ในครอบครัวและส่งเงินให้
พ่อแม่ด้วย
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
☐ ไม่มี
☒ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น) ผ่อนบ้าน
10,000 บาท
14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข
ปัญหา
แนวทางแก้ไข
15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่
☒ มี
☐ ไม่มี

- 1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา)
พยายามหางานใหม่ แต่เราอายุ 51 แล้ว จะไปสมัครแม่บ้านเขาก็รับอายุไม่เกิน 45 ปี โดย
รับจ้างนวดอิสระได้ เราก็ทิ้งอาชีพเดิมไม่ได้
- 2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่
☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)
☒ ไม่ได้รับ เพราะ ร้านที่เราทำอยู่เป็นร้านเพื่อนกัน ร้านเล็ก ๆ เงินสำรองไม่มีจ่ายชดเชยเรา
หรอก สุดท้ายเขาก็ปิดร้านไปทำอย่างอื่น
16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้
ความช่วยเหลือด้านใด
☐ นายจ้าง
☒ ภาครัฐ ได้เงินเยียวยาโครงการเราไม่ทิ้งกัน 5,000 บาท 3 เดือน
☐ อื่น ๆ
17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร
1) กังวลกับค่าเทอมลูก ค่าเรียนพิเศษ
สาเหตุ รายได้ลดลงทั้งเราและสามี
การแก้ปัญหา ต้องช่วยกันประหยัด อะไรที่ไม่จำเป็นก็ต้องลดไปบ้าง
18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร
☐ เพียงพอ
☒ ไม่เพียงพอ
เพราะ จะไปพอได้ไง เดือนหนึ่งเราหาเงินได้มากกว่าเงินเยียวยาที่เขาให้ตั้ง 3 เท่า
19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร
หากเกิดเหตุการณ์แบบนี้อีกในอนาคต
เราก็ไม่มีความคิดเห็นอะไรนะ ร้านเขาก็ปิดถาวรไปแล้ว เขาสุ่มรายจ่ายไม่ไหวจริงๆ
20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบาย
การช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้อีกในอนาคต
ช่วยลงมาดูให้จริงจังด้วยว่าธุรกิจเรากำลังแย่ มาตรการที่บอกว่าช่วยเหลือ เข้าถึงประชาชน
จริงรึเปล่า

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่).....รามอินทรา กทม.....
ตำแหน่ง.....พนักงานทำความสะอาดในสปา.....รายได้.....12,000.....บาท/เดือน
2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ
☒ ว่างาน
☐ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน)
 ตำแหน่ง.....รายได้.....บาท/เดือน
3. ปัจจุบันท่านมีอายุ.....48.....ปี เพศ.....ญ.....
4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด.....ม.3.....
5. สถานภาพสมรสของท่าน.....สมรส.....
 กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน.....1.....คน
6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย).....3.....คน
 (ระบุใครบ้าง) ตัวเอง สามี ลูก.....
 ประกอบอาชีพมีรายได้.....2.....คน
7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ.....9,000.....บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด.....สระบุรี.....
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจอค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☐ ไม่มี
☒ มี (ระบุ).....สามี.....
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง ลูก แม่ที่ต่างจังหวัด
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
☐ ไม่มี
☒ มี (ระบุ).....ขายข้าวเหนียวหมูปิ้ง.....รายได้เฉลี่ย.....8,000-10,000.....บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
☐ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ
☐ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ
☒ ไม่เพียงพอ เพราะ ค่าใช้จ่ายรายเดือนมีเยอะ มีหนี้ รวมทั้งต้องเก็บค่าเทอมให้ลูกอีก.....
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
☐ ไม่มี

- ☒ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)
เงินกู้มาทำร้านหมูปิ้ง 20,000 บาท ผ่อนรถจักรยานยนต์ 2,000 บาทต่อเดือน.....
14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่
☐ ไม่มี
☒ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข
 ปัญหา มีปากเสียงกับสามีบ้าง เพราะเครียดที่หาเงินได้น้อยลง ทั้งเขาทั้งเรา มันแทบไม่พอใช้
 แนวทางแก้ไข เราต้องค่อย ๆ คุยกัน ช่วยกันหางอกว่าจะหาเงินได้จากทางไหนอีกดี.....
15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่
☒ มี
☐ ไม่มี
 1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา)
 หาอาชีพใหม่ ขายข้าวเหนียวหมูปิ้ง.....
 2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่
☒ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ) ชดเชยเงินเดือน 3 เดือน.....
☐ ไม่ได้รับ เพราะ.....
16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด
☒ นายจ้าง ชดเชยเงินเดือน 3 เดือน.....
☐ ภาครัฐ.....
☐ อื่น ๆ.....
17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร
 1) ตกงาน ขาดรายได้ประจำ.....
 สาเหตุ ร้านปิดตัวลงจากวิกฤติโควิด-19 เราก็ถูกให้ออก
 การแก้ปัญหา หาอาชีพใหม่ ขายข้าวเหนียวหมูปิ้ง.....
 2) เกิดความเครียด.....
 สาเหตุ ตกงาน เงินไม่มี ต้องกู้หนี้ยืมสินมาเปิดร้านขายข้าวเหนียวหมูปิ้ง
 การแก้ปัญหา เราก็ต้องดิ้นรนไป ไม่สู้ก็ไม่ได้ อดทนเพื่อลูกเพื่อครอบครัว.....
18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่
 อย่างไร.....

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ.....มันจะไปพอได้ไง เราตกรงาน แล้วเรายังไม่ได้เงินเยียวยาเลย.....

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติ
อย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้อีกในอนาคต
จริง ๆ เขาก็ชดเชยให้เราเต็มที่แล้ว ร้านที่เราทำอยู่เขาถึงกับต้องปิด เขาก็แย่มากกัน ถ้าเขา
กลับมาเปิดใหม่ได้ก็อยากให้เขารับพนักงานเก่าเข้าไปทำงานเหมือนเดิม.....
20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบายการ
ช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้อีกในอนาคต
อยากให้รัฐลงมาดูแลเยียวยาคนที่เขาเดือดร้อนจริง ๆ ให้ทั่วถึงกว่านี้ มันแยเกินไปหมด ยังมี
คนอีกเยอะที่ไม่ได้รับการเยียวยาจากรัฐเลย.....

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 10

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่).....ลาดพร้าว กทม.....
ตำแหน่ง.....พนักงานบริการนวดสปา.....รายได้.....20,000-25,000.....บาท/เดือน
2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ.....
☐ ว่างาน.....
☒ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน).....ลาดพร้าว กทม.....
ตำแหน่ง.....พนักงานบริการนวดสปา.....รายได้.....15,000-18,000.....บาท/เดือน
3. ปัจจุบันท่านมีอายุ.....27.....ปี เพศ.....ญ.....
4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด.....ป.ตรี.....
5. สถานภาพสมรสของท่าน.....โสด.....
กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน.....คน
6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย).....1.....คน
(ระบุใครบ้าง).....
ประกอบอาชีพมีรายได้.....1.....คน
7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 11,000 บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด.....แพร่.....

9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจ้าค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
- ☒ ไม่มี
- ☐ มี (ระบุ).....
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง ตัวเอง พ่อแม่.....
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
- ☒ ไม่มี
- ☐ มี (ระบุ)..... รายได้เฉลี่ย..... บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
- ☐ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ
- ☐ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ
- ☒ ไม่เพียงพอ เพราะ รายได้เราลดไปเยอะมาก แต่รายจ่ายยังเยอะเหมือนเดิม ข้าวของก็แพงขึ้น.....
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
- ☒ ไม่มี
- ☐ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)
14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่
- ☒ ไม่มี
- ☐ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข
- ปัญหา.....
- แนวทางแก้ไข.....
15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่
- ☐ มี
- ☒ ไม่มี
- 1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา)
- 2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่
- ☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)
- ☐ ไม่ได้รับ เพราะ.....
16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด

☒ นายจ้าง นายจ้างยังจ้างเราต่อ ก็ให้เราทำตลาดออนไลน์ไปช่วงที่ร้านปิด

☒ ภาครัฐ เรามีประกันสังคม ก็ได้เงินเยียวยา

☐ อื่น ๆ

17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร

1) เงินเดือนน้อยลง

สาเหตุ ช่วงที่ร้านปิด ไม่มีลูกค้าเข้ามาใช้บริการ ชม.ทำงานเลยน้อยลง

การแก้ปัญหา พยายามประหยัดค่าใช้จ่าย ให้พอใช้

2) เรียนรู้การทำตลาดออนไลน์

สาเหตุ เราต้องทำตลาดออนไลน์ เพื่อหารายได้เข้าร้าน ช่วงที่ร้านปิดตัว 3 เดือน

การแก้ปัญหา ต้องพยายามเรียนรู้ให้ได้ จะได้ไม่ตกงานด้วย

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ เงินเยียวยาของผู้ที่มีประกันสังคมให้น้อย ไม่เพียงพอกับการใช้ชีวิต ทั้งที่เราก็กู้ทุกเดือนไม่เคยขาด ควรจะได้รับการเยียวยาที่ดีกว่านี้

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติ

อย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

ให้ทางร้านเริ่มทำธุรกิจออนไลน์มากขึ้น เพื่อโปรโมทร้านด้วย ทำโปรโมชันลดครึ่งราคาให้ลูกค้า ช่วงหลังมาลูกค้าก็น้อยลงเยอะ

20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบายการช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

ให้รัฐช่วยกระตุ้นและสนับสนุนร้านขนาด ส.ป. โดยการออกโครงการคนละครึ่ง รัฐจ่ายครึ่งหนึ่ง ลูกค้าจ่ายครึ่งหนึ่ง น่าจะดึงดูดลูกค้าให้สนใจมากขึ้นนะ นี่แค่อกความคิดเห็นนะ

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 11

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่) ตลาดพร้าว กทม.

ตำแหน่ง พนักงานนวด รายได้ 10,000-12,000 บาท/เดือน

2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ

☐ ว่างาน

- ☒ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน) ลาพราว กทม
ตำแหน่ง หมอนวด รายได้ 6,000-8,000 บาท/เดือน
3. ปัจจุบันท่านมีอายุ 54 ปี เพศ ช
4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด ม.3
5. สถานภาพสมรสของท่าน สมรส
กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน 3 คน
6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย) 5 คน
(ระบุใครบ้าง) ตัวเอง ภรรยา ลูก 3 คน
ประกอบอาชีพมีรายได้ 2 คน
7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ บาท/เดือน
☒ บ้านที่เป็นกรรมสิทธิ์ของท่าน จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 7,000 บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด ราชบุรี
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจ้าค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☐ ไม่มี
☒ มี (ระบุ) ภรรยา
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง ลูก 2 คน
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ) รายได้เฉลี่ย บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
☐ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ
☐ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ
☒ ไม่เพียงพอ เพราะ เงินที่เราหาได้น้อยลงมาก แทบไม่พอจ่ายค่าบ้าน ค่าน้ำค่าไฟ ไหนจะค่ากินอีก อยู่กันตั้งหลายคน หลายปากท้อง มันไม่พอใช้หรอก
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
☐ ไม่มี

☒ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น) ภูวนาคาร
ซื้อที่ดินต่างจังหวัด ส่งเดือนละ 3,000 บาท

14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่

☐ ไม่มี

☒ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหา ลูกได้เงินใช้น้อยลง เขาก็บ่นว่าไม่พอใช้ เด็กมันใช้ตั้งฟุ่มเฟือย มันไม่เห็นเลยว่าพ่อแม่
หาเงินได้น้อยลง

แนวทางแก้ไข ก็บอกไปว่า ลูกช่วยกันประหยัดหน่อยได้มั๊ย ไม่ค่อยมีเงินแล้ว

15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่

☒ มี

☐ ไม่มี

1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา) ช่วงนั้นก็
พยายามประหยัดค่าใช้จ่ายหลายอย่างเลยนะ ไม่ได้หาอาชีพเสริม เราสุขภาพไม่ค่อยดี มีโรค
ประจำตัวด้วย จะออกไปตอนโรคกำลังระบาดมันก็เสี่ยง ภรรยาบอกว่าไม่ต้องออกไปหรอก
อยู่บ้านไปก่อน

2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่

☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)

☒ ไม่ได้รับ เพราะ พอประกาศปิด เขาก็ให้เราหยุดงานไป แล้วก็เจียบไปเลย ไม่มีพูดถึง
เงินชดเชยให้เลย

16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้
ความช่วยเหลือด้านใด

☐ นายจ้าง

☐ ภาครัฐ

☒ อื่น ๆ ไม่ได้รับการช่วยเหลือใด ๆ เลย เพราะไม่อยู่ในเกณฑ์ที่เขาให้ เด็ดร้อนมาก ๆ

17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร

1) เงินไม่พอใช้ ค่าใช้จ่ายรายวัน ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำค่าไฟ ส่งลูกเรียนด้วย

สาเหตุ คำสั่งปิดและหยุดให้บริการนวด

การแก้ปัญหา เราต้องประหยัด รอวันที่เขาประกาศเปิดอีกครั้ง

2) เครียดจนมีปัญหาด้านสุขภาพ โรคประจำตัวกำเริบ

สาเหตุ เครียดจากปัญหาตงงาน ขาดรายได้หลัก

การแก้ปัญหา พยายามปรับตัว ไม่เครียด และหาหมอรักษา

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ เราไม่ได้รับการเยียวยาแบบคนอื่นเลย ไม่ได้รับเงินเยียวยา 5,000 บาทด้วยเพราะเรา ไม่เข้าเกณฑ์ที่เขากำหนดมา

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร หากเกิดเหตุการณ์แบบนี้อีกในอนาคต

อยากให้เขามีมาตรการชัดเจนในการช่วยเหลือเงินชดเชยเราบ้าง เราออกมาแล้วไม่ได้เงิน ชดเชยเลย กลายเป็นคนตกงานตอนอายุ 54 ปีด้วย

20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบายการ ช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้อีกในอนาคต

อยากให้เขาลงพื้นที่มาดูจริงจ้งว่ามีคนที่เดือดร้อนเพราะโควิดแต่ไม่ได้รับการเยียวยาอยู่ เรา เดือดร้อนเรื่องเงินที่สุดแล้ว กลัวไม่มีอะไรกิน

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 12

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่) ตลาดพรวัว กทม

ตำแหน่ง พนักงานนวด รายได้ 14,000-16,000 บาท/เดือน

2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ

☐ ว่างงาน

☒ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน) ตลาดพรวัว กทม

ตำแหน่ง หมอนวด รายได้ 10,000 บาท/เดือน

3. ปัจจุบันท่านมีอายุ 33 ปี เพศ ช

4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด ปวส

5. สถานภาพสมรสของท่าน โสด

กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน 0 คน

6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย) 1 คน

(ระบุใครบ้าง) ตัวเอง

ประกอบอาชีพมีรายได้ 1.....คน

7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 7,000บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด..... น่าน.....
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจือค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ).....
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง..... ส่งเงินให้พ่อแม่ที่ต่างจังหวัด.....
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ)..... รายได้เฉลี่ย..... บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
☐ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ.....
☐ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ.....
☒ ไม่เพียงพอ เพราะ ค่าใช้จ่ายที่กรุงเทพมหานครสูงมาก แล้วเราต้องส่งให้พ่อแม่ที่ต่างจังหวัดอีกด้วย รายได้ลดลงขนาดนี้ก็ไม่พอใช้เลย.....
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
☐ ไม่มี
☒ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น).....
 ผ่อนโทรศัพท์ 2,000 บาทต่อเดือน.....
14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข.....
 ปัญหา.....
 แนวทางแก้ไข.....
15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่
☒ มี
☐ ไม่มี

1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา) เคยคิดอยากหันไปขายของแต่เราไม่มีเงินทุน ได้แต่เอาเงินเก็บมาใช้ แต่มันไม่พอ ก็ต้องประหยัด ๆ อยู่น้อย ตอนนั้นเอาเงินเก็บมาใช้แทบหมดเลย

2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่

☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)

☒ ไม่ได้รับ เพราะ ทางร้านเจียบไปเลย ไม่มีการชดเชยเรา เขาบอกว่าปิดร้านไปก่อนนะ แล้วก็ได้ติดต่ออะไรเรามาอีกเลย

16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด

☐ นายจ้าง

☒ ภาครัฐ ได้รับเงินเยียวยาจากโครงการเราไม่ทิ้งกัน

☐ อื่น ๆ

17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร

1) ปิดมา 3 เดือน เงินเยี่ยวยามาช้า เดือดร้อนมาก ค่าเช่าห้องไม่มีจ่าย หากินไปวัน ๆ ก็แย่แล้วสาเหตุ ประกาศหยุดร้าน 3 เดือน

การแก้ปัญหา ดึงเงินเก็บมาใช้และหยิบยืมเงินคนใกล้ตัวมาใช้ไปก่อน

2) ช่วงที่รอเงินเยี่ยวยาเราเครียดมากเลยนะ เงินมันไม่พอใช้จริง ๆ โหนจะค่าเช่าห้อง ค่าน้ำค่าไฟ แทบไม่เหลือกินเลย

สาเหตุ ตกงานและประกาศห้ามเปิดสถานประกอบการนวดแผนไทยหรือดกกิจกรรมนวดแผนไทย

การแก้ปัญหา เราก็ต้องให้กำลังใจตัวเองว่าพ่อแม่ที่ต่างจังหวัดก็รอเราอยู่ ต้องมีกำลังใจสู้

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ เงินเยี่ยวยา 5,000 บาทก็พอช่วยได้บ้างนะ แต่เราก็ไม่พอใช้อยู่ดี เราเคยได้มากกว่ากว่านี้ยังแทบไม่พอเลย

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

อยากให้เขาเยียวยาเราบ้าง ชัดเจนว่าจะให้เราออกหรือให้อยู่ต่อ เราเครียดด้วย เงินก็ไม่มีด้วย

20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบาย
การช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้อีกในอนาคต

อยากให้พิจารณาจำนวนเงินที่เยียวยาประชาชนใหม่อีกครั้งด้วย เพราะเขาไม่พอใช้กัน เงิน
ออกช้าด้วยอีกเรื่อง แล้วบางคนเขาเดือนร้อนจริงๆ ไม่ได้เงินเยียวยา มันไม่ครอบคลุมเลย
อยากให้ดูแลประชาชนให้ดีกว่านี้

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 13

- ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่) บางชื่อ กทม.
ตำแหน่ง พนักงานนวด รายได้ 18,000-20,000 บาท/เดือน
- ปัจจุบันประกอบอาชีพ
☐ ว่างาน
☒ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน) บางชื่อ กทม.
ตำแหน่ง หมอนวด รายได้ 12,000-14,000 บาท/เดือน
- ปัจจุบันท่านมีอายุ 28 ปี เพศ ญ
- ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด ปวส
- สถานภาพสมรสของท่าน โสด
กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน คน
- สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย) 1 คน
(ระบุใครบ้าง) ตัวเอง
ประกอบอาชีพมีรายได้ 1 คน
- ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 8,000 บาท/เดือน
- ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด อยุธยา
- นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจือค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ)
- ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง พ่อแม่
- ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่

- ☐ ไม่มี
- ☒ มี (ระบุ)ขายของออนไลน์..... รายได้เฉลี่ย 4,000-5,000บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
- ☐ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ.....
- ☒ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ..... นอกจากรายได้หลักแล้วเรายังทำอาชีพเสริมไปด้วย มีรายรับหลายช่องทาง แต่ก็ใช้ว่าจะเก็บได้เยอะ เพราะรายจ่ายเราก็เยอะเหมือนกัน
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
- ☒ ไม่มี
- ☐ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)
14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่
- ☒ ไม่มี
- ☐ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข
- ปัญหา.....
- แนวทางแก้ไข.....
15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่
- ☐ มี
- ☒ ไม่มี
- 1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา)
- 2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่
- ☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)
- ☐ ไม่ได้รับ เพราะ
16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด
- ☒ นายจ้าง เจ้านายให้เงินเดือนละ 3,000 บาท ในช่วงที่ร้านปิด และยังให้ทำงานต่อไป ไม่ได้ให้เราออกจากงาน
- ☒ ภาครัฐ ได้รับเงินเยียวยาโครงการเราไม่ทิ้งกัน
- ☐ อื่น ๆ
17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร
- 1) รายได้หลักจากการนัดหมายไปเลย รายรับเราน้อยมาก ๆ

สาเหตุ รัฐบาลสั่งปิดร้านนวดแผนไทย สปป

การแก้ปัญหา หารายได้เสริมโดยการค้าขายออนไลน์แทน

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ ธุรกิจนวดแผนไทยถูกสั่งปิด ทุกอย่างเป็นศูนย์เลยนะคะ แต่รัฐเยียวยาเงินเดือนละ 5,000 บาท ยังไงมันก็ไม่พอค่ะ แถมบางคนไม่ได้เยียวยาเลยก็มี มันเดือดร้อนกันหมด

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร หากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

อยากให้มีความมาตรฐานในการให้บริการนะคะ แบบว่าให้ลูกค้ามั่นใจว่าร้านเราสะอาด ไม่ได้เป็น สถานที่เสี่ยง ประมาณนี้ค่ะ

20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบายการช่วยเหลืออย่างไร หากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

อยากให้เยียวยามากกว่านี้นะ และให้บททวนด้วยว่ามาตรการที่ออกมาได้เยียวยาประชาชน เพียงพอหรือยัง

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 14

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่) บางชื่อ กทม

ตำแหน่ง พนักงานทำความสะอาดร้าน รายได้ 12,000 บาท/เดือน

2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ

☐ ว่างาน

☒ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน) บางชื่อ กทม

ตำแหน่ง พนักงานทำความสะอาดร้าน รายได้ 12,000 บาท/เดือน

3. ปัจจุบันท่านมีอายุ 49 ปี เพศ ญ

4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด ม.3

5. สถานภาพสมรสของท่าน สมรส

กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน 1 คน

6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย) 3 คน

(ระบุใครบ้าง) ตัวเอง สามี ลูก

ประกอบอาชีพมีรายได้ 2 คน

7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 8,000 บาท/เดือน
8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด อุดรธานี
9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจอค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☐ ไม่มี
☒ มี (ระบุ) สามี
10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง ลูก
11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ) รายได้เฉลี่ย บาท/เดือน
12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
☐ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ
☒ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ พอร้านกลับมาเปิดอีกครั้ง รายได้เราก็เท่าเดิม
☐ ไม่เพียงพอ เพราะ
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
☐ ไม่มี
☒ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)
 ผ่อนรถยนต์ 6,000 บาท
14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข
 ปัญหา
 แนวทางแก้ไข
15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่
☐ มี
☒ ไม่มี
 - 1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา)
 - 2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่

☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)

☐ ไม่ได้รับ เพราะ

16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด

☒ นายจ้าง นายจ้างให้เงินเดือนครึ่งหนึ่ง ระหว่างที่ร้านลูกสั่งปิด

☒ ภาครัฐ ได้รับเงินเยียวยาโครงการเราไม่ทิ้งกัน

☐ อื่น ๆ

17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร

1) การอยู่ในช่วงที่โรคระบาดและรัฐสั่งล็อกดาวน์ ต้องประหยัดหลายอย่าง

สาเหตุ เงินเดือนเราได้ไม่เต็มเหมือนเมื่อก่อน ภาระผ่อนรถ ค่าเช่าบ้านก็มี ไหนจะค่าเรียนลูกด้วย

การแก้ปัญหา ก็ประหยัดค่าใช้จ่ายเอา เราไม่ได้เดือดร้อนกระทบมากเท่าไร

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร

☒ เพียงพอ

☐ ไม่เพียงพอ

เพราะ สำหรับเราก็พอแล้ว เพราะรวมกับเงินเดือนที่นายจ้างให้มาก็เกือบเท่ากับเงินเดือนปกติเราเลย

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติ

อย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

อยากให้มีการเตรียมตัวก่อนที่ร้านจะกลับมาเปิดอีกครั้ง พวกเรื่องความสะดวก อะไรพวกนี้ไม่ใช่แค่ลูกค้าที่กังวล เราก็กังวลด้วย ยอมรับเลยว่ากลัวติดเชื้อโควิด เพราะวัน ๆ หนึ่งมีลูกค้าเข้ามาใช้บริการหลายคน

20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบายการช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

ครั้งนี้เหมือนเค้าจะแก้ปัญหาได้ช้านะ อยากให้วางแผนดีกว่านี้ อันนี้เยียวยาประชาชนช้ามาก บางคนเขารอไม่ไหวหรอก

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 15

1. ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่) พญาไท กทม.

ตำแหน่ง..... พนักงานต้อนรับหน้าร้านและแคชเชียร์ รายได้ 12,000 บาท/เดือน

2. ปัจจุบันประกอบอาชีพ

☒ ว่างาน

☐ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน)

ตำแหน่ง..... รายได้..... บาท/เดือน

3. ปัจจุบันท่านมีอายุ..... 21..... ปี เพศ..... ณ

4. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด..... ม.6.....

5. สถานภาพสมรสของท่าน..... โสด.....

กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน..... คน

6. สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย)..... 1..... คน
(ระบุใครบ้าง).....

ประกอบอาชีพมีรายได้..... คน

7. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด

☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 8,000 บาท/เดือน

8. ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด..... ชลบุรี.....

9. นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจ้าค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว

☒ ไม่มี

☐ มี (ระบุ).....

10. ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง..... ตัวเอง.....

11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่

☒ ไม่มี

☐ มี (ระบุ)..... รายได้เฉลี่ย..... บาท/เดือน

12. ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่

☐ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ.....

☐ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ.....

☒ ไม่เพียงพอ เพราะ หลังจากที่ได้รับส่งลือคตาวน ทางร้านก็ต้องปิด หนูตกงานเลย

13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่

☒ ไม่มี

☐ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)

14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่

☒ ไม่มี

☐ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหา.....

แนวทางแก้ไข.....

15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่

☒ มี

☐ ไม่มี

1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา) ต้องขอเงินพ่อแม่เป็นค่ากินค่าอยู่.....

2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่

☒ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ) นายจ้างให้เงินชดเชย 5,000 บาท หลังออกจากงาน

☐ ไม่ได้รับ เพราะ.....

16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้ความช่วยเหลือด้านใด

☒ นายจ้าง เงินชดเชยจำนวนหนึ่ง

☐ ภาครัฐ

☐ อื่น ๆ

17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร

1) ตกงาน ไม่มีรายได้ เงินไม่พอใช้

สาเหตุ ผลกระทบจากโควิด-19 ร้านไม่จ้างงานต่อ

การแก้ปัญหา ขอพ่อแม่ใช้ไปก่อน จนกว่าจะได้งานใหม่

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่อย่างไร

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ หนูเป็นนักศึกษาที่ทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย มีสถานะเป็นนักศึกษาอยู่ หนูเลยไม่ได้รับการเยียวยาใด ๆ จากรัฐเลย ไม่ได้เข้าร่วมโครงการเราไม่ทั้งกันด้วย

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร หากเกิดเหตุการณ์แบบนี้อีกในอนาคต

อยากให้ร้านชดเชยเงินให้ลูกจ้างมากกว่านี้ค่ะ

20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบายการช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้อีกในอนาคต
 หนูเป็นคนหนึ่งที่เดือดร้อนจากวิกฤติโควิดแต่ไม่ได้รับการเยียวยาจากรัฐเลย เพราะหนูมีสถานะเป็นนักศึกษา อยากให้เค้าแก้ไขปัญหาจุดนี้ด้วย

ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน 16

- ก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ท่านทำงานที่ (ระบุชื่อและสถานที่)..... พญาไท กทม.
 ตำแหน่ง..... หมอนวดแผนไทย..... รายได้ 14,000-15,000..... บาท/เดือน
- ปัจจุบันประกอบอาชีพ
☐ ว่างาน
☒ ทำงาน (ระบุชื่อสถานที่ทำงาน)..... หลักสี่ กทม.
 ตำแหน่ง..... ค้าขาย..... รายได้ 12,000-13,000 บาท/เดือน
- ปัจจุบันท่านมีอายุ 36 ปี เพศ..... หญิง
- ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับใด..... ม.3
- สถานภาพสมรสของท่าน..... หม้าย
 กรณีสมรสแล้ว ท่านมีบุตรจำนวน 1 คน
- สมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะนี้ (รวมทั้งตัวท่านด้วย)..... 2 คน
 (ระบุใครบ้าง)..... ตนเอง ลูก.....
 ประกอบอาชีพมีรายได้ 1 คน
- ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบันจัดอยู่ประเภทใด
☒ เช่าที่พักอาศัย จ่ายค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 7,000 บาท/เดือน
- ภูมิลำเนาเดิมท่านจังหวัด..... พัทลุง
- นอกจากท่านมีใครบ้างเข้ามาช่วยเหลือจนเจอค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ).....
- ท่านจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับใครบ้าง..... ลูก พ่อแม่
- ปัจจุบันท่านมีรายได้เสริมจากงานอื่น ๆ หรือไม่
☒ ไม่มี
☐ มี (ระบุ)..... รายได้เฉลี่ย..... บาท/เดือน
- ท่านคิดว่ารายได้ขณะนี้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่

- ☒ เพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บออมได้ เพราะ พอกมาค้าขายแทนอาชีพนวด รายได้เราก็
น้อยลงกว่าเดิม ข้าวของก็แพงขึ้นทุกวัน
- ☐ เพียงพอและสามารถเก็บออมได้ เพราะ
- ☐ ไม่เพียงพอ เพราะ
13. ท่านมีหนี้สินหรือไม่
- ☒ ไม่มี
- ☐ มี ระบุประเภทหนี้สิน และจำนวนเงิน (เช่น ค่าผ่อนบ้าน และผ่อนรถ เป็นต้น)
14. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านมีปัญหาภายในครอบครัวหรือไม่
- ☒ ไม่มี
- ☐ มี ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไข
- ปัญหา
- แนวทางแก้ไข
15. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้างหรือไม่
- ☒ มี
- ☐ ไม่มี
- 1) กรณีที่ถูกเลิกจ้างท่านแก้ปัญหาด้วยตัวท่านเองอย่างไร (ระบุการแก้ปัญหา)
- เราก็หาอาชีพใหม่เลย ผันตัวมาขายของในตลาด
- 2) กรณีที่ท่านประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง ท่านได้รับความช่วยเหลือจากนายจ้างหรือไม่
- ☐ ได้รับ (ระบุความช่วยเหลือ)
- ☒ ไม่ได้รับ เพราะ ทางร้านเขามีหนี้สินเยอะ แล้วเป็นร้านเล็ก ๆ พอเจอโควิดเข้าไปก็ปิด
กิจการไปเลย เราก็เห็นใจเขาเหมือนกันว่าเขาไม่มีเงินชดเชยให้เราจริง ๆ
16. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างและให้
ความช่วยเหลือด้านใด
- ☐ นายจ้าง
- ☐ ภาครัฐ
- ☒ อื่น ๆ ไม่ได้เลย เราเป็นหมอนวดที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน เลยไม่ได้เงินเยียวยา 5,000 บาท
แบบคนอื่นเขา
17. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร
- 1) เริ่มต้นอาชีพใหม่ มันก็ยากนะ เราไม่เคยทำมาก่อน แต่ก็ต้องเสี่ยงทำเอา
สาเหตุ ตกงานจากสถานการณ์โควิด-19

การแก้ปัญหา พยายามเรียนรู้ที่จะทำมาหากินอาชีพใหม่.....

2) ยอมรับเลยว่าช่วงเดือนแรกที่ร้านปิด เครียดมาก.....

สาเหตุ ตกงานจากสถานการณ์โควิด-19.....

การแก้ปัญหา พยายามหาอย่างอื่นทำ เราก็ต้องปรับเปลี่ยนตัวให้ไว กลัวลูกจะไม่มีอะไรกิน
ส่งสารลูกอย่างเดียวเลย.....

18. ท่านคิดว่าโครงการเยียวยาต่าง ๆ ที่ของภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือเพียงพอต่อท่านหรือไม่
อย่างไร

☐ เพียงพอ

☒ ไม่เพียงพอ

เพราะ จะไปเพียงพอได้ไง ไม่ตกถึงเราสักนิดเลย เราเหมือนโดนรัฐทอดทิ้งเลย เดือดร้อนมาก ๆ

19. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้สถานประกอบการของท่านมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร
หากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

เราก็เห็นเขาเดือดร้อนไม่แพ้เราเนอะ เห็นใจเขาเหมือนกัน จริง ๆ ถ้าเขากลับมาเปิดได้อีกครั้ง
ก็อยากให้เขาเตรียมตัวรับมือ ถ้าสถานการณ์แยลงอีกครั้งแล้วร้านต้องปิดอีกรอบ ให้มีเงิน
ชดเชยให้ลูกจ้างบ้าง.....

20. จากเหตุการณ์โควิด-19 ท่านอยากให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติหรือนโยบาย
การช่วยเหลืออย่างไรหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในอนาคต

อยากให้สำรวจดูบ้างว่ามีคนไม่ได้รับการเยียวยา เราเดือดร้อนจากโควิดเหมือนกัน แต่ไม่ได้
เยียวยาเลย ไม่อยากให้ใครโดนรัฐทอดทิ้งแบบนี้ถ้าเกิดสถานการณ์ที่แยแบบนี้ในอนาคต

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายณัฐพร วรรณชิต
วัน เดือน ปี เกิด	29 สิงหาคม 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดเพชรบุรี
วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต เอกภาษาอังกฤษ
ที่อยู่ปัจจุบัน	เดอะ ทรี คอนโด เลขที่ 1269/566 ถนนสุขุมวิท 71 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250
ผลงานตีพิมพ์	-
รางวัลที่ได้รับ	-

